יודען געדענקט! דער קאַמף קעגען רדיפות אויף יודען אין דייטשלאַנד — הויערט

NAJER FOLKSBLAT
Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

פרייז 15 גראָשען

10 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

№ 37 | Łódź, Sroda, 12 lutego 1936 | אדרעס: לאָדז, פעטריקאַווער 21 טעל. 224-71 Adres: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. Skrz. poczt. 106. | לאָדז, מיטוואָך פ׳ יתרו י״ט שבט תרצ״ו

גרויסער אפּוועהר-קאַמף געגען דעם אנגריף אויף דער יודישער שחיטה

אַקציע פון די יודישע פּאַרלאַמענטאַריער. — הכנות צום צוזאמענפאהר פון רבנים און רביים. — סיים-מאַרשאַלעק צאַר פונאַנדערגעטיילט דעם פּראָיעקט צווישען די דעפּוטאַטען. — נייער פּראָיעקט פון דער רעגירונג.—יוד. וועלער פון דעפּוטאַטין פּריסטאָרס וואַהל-קרייז פּראָטעסטירען

...ישע דעפּוטאַטען און סענאַטאָרען ביים בילדונגס-מיניסטער.

...ווארשא, 11 (יט״א טעלעפאָניש)

...יט פריה האָבען די יודישע פּאַרלאַמענטאַריער ...מען און סענאַטאָרען בעזוכט דעם בילדונגס־ ..., און ארומגערעדט דעם אטענטאַט אויף ...ר יודישער שחיטה.

...ר מיניסטער האָט אויפמערקזאַם אויסגעהערט ...ווארקונגען פון די יודישע פּאַרלאַמענטאַריער ...ישפּראָכען אויסצופאָרשען דעם ענין. דער ...ער האָט ערקלערט, אז ער וועט זיך בעמיהען ...לערינען דעם ענין אויף א פרידליכען אופן.

...גודת הרבנים.

...ווארשא, 11 (טעלעפאָניש)

...צווייטע דעלעגאַציע פון אגודת הרבנים צוזאַ־ ...פון רבנים פון גאַליציען און פאַרשטעהער פון ...ר רבי, איז היינט אויפגענומען געוואָרען דורך ...ירעקטאָר פון פּאָליטישען דעפּאַרטאַמענט ...ינערן־מיניסטעריום, געוו. מינ. פּאַטשאַרקאָוו־ ...די דעלעגאַציע האָט איבערגעגעבען זעהר פיל ...טעריאַל אין דער שחיטה־פראַגע און אנגעוויזען ...דער גרויסער פערביטערונג צווישען דער יודי־ שער בעפעלקערונג, וועלכע האַלט דעם פּראָיעקט פאַר א שווערע גזרה. דער דירעקטאָר האָט צוגעזאַגט דעם גאַנצען מאַטעריאַל איבערצוגעבען דעם אינערן מיניסטער ראַטשקעוויטש.

ווארשא, 11 (טעלעפאָניש)

ביידע דעלעגאַציעס האָבען דערנאָך אָפּגעהאַל־ טען א געמיינזאַמע בעראַטונג וועגען דער ווייטערדי־ גער טאַקטיק און אָפּוועהר־קאַמף געגען דער גזרה.

אין הסכם מיט דער קאָנסטיטוציע...

ווארשא, 11 (טעלעפאָניש)

דער סיים־מאַרשאַלעק צאַר האָט שוין געלאָזען אָפּדרוקען דעם געזעץ־פּראָיעקט וועגען פערבאָטען די שחיטה און איהם איבערגעשיקט צו די דעפּוטאַטען. דערפון איז צו זעהן, אז הער מאַרשאַלעק צאַר האַלט, אז הער געזעץ־פּראָיעקט איז אין הסכם מיט דער קאָנ־ סטיטוציע, ווייל אַנדערש וואָלט ער געהאַט דאָס רעכט איגנאָרירען נישט צו דערלאָזען דעם פאַרשלאַג אויפ׳ן סיים־פּלענום.

דער פּראָיעקט זעהט פאָר, אַז די בהמה וועט מוזען צוערשט נעקויילעט ווערען פאַרן שעכטען. ווייטער זעהט ער פאָר, אז אויפ׳ן שטח פון שעכט־ הייז וועט מען קענען ארויספיהרען די בהמה דע־ מאָלט ווען זי וועט זיין געטיילט אין 2 גלייכע העלפ־ טען פאַר עובר זיין אויפ׳ן געזעץ וועט דראָהען 3 חדשים תפיסה אָדער 3000 זלאָטים שטראָף און אויך ביידע צוזאַמען. די ענטשיידונג וועט האָבען די אַד־ מיניסטראַטיווע מאַכט, דאָס געזעץ זאָל אַריין אין קראַפט דעם 1 יאַנואַר 1937.

10 פּראָצענט יודישע שחיטה.

ווארשא, 11 (טעלעפאָניש)

ווי מיר דערוויסן זיך, וועט די רעגירונג אַריינ־ טראָגען אַן אַנדער פּראָיעקט בנוגע דער יודישער שחיטה, וועלכער וועט זיך ענדערען פון מאַראַם פּריס־ טאָר׳ס פּראָיעקט דערמיט, וואָס ס׳וועט דערלויבט ווערען צו שעכטען לויט׳ן יודישען דין, נאָר 10 פּראָצענט פון דער אַלגעמיינער צאָהל געשאָכטענע בהמות לויט דעם פּראָצענט פון דער יודישער בע־ פעלקערונג אין פּוילען.

בראָשור פון פּראָפ. שאָר.

ווארשא, 11 (טעלעפאָניש)

דער צענטראַלער יודישער סוחרים - פּעראיין האָט זיך געווענדעט צו דער אגודת־הרבנים, אז ער וויל אויף זיין חשבון ארויסגעבען די בראָשור פון פּראָפ. סענאַטאָר משה שאָר וועגען דער יודישער שחיטה.

גרויסע בעראַטונג פון רבנים.

ווארשא, 11 (טעלעפאָניש)

די אגודת הרבנים מאַכט פאָרבערייטונגען צו דער גרויסער בעראַטונג פון רבנים און רביים, וועל־ כע וועט פאָרקומען היינטיגען דאָנערשטאָג אין ווארשא וועגען דער שחיטה־פראַגע.

אַקציע אין „מזרחי".

ווארשא, 11 (טעלעפאָניש)

דער צענטראַל - קאָמיטעט פון „מזרחי" האָט אויף היינט מיטוואָך צונויפגערופען א גרויסע בע־ ראַטונג וועגען דער שחיטה־פראַגע, דעם הרב רובינ־ שטיין וועט אָפּגעבען א בעריכט וועגען דעם ביז־ איצטיגען אָפּוועהר־קאַמף, וועלכער ווערט געפיהרט.

פּראָטעסטען פון רבנים אין דער גאַנצער וועלט.

ניו-יאָרק, 11 (יט״א טעלעגראַפיש)

דער אָרטאָדאָקסישער „אגודת הרבנים" אין אַמעריקא, האָט איבערגעשיקט צום פּוילישען גע־ זאַנדטען אין וואַשינגטאָן א פּראָטעסט - דעפּעשע גע־ גען דעם אַטענטאַט אויף דער יודישער שחיטה אין פּוילען.

ווילנא, 11 (יט״א טעלעפאָניש)

הרב חיים עוזר גראָדזענסקי בעקומט פון אַלע עקען וועלט מאַסען בריף און דעפּעשען, אין וועל־ כער ס׳ווערט שאַרף פּראָטעסטירט געגען דעם אַטענ־ טאַט אויף דער יודישער שחיטה אין פּוילען.

שווענטשאַן, 11 (יט״א טעלעפאָניש)

אין שווענטשאַנער קרייז, פון וואַנען ס׳איז גע־ וועהלט געוואָרען די פרוי פּריסטאָר אַלס דעפּוטאַטין, ווערט געזאַמעלט אונטערשריפטען אויף א פּראָטעסט געגען דער פּראָיעקט - געבערין פון פערבאָט פון יודישער שחיטה. בעת די וואַהלען, האָט פרוי פּריס־ טאָר פערשפּראָכען די יודישע וועהלער, אז זי וועט שטיצען אַלע יודישע פאָדערונגען.

דער פּראָטעסט מיט אונטערשריפטען וועט אי־ בערגעגעבען ווערען דער פרוי פּריסטאָר.

אונזער וואָרט

צוזאַמענפאהר פון פּוילישע יודען אין דייטשלאַנד

ס׳קומען צו אונז נישט אָן קיין גענויע ידיעות און אינפאָרמאַציעס וועגען דעם צוזאַמענפאָהר פון די פּוילישע יודען, וועלכער קומט איצט פאָר אין דייטשלאַנד. מ׳קען זיך פאָרשטעלען, מיט וואָס פאַראַ שוץ־וואַנד די שעפער פון די נירענבערגער געזעצען האָבען ארומגענומען דעם דאָזיגען צוזאַ־ מענפאָהר, אז קיין איבריג וואָרט זאָל פון דאָרט נישט אַרויסגעהן אין דער וועלט. פון דער אַנ־ דערער זייט קען מען זיך אויך פאָרשטעלן, מיט וואָס פאַראַ שלעסער ס׳זענען געשלאָסען די מיילער פון די הונדערטער דעלעגאַטען אויפ׳ן צוזאַמענ־ פאָהר, וועלכע וועלען דאָך סוף־כל־סוף פון צוזאַ־ מענפאָהר אַהיימפאָהרען אין זייערע וואוין־ערטער, וואו ס׳איז פערהאַן די נאַציסטישע מאַכט, די שטורם־ אָפּטיילונגען, די שטורם־שטאָפּעטען, די היטלער־ יוגענד און אַזוי ווייטער. ס׳פערשטעהט זיך, אַז יעדעס וואָרט אויפ׳ן צוזאַמענפאָהר, פון יעדען איינ־ ציגען דעלעגאַט ווערט געוואויגען און געמאָסטען און די נאַצישע אַגענטען זוכען דאָרט „גרויל־ פּראָפּאַגאַנדע".

אָבער דאָך רייסען זיך אַרויס צווישען די שורות קורצע ידיעות, וועלכע גיבען אָנצוהערען וועגען קאָנקרעטע ענינים, וועלכע ווערען אויף דעם דאָזיגען צוזאַמענפאָהר בעהאַנדעלט. אין בעריכט, וועלכער איז אָפּגעגעבען געוואָרען דורך דעם לאַנגיעהריגען עסקן יצחק קאָרנפעלד, ווערט געזאָגט, אַז 50 טוי־ זענד פּוילישע יודען אין דייטשלאַנד ליידען נויט, צוליב דעם, וואָס די ראַסען־געזעצען האָבען זיי צוגערויבט זייערע פרנסות און עקזיסטענץ. ווען מיר ווייסען, אז אין דייטשלאַנד זענען פערהאַן אינגאַנצען 65 טויזענד פּוילישע יודען, הייסט עס, אַז די נירענבערגער געזעצען האָבען רואינירט 77 פּראָצענט פון אַלע פּוילישע־בירגער־יודען אין דייטש־ לאַנד. די ציפער זאָגט זעהר פיל און מען דאַרף זיך שוין אַליין מאַכען אַ פאָרשטעלונג דערפון, וואָס פאַראַ ענוים און צרות די דאָזיגע 50 טויזענד רואינירטע יודען האָבען געליטען און ליידען נאָך איצט.

דער פּוילישער קאָנסול האָט בייגעוואוינט דעם צוזאַמענפאָהר. ער וועט זיך צוהערען צו די דעבאַ־ טען. צי וועט ער אָבער אַרויסדרינגען פון די פער־ צווייפעלטע רייד דעם תמצות און צי וועט קומען די רעאַקציע פון דער פּוילישער רעגירונג אין זין פון אָננעהמען זיך פאַר איהרע 50 טויזענד בירגער?

ד.

טאָג - טעגליך

...וו.-פראַנצויזישער אָפּמאַך

...טען האָט זיך אין פראַנצויזישען פאַר־ ... אָפּגעשפּילט דער פינאַל וועגען ראַטיפיצי־ ...דעם פראַנצויזיש־סאָוויעטישען אָפּמאַך פון גע־ ...סיגער הילף.

...דער אָפּמאַך מיט די סאָוויעטען איז אין די ...קרייזען פון פראַנקרייך געווען זעהר נישט ...ער, זיי בעקעמפען דעם אָפּמאַך זעהר ליידענ־ ...ליך. לאַוואַל האָט צוליב דעם אָפּגעשלעפּט ...ראַטיפיצירען דעם אָפּמאַך. סאַראָ און פלאַנדען ...די ראַטיפיקאַציע צוגעאיילט. די לינקע האָבען ...גמאַכט זייער פריינדשאַפטליכע בעצי־ ...צו דער רעגירונג פון אַדורכפיהרען די ראַטי־ ...פון סאָוויעטישען אָפּמאַך.

...די רעכטע בעקעמפען דעם פאַקט קודם־כל ...פינאַנציעלע טעמים. זיי קענען נישט שלום ...מיט דעם געדאַנק, אַז די סאָוויעטען האָבען ...אָפּגעזאָגט צו בעצאָהלען די צאַרישע חובות, ...וועלכע זענען גענומען געוואָרען אין פראַנקרייך. ...פערלאַנגען זיי, אַז פאַר דער ראַטיפיקאַציע ...די סאָוויעטען בעצאָהלען די אַלטע צאַרישע ... דערווייל אָבער הערען די רעכטע, אַז נאָך ...ראַטיפיקאַציע וועלען די סאָוויעטען בעקומען ...הלוואה פון א מיליאַרד פראַנק. זיי פער־ ... אָבער דעם ענין מיט אַ פּאָליטישען מאַנטעל. ...טענה׳ן, אַז בעת אַ דייטש־סאָוויעטישער מלחמה ...פראַנקרייך באַלד מוזען אַרויסטרעטען. פער־ ... אָבער, בעת אַ דייטש־פראַנצויזישער מלחמה ...די סאָוויעטען נישט קענען אַרויסטרעטען, ...די סאָוויעטען מיט דייטשלאַנד האָבען נישט ... בשותפות׳דיגע גרעניצען. זיי טענה׳ן אויך, ... צוליבן פּאַקט וועט דייטשלאַנד ווערען אין כעס ...פראַנקרייך.

...די לינקע יודער זענען פאַר דעם פּאַקט, ווייל ...האַלטען, אַז ער וועט זיין די שוץ־וואַנד גע־ ...די דייטשע בעזאַפּנונגען און פּלענער פון ...דייטשען רייך.

...די דעבאַטע אין פּאַרלאַמענט איז אַ זעהר ליי־ ...דענשאַפטליכע און האָט נישט געקענט אויסגעשעפּט ...ווערען אין פערלויף פון איין טאָג. ס׳איז אָבער ...פאָראויסצוזעהן, אַז די דעבאַטע וועט זיך ענדיגען ...מיט אַ זיג פון דער רעגירונג, וועלכע איז פאַר ...ראַטיפיצירען דעם אָפּמאַך.

י.

נפטר געוואָרען דער סטריקאָווער רבי ז״ל

ווארשא, 11 (יט״א טעלעגראַפיש)

אין עלטער פון 77 יאָהר איז היינט נפטר געוואָרען דער סטריקאָווער רבי הרב מנחם מענדיל לאַנדוי. דער נפטר איז 30 יאָהר געווען רבי, צו־ ערשט אין סטריקאָוו און דערנאָך האָט ער גע־ וואוינט אין זגערזש. די לעצטע וואָכען האָט דער רבי פערבראַכט אין אָטוואָצק.

דער נפטר איז א זוהן פון ר׳ בעריש קראַ־ לער און אַן אייניקעל פון ר׳ אברהם טשעכאַנאָווער. ער איז געווען א גרויסער תלמיד־חכם און בעל־ מקובל. עטליכע מאָל געווען אין ארץ־ישראל.

די קאָרעספּאָנדענץ פון „חסד של אמת" וועט דעם נפטר ברענגען קיין ווארשא אין סטריקאָווער שטיבעל אויף פּאַוויאַ 12. פון דאַנען אויס וועט 1 אַ זייגער ביי טאָג פאָרקומען די לויה אויפ׳ן ווארשאַווער בית עולם.

מחבר פון די נירענבערגער געזעצען אין ווארשא

אלס גאַסט פון דעם קאָמיטעט פאַר אינטעלעקטועלער צוזאַמענאַרבייט. .

ווארשא, 11 (טעלעפאָניש)

היינט, מיטוואָך, דעם 12 פעברואַר קומט קיין ווארשא דער דייטשער יוסטיץ־מיניסטער פראַנק, דער מחבר פון די נירענבערגער געזעצען. ער וועט אויף דער איינלאַדונג פון דער פּוילישער קאָמיסיע פון אינטערנאַציאָנאַלער אינטעלעקטועלער צוזאַ־ מענאַרבייט, האַלטען אַ פאָרלעזונג וועגען דער „אינ־ טערנאַציאָנאַלער יורידישער פּאָליטיק".

יודישע פּאַרלאַמענטאַריער ביים בילדונגס-מיניסטער

וועגען דער לאַגע אויף די הויכשולען

ווארשא, 11 (טעלעפאָניש)

בעת די יודישע דעפּוטאַטען און סענאַטאָרען זע־ נען געווען ביים בילדונגס־מיניסטער פּראָפ. שוויענ־ טאָסלאַווסקי, וועגען דער שחיטה־פראַגע, האָבען זיי אויך בעריהרט די פראַגע וועגען דער לאַגע אויף די הויך־שולען. דער מיניסטער האָט געענט־ פערט. אַז ס׳ווערען איצט געפיהרט געשפּרעכען מיט די אָנפיהרונגען פון די הויך־שולען און לויט זיין מיינונג וועט די פראַגע אין דער נאָהענטסטער צייט רעגולירט ווערען.

גרויסע שרפה אין ווארשאָווער משוגעים-הויז

די צעווילדעוועטע קראַנקע זענען עוואַקואירט געוואָרען

ווארשא, 11 (טעלעפאָניש)

היינט 10 אַ זייגער ביינאַכט האָט אויסגעבראָכען אַ גרויסע שרפה אין משוגעים שפּיטאַל אויף זאַ־ פּיובקאַ 21. די שרפה איז אויסגעבראָכען אין 12־טען פּאַוויליאָן, וואו ס׳האָט זיך אָנגעצונדען דאָס בעט־ געוואַנד. ווי מען רעכענט, האָט דאָס געטון אַ משוגענער.

צווישען די משוגעים איז ענטשטאַנען אַ שרעק־ ליכע פּאַניק און מיט גרויס מיה איז געלונגען די קראַנקע צו בערוהיגען און זיי איבערצופיהרען אין אַנדערע פּאַוויליאָנען. די שרפה האָט געדויערט ביז שפּעט ביינאַכט. די פייערלעשער פערהיטען, אַז די פלאַמען זאָלען זיך נישט אַריבערכאַפּען אויף אַנדערע פּאַוויליאָנען.

ווייטערדיגע בלוטיגע דעמאָנסטראַציעס אין סיריען

פּאַריז, 11 (ספּ. טעל.)

די אונרוהען אין סיריען דויערען ווייטער. נעכטען איז אין דעמאַסק געקומען צו בלוטיגע דע־ מאָנסטראַציעס, בעת וועלכע 5 דעמאָנסטראַנטען זע־ נען דערהרגעט געוואָרען און איין פראַנצויזישער אָפיציר איז שווער פערוואונדעט געוואָרען. אויך אין דעשקי טריפּאָליס און אַנדערע ערטער איז גע־ קומען צו אונרוהען.

שאַרפע רעדע פון פּראָקוראָר

אין פּראָצעס געגען די 21 קאַטאָוויצער ענדעקעס פאַר וואַרפען פּעטאַרדעס

היינט ווערט אַרויסגעטראָגן דער אורטייל

קאַטאָוויץ, 11 (יט"א טעלעפאָניש) אויף דער היינטיגער זיצונג פון געריכט געגען די 21 ענדעקעס, וואָס זענען בעשולדיגט געוואָרען אין וואַרפען פּעטאַרדעס אויף יודישע געשעפטען, איז מיט א שאַרפער בעשולדיגונגס-רעדע אַרויסגעטרעטען דער פּראָקוראָר, וועלכער האָט צווישען אַנדערען געזאָגט:

די עקספּערטיזע האָט פעסטגעשטעלט, אַז די פּעטאַרדעס האָבען געהאַט א שטאַרקע אויפרייס-קראַפט. די דאָזיגע אַרויסטרעטונגען געגען דער יודישער בעפעלקערונג מוזען ווי אַמשאַרפסטען פאַר-אורטיילט ווערען, וואָרים די דאָזיגע פאַרברעכענס שעדיגען דעם גוטען נאָמען פון פּוילען. די ענדעקי-שע טעראָריסטען זענען א געוועהר פון א געהיימער באַנד. דאָס אונטערלעגען פּעטאַרדעס איז וואַנ-דאַליזם, וואָס ס'געפינען זיך שוצלאָזע מענשען, פרויען און קינדער אין א נידערטרעכטיגקייט, און די דאָזיגע פאַרברעכענס מוזען בעקומען די האַרבסטע שטראָפען.

דער פּראָקוראָר פאָדערט פאַר דעם הויפּט-שול-דיגען יאַקובאָווסקי 5 יאָהר תפיסה, און פאַר די איב-ריגע פון 2½ ביז 4 יאָהר תפיסה.

נאָכ'ן פּראָקוראָר האָט גערעדט דער פאָרשטעהער פון דער יודישער קהלה אין קאַטאָוויץ, ד"ר אַבער-דער, וועלכער האָט אונטערגעשטראָכען, אַז די יודען-פראַגע אין פּוילען קאָן מען נישט לעזען אין אַטמאָספערע פון באָמבען-עקספּלאָזיעס.

ס'האָט אויך גערעדט א צווייטער פאָרשטעהער פון דער בעשולדיגונג מצד דער קהלה אהוו. (יאָן באַי קריסט). אין זיין רעדע האָט אהוו. באַי געזאָגט:

ווען דער מאַרשאַל יוזעף פּילסודסקי וואָלט גע-לעבט, וואָלטען אַזעלכע שענדליכע מעשים אין פּויי-לען נישט געווען.

דער פּאָרזיצער פון טריבונאַל רייסט דאָ איבער דעם אַדוואָקאַט, און נעמט איהם צו ס'וואָרט.

אַדוואָקאַט באַי אַפּעלירט דאַן צום פּלענום פון געריכט, און ס'ווערט איהם דערלויבט ווייטער צו רעדען. אהוו. באַי זאָגט זיך דאַן אָפּ און רעזיגנירט פון זיין ווייטערדיגער רעדע.

דער אורטייל ווערט דערוואַרט מאָרגען.

און זיי טועו דאָס זייעריגע...

קאַטאָוויץ, 11 (יט"א טעלעפאָניש) אומבעקאַנטע פאַרברעכער האָבען היינט געוואָר-פען א טרערען-באָמבע אין דער וואוינונג פון דער יודישער פרוי רויזע זשעלאַנדזשעווסקאַ. ביים אויפרייס האָט די פרוי בעקומען א שנוען-אַטאַק, און מ'האָט זי געמוזט אַפּפיהרען אין א שפּי-טאָל פאַר גייסטיג-קראַנקע.

ענגלאַנד ענדערט איהר פּאָליטיק בנוגע ארץ-ישראל

סענסאַציאָנעלע מעלדונג פון „אָריענט“-אַגענטור

קאַהירא, 11 (ספּ. טעל.)

„אָריענט“-אַגענטור מעלדעט פון לאָנדאָן, אַז דאָס קאָלאָניען-מיניסטעריום האָט אין פּרינציפּ בעשטעטיגט אַלע בעגרענצונגען בנוגע דער יודישער אימיגראַציע און פון באָדען-פאַרקויף דורך קליינע אַראַבישע באָדען-בעזיצער, וואָס זענען פאָרגעלעגט געוואָרען דורך דעם הויך-קאָמיסאַר.

די נייע בעגרענצונגען און אויך דאָס רופען דעם לעגיסלאַטיווען ראַט מיט'ן אַנטייל פון אַני-אַראַבישע מעהרהייט, דאַרף זיין א גאַנצע ענדערונג אין דער פּאָליטיק פון דער ענגלישער רעגירונג אין דער פראַגע פון שאַפען אַ יודישע נאַציאָנאַלע היים אין ארץ-ישראל. די ד... ענדערונג איז געקומען צוליב דער אַלגעמיינער פּאָליטישער לאַגע אויפ'ן נאָהענטען מזרח און דער קאַטעגאָרישער שטעלונג פון דער אַראַבישער בעפעלקערונג נישט נאָר אין פּאַלעסטינאַ, נאָר אויך אין אַנדערע אַראַבישע לענדער.

די האַבסבורגער וועלען דערווייל נישט קומען קיין עסטרייך

געשפּרעך מיט פירשט שטאַרהעמבערג

לאָנדאָן, 11 (ספּ. טעל.)

„דיילי טעלעגראַף“ ברענגט אויף אַן אָנגעזע-הענעם אָרט אַ געשפּרעך פון איהר דיפּלאָמאַטישען קאָרעספּאָנדענט מיט דעם עסטרייכישען וויצע-קאַנצ-לער פירשט שטאַרהעמבערג.

אין דעם אינטערוויו בעטאָנט דער וויצע-קאַנצלער, אַז דאָס צוריקקעהרען פון דער האַבס-בורגער מאָנאַרכיע איז נישט קיין פראַגע פון דער נאָהענטער צוקונפט.

אין זיין ווייטערדיגען געשפּרעך האָט דער ווי-צע-קאַנצלער געזאָגט, אַז עס ווערט שוין צייטיג די פאַרשטענדיגונג פון די איבער-דונאַאישע מלוכות וואָס וועט אין דער ווייטערדיגער קאָנסעקווענץ דער-פיהרען צו דער קאָנצעפּציע פון פאַראייניגטע שטאַ-טען פון מיטעל-אייראָפּאַ.

—*—

אַנטי-נאַצישער פּראָטעסט-טאָג

פּראָקלאַמירט דורך דעם יודיש-אַמעריקאַנישען קאָנגרעס

ניו-יאָרק, 11 (יט"א טעלעגראַפיש) דער יודיש-אַמעריקאַנישער קאָנגרעס האָט אויפ'ן 5-טען מערץ ד. י. פּראָקלאַמירט אַן אַנטי-נאַצישען פּראָטעסט-טאָג. דער 5-טער מערץ איז דער 3-טער יאָהר-טאָג, זייט די נאַציס זענען צו'ן ציעל געקומען צו דער מאַכט אין דייטשלאַנד.

די קאָנפערענץ פון די פּוילישע יודען אין דייטשלאַנד

בערלין, 11 (יט"א טעלעגראַפיש) אויף דער קאָנפערענץ פון די פּוילישע יודען אין דייטשלאַנד, זענען געמאַכט פאַרטגעזעצט געוואָרען די דעבאַטען איבער די פראַגען פון קולטורעלען כאַראַקטער און וועגען שאַפען א נעה-ערען קאָנטאַקט מיט די פּוילישע יודען אין דער ערד לענדער.

אָפּגעשטעלט אַן אַראַבישע צייטונג

ירושלים, 11 (יט"א טעלעגראַפיש) די אַראַבישע צייטונג „אַלזואַ על איסלאַם“ איז אָפּגעשטעלט געוואָרען אויף 2 וואָכען פאַר איהרע שאַרפע אָנגריפען געגען דער מאַנדאַט-...

א הערצליכען מזל-טוב
ווינשען מיר דער פאַמיליע ראָזענוואַלד צוליב דער חתונה פון זייער זוהן הב'החתן מר יוסף יחזקאל נ"י
מיט פרל. יוטא קאַרנוואַסער תחי'
זאָלען זיי זייער לעבענס-וועג בויען אויף די בערג פון יהודה וירושלים.
אברהם רובין און פאַמיליע

„SEZAM“ („סעזאַם“) Piotrkowska 40 (פּיעטריקאָווער 40) מתנות שפּילצייג, קינדער-מלבושים,

אַלע פּאַכען
פאָרטונע, די געטין פון גליק ... נישט פון קיין פּאַך און שענקט ... אויסמערקזאַמקייט סיי בייסטייער ... טער, ווי אויך פּויזשע, לאַנד-אַרבעטער, אינדוסטריעלער, סוחרים, האַנדווערקער ...

די פאָרשטעהער פון האַנדווערק ... זענען למשל די ה"ה עדוואַרד ... א שטובען-מאָלער און אַלעקסאַנדער ... טשוק, א בעקער. ביידע פּערזאָנען ... וואָלאַמין הינטער וואַרשע. ... געקויפט בשותפות א פּערטעל ... נומ. 173.404. אויף וועלכען ... דער 4-טער קלאַס פון דער מלוכה-לאָטעריע געפאַלען ...000 יעדער פון זיי האָט בעקומען צו ...

דער ה' סטאַניסלאַוו וואַ... כפר פּעוואָוויאַנט אין וואָר... מיאַד אָווע נומ. 11, איז א ... עדות, אַז דאָס גליקען פון פיל ... אַז א קוימענקערער ברענגט ... זיך זיין בעגריגדונג — ער איז ... קוימענקערער אין אויף זיין לאָס ... פאַלען 1.000 זל.

דער ה' וואַידאַ האָפט, אַז ... 35-סטער לאָטעריע, וועמענס ... הויבט זיך אָן דעם 20-טען ... ער געווינס פיל מעהר געווינען.

צו אַלע טריקאָ-נייהער-כאַלופּניקעס!
דערמיט מעלדען מיר, אַז די טריקאָ-נייהער-כאַלופּניקעס זענען אָרגאַניזירט אין סאָציאַליסטישען האַנדווערקער-פאַראיין, ציגעל-גאַס 4. די פאַך-קאָמיסיע ערלעדיגט אַלע ענינים. מיר רופען אַלע זיך צו פאַרשרייבען אַלס מיטגלידער.
די פאַך-קאָמיסיע
טריקאָ-נייהער ביים סאָציאַליסט. האַנדוו.-פאַראיין, ציגעל-גאַס 4.

פאַר גאָלד, בּיזשוטעריע און לאָמבאַרד-קווּיטעס צאָהלט די העכסטע פּרייזען אליזיאַר פּיאַלקאַ פּיעטריקאָווער 7.

כעמיש-באַקטעריאָלאָגישער לאַבאָראַטאָריום
פּ. שאַץ, לאָדז
פּיעטריקאָווער 37
פיהרט אויס זאַמטל. ערצטליכע אַנאַליזען.

סטאַרשי פעלדשער
Herszkowiczowa
וואוינט יעצט
זשעראָמסקיעגאָ 4
טעל. 206-05.

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראָלאָג
כפעצ. פאַר נירען בלאָז און אורין-קראַנק.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעמט אָן פון 9-11 און פון 6-8 אָוונט.

DR. MED. H.
Różaner
ספּעציאַליסט פאַר
הויט, וועגערישע און סעקסועלע קראַנק.
NARUTOWICZA 9,
tel. 128-98.
נעמט אָן פון 9—1 פאַרמ. און פון 5—6.

וואָס יעדער סוחר און האַנדווערקער דאַרף וויסן!
אַז שעהנע דרוק-אַרבייט הייבט דעם אימפּולס פון געשעפט, און דערימער איילט צו בעשטעלען אייערע דרוק-אַרבייט אין דער בעוואוסטער שנעל-דרוקעריי
בראַמבערג
צעגעלניאַנאַ 8 פראָנט
טעל. 255-09
בריפבויגען, קאָנווערטען, רעכנונגען, צירקולאַרען, עטיקעטען, חתונה-קאַרטען, קאָנפעקציע-טיקעטס
ביליג | רעעל | פּינקטליך
אכטונג, שניידער-מייסטער! בעזיכט אויף לאַגער מאָס-ביכער!

געדענקט, שטשעשליווי
ביי
א גרויסער אויסוואַהל פון אָריגינעלע ביליצער און טאָמאַשאָווער סחורות
אויף אנציגער און פּאַלטענס
פון די בעסטע קוואַליטעטען ווי אויך פאַרשידענע רעשטען
מיט 30% ביליגער
קומט און איבערצייגט אייך!
R. Szczęśliwy
לאָדז, 5 נאַוואָמיעסקאַ 5
טעל. 156-09.
געדענקט פראָנט II שטאָק.

אוירען, נאָז און האַלז קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פּיעטריקאָווער 67. טעל. 127-81
נעהמט אָן שטענדיגע קראַנקע (צוועקס אָפּעראַציע א. אַז. וו. ווי אויך אַמבולאַטאָרישע פון 9-2 און פון 4-8 אָוונט.

Dr.
Wajnberg
ספּעציאַליסט פאַר לונגען, האַרץ און סקלעראָז קראַנקהייטען
פּיעטריקאָווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אָן פון 9-10 פריה, 3-5, 8-9 אָוו.

Dr. med.
J. Nadel
ספּעציאַליסט פון אַקושעריע און פרויען-קראַנקהייטען
אַנדזשעיאַ 4, טעל. 228-20.
נעמט אָן פון 10—12 און פון 5—7 אָוו.

עלטסטער פעלדשער
ש. דרעש
לוטאָמירסקאַ 4. טעל. 184-78.
נעמט אָן פון 8-10 פרי, פון 1.30—4 נ"מ און פון 6—7 אָוונד.

Dr. med.
W. ŻADZIEWICZ
ספּעציאַליסט פאַר אוירען, נאָז, האַלז און קעהלקאָפּף-קראַנקהייטען
Piotrkowska 164, tel. 125-26
נעמט אָן פון 5—8 אָוונד.

Dr. med.
G. GERSZTAJN
ספּעציאַליסט פאַר אויגען קראַנקהייטען
Traugutta 12, tel. 175-10
נעהמט אָן פון 11-2 און פון 5 ביז 8.30 אָוו. אונבעמיטעלטע— לעטשניצע פּרייזען.

Piewszorzędna
Krawcowa
szyje suknie pg. najnowszych modeli od 5 zł.
Trębacka 16, mieszk. 16

Dr. I. SILBERSTROM
Kilińskiego 127
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט, וועגערישע און געשלעכטס-קראַנקהייטען
קווארץ-לאָמפּ, — ראַדיקאַלע בעזייטיגונג פון איבריגע האָר.
נעהמט אָן פון 4—8 אָוונד.

Dr. med.
Leon Familier
אינערליכע און קינדער - קראַנקהייטען
6 שערפּיעז 37 (בענעדיקטאַ
נעהמט אָן פון 5—7 נאָכמ.

וויכטיג פאַר פאַבריקאַנטען
און האַנדווערקער
שווייסונגען, מאַשינען-טיילען
און רעפּעראַטורען
פיהרט אויס ביליג
די מעכאַנישע שלאָסעריי
י. רעדער
11 ליסטאָפּאַדאַ 11/13
(רוג זאַכאָדניאַ)

...רויסע דעבאטע אין פראנצ. פארלאמענט

...וועגן ראטיפיצירען דעם סאוויעטיש-פראנצויזישען פריינדשאפטס-אפמאך

...ריז, 11 (ספ. טעל.)
...4 נאכמיטאג האבען זיך אנגעהויבען אין ...ישען פארלאמענט די דעבאטען וועגן ראט... דעם פראנצויזיש - סאוויעטישען פריינד... אפמאך. די פערזאמלונג-... איז געווען ...רויסע. אין דער רעגירונגס - לאזשי האט ...דער פרעמיער סארא און די מיניסטארען ... באנע און פאל באנקור.
...רענער זענען שארף ארויסגעטרעטען ... אפמאך אין צוזאמענהאנג מיט'ן נישט בעצאהלען די צארישע חובות, זיי זענען אויך ארויס געטרעטען קעגען געבען א נייע הלואה די סאוויעטען.
אויסערן-מיניסטער פלאנדען האט געבעטען אפ-צושטעלען די פאלימישע פראגען פון די פינאנציעלע.
דעפוטאט טאריום האט אויספירליך רעפערירט דעם פריינדשאפטס-פאקט.
די ווייטערדיגע דעבאטע וועט פארקומען דא-נערשטאג.
פאריז, 1 (ספ. טעל.)
„זשורנאל" רעדט ארום דאס קומען פון מאר-שאל טוכאטשעווסקי, פעטאנענדיג, אז זיין אנוועזנהייט אין פאריז אין מאמענט ווען אין פארלא-מענט קומט פאר די דעבאטע וועגן ראטיפיצירען דעם פראנצויזיש - סאוויעטישען אפמאך איז נישט ווינשענסווערט. די צייטונג ברענגט א לענגערע ביא-גראפיע פון טוכאטשעווסקי'ן און בעטאנט, אז דער ציל פון זיין וויזיט און פראנקרייך איז אויסצופאר-שען די פראנצויזישע קריגס-אינדוסטריע

...י ברוטיגע שלאכט ביי מאקאלע

אביסיניער אנגעהויבען אנ'אקציע אין אגאדען

...נדאן, 11 (ספ. טעל.)
...טצט האבען די קריגס-קארעספאנדענטען ...ט איינצעלהייטען וועגען דער בלוטיגער ...ען מאקאלע. דער ראס סעיום האט בע-... אינטערן דרוק פון זיינע זעלנער צו אטא-...ן ארעבערן מאקאלע, הגם די אייראפעאישע ... האבען איהם נישט געראטען דערצו. אין ... האט אויך אנטיילגענומען די קאוואלעריע ... טאסא.
...אביסיניער האבען מיט א העלדישען אנגריף ... איינגענומען אין די איטאליענישע ליניעס ... אינעטה'עט ביז 1 זעלנער אין די אקאפעס. ... זיך זיי איינגעגעבען צוצוקומען ביז צו די סאמע מויערן פון דער שטאט, אזוי אז מ'האט גע-קאנט מיינען, אז די אביסיניער וועלען פערנעהמען מאקאלע. דא האבען זיי אבער אנגעטראפען אויף א גרויסער שטערונג, מיט וועלכע די ווילדע האלב-נאקעטע קריגער האבען זיך נישט געקענט קיין עצה געבען. די שטערונגען זענען געווען די פערצוימונ-גען פון שטאכעל-דראט. די אביסיניער האבען גע-פרובט מיט נאקעטע הענד צו בעזייטיגען די שטערונג און האבען זיך דערביי נעפונען אונטער דעם מער-דערישען פייער פון מאשינען-געוועהר. דאס האט זיך פערשטעהט זיך נעמוזט ענדיגען מיט זייער מפלה. ביי דער דראט-פערצוימונגען האבען זיי איר-בערגעלאזען עטליכע הונדערט טויטע.
ראס סעיום האט בעפוילען אפצוטרעטען. אין נעיער פון די ענטלויפענדע האבען זיך געלאזען אער-ראפלאן-עסקאדרעס, וועלכע האבען געשאסען פון אויבען. דער גאנצער וועג איז פול מיט טויטע.
לאנדאן, 11 (ספ. טעל.)
די אביסיניער האבען אנגעהויבען אנ'אקציע אין אגאדען, וועלכע קאן האבען א גרויסען איינפלוס אויף דער ווייטערדיגער ענטוויקלונג אויף די גע-שעהענישען אויפ'ן דרום-פראנט.
נעאפאל, 11 (ספ. טעל.)
נעכטען איז אפגעגאנגען קיין אפריקא א שיף מיט 2000 ארבייטער-ספעציאליסטען.

...י מלחמה-געפאהר אויפ'ן ווייטען מזרח איז ווייטער גרויס

...קין, 11 (ספ. טעל.)
...יס אינפארמאציע פון די כינעזישע קרייזען, ...ין פעקין בעגייט געווארען די כינעזיש-... אונטערהאנדלונגען וועגען צפון-כינא. גענ. ... האט פארלאנגט פון פאליטישען ראט אין ... פראווינץ האפעי און טשאהאר: 1) צו בעשטר-... קאמיסיעס אין פינאנציעלע פראגען; 2) ... מיט'ן אויסנאהם פון די, וועלכע גאנ-... די אויסלענדישע הלוואות; 3) פיהרען א ... וועלכע זאל זיין אינגאנצען אונאפהענ-... נאנקין; 4) אונטערשרייבען מיט יאפאן אנ-אפמאך, וועלכער זאל רעגולירען אלע פראגען וואס זענען נוגע טשאהאר און דעם מזרח-טייל פון דער פראווינץ האפעי.
אין די יאפאנישע קרייזען שטעלט מען פעסט, אז די סיבה פון ארויסשיקען יאפאניש-מאנדזשוריש מיליטער אויף דער גרעניץ און אויסערליכען מאנ-גאליע, איז די, ווייל דאס יאפאניש-מאנדזשורישע מיליטער קען נישט בלייבען גלייכגילטיג צו די מלחמה-הכנות, וואס ווערען געמאכט דורך די סאו-ויעטען אין מאנגאליען און אויך צוליב די פסדר'-דיגע גרעניץ-אינצידענטען.
טאקיא, 11 (ספ. טעל.)
דאס מאנדזשורישע אויסערן-מיניסטעריום האט איבערגעגעבען דעם סאוויעטישען גענעראל-קאנסול א נאטע, אין וועלכער עס ווערט פארלאנגט: 1) באלד ארויסצוגעבען די מאנדזשורישע דעזערטירען, וועלכע געפינען זיך אויף דער סאוויעטישער טער-ריטאריע זייט דעם בונט פון 29 יאנואר, 2) בע-שטראפען די סאוויעטישע אפיצירען, וועלכע האבען געגעבען הילף די דעזערטירען, 3) ענטשעדיגונג פאר די יאפאנישע און מאנדזשורישע זעלנער, וועלכע האבען געליטען ביי די דאזיגע געשעהענישען.

...קען דייטשלאנד פראטעסטירן געגען מארד אין דאוואס?

שארפער ארויסטריט געגען דייטשלאנד פון איינפלוסרייכער קאנסערוואטיווער צייטונג

...דאן, (יט"א). דאס ענגלישע איינפלוסרייכע ...ערוואטיווע וואכענבלאט „ספעקטאטאר" בער-... אין לעצטען נומער דעם מארד אין דאוואס. ... שרייבט צוו. אנד. :
...מארד פון דייטשען נאצי אגענט, הער גוסט-... אין דאוואס דורך א יונגען יוגאסלאווישען יוד ...טיליך ארויסגערופען גרויס אויפרעגונג אין ...לאנד, און מען דארף מורא האבען פאר רע-... וועגען יודען אין דעם לאנד. עס שיינט צו ...אווארשיינליך, אז צווישען דייטשלאנד און ... זאלען ענטשטעהען מחמת דעם מארד ... קאמפליקאציעס, מען קען אין קיין פאל ... האלטען די שווייצארישע רעגירונג פאר פער-...ווארטליך אין דעם, וואס איז געשעהען.
...נאצי טעטיגקייט, געשפייזט דורך מיטלען וואס ...קומען פון דער דייטשער גרעניץ זייט, איז ... געווען אנ'ערנסטע סכנה פאר דער שווייץ. ... ערמארדעטער מאן, פונקט ווי אנדערע נאצי ...ען, האבען זיך אויף א גראבען אופן געמאכט ...וויליג די שווייצארישע מאכט-ארגאנען, אזוי ... אין געהאט בעשטאנען די מעגליכקייט, אז ... געשעהען אזא פערברעך, ווי דער וואס איז ... בעגאנגען געווארען אין דאוואס.
...לויטשער מארד איז אין אלע צייטען א שלעכטע ... פראכטוואנגסווירדיגע זאך, אבער די פעראור-... פון אזא מארד דורך דער דייטשער רעגירונג ... געשילדערט ווערען דורך געוויסע צוטיגענדע ...אנגענען. שוין נישט רעדענדיג וועגען די מאר-... וואס זענען אויסגעפיהרט געווארען אויף ראטע-גוי און ערצבערגער, דארף מען זיך דערמאהנען די שחיטה פון 30טען יוני 1934, וועלכע איז אויסגע-פיהרט געווארען נישט בלויז לויטן בעפעהל פון הער היטלער, נאר אויך אין זיין אנוועזנהייט. אמת, די ווילהעלם-שטראסע מעג אויס פאליטישע טעמים בעלעגען דעם שארפסטען פראטעסט געגען דער טאט פון סטודענט פראנקפורטער. צוליב יענער שחיטה איז זי אבער קוים בערעכטיגט צו פערורטיילען די דאזיגע טאט אלס בייששפילאזע מאראלישע געוואלד-טאט".

וואו קויפען אלאס?

אט דאס איז דאס פראבלעם, וואס פערנעמט די געדאנקען פון אלע מענשען, וועלכע ווילען פרובירען זייער גליק אויף דער לאטעריע. דאס לעזונג פון דאזיגען פראבלעם, וועלכער זעהט-אויס צו זיין אין תוך זעהר פערוויקעלט, איז אין גרונד גענומען זעהר לייכט צו לעזען. אלע שיכטען פון דער געזעלשאפט האבען איינשטימיג בעשטעטיגט אויפן סמך פון דער לאנג-יעהריגער פראקטיק און פאקטען, אז וואלאנאוו מאכט רייך דערפאר געדענקט, לאסען דארף מען קויפען נאר אין דער גליקליכער קאלעקטור פון י. וואלאנאוו, Łódź, Piotrkowska 11 i 72 אדער אין איינער פון די אפטיילונגען פון אזוי פאפולערע פלאצובקעס. פראווינצער שיקען מיר ארויס לאסען גלייך נאכן דערהאלטען דאס בעשטעלונג. קאנטא פ. ק. א 141795. די ציהונג פון דער 1-טער קלאס הויבט זיך אן שוין דעם 20-טען לוטי ד. י.

דיקטאטארישע פלענער פון גריכישען קעניג

ער נעמט איבער די מאכט איבער'ן מיליטער

אטען, 11 (ספ. טעל.)
דער גריכישער קעניג האט געמאכט א קאטע-גארישען שריט, כדי זיך צו פערזיכערען געהארכ-זאמקייט אין אפיצירען-קארפוס. ער האט בעאויפ-טראגט די רעגירונג אויסצואַרבייטען א געזעץ-פראיעקט, לויט וועלכען מ'וועט קענען, נישט-קו-קענדיג אויף דעם יודערשטאנד פון די אפיצירען אויך אפיצירען פון יועניזעלאס'עס אנהענגער. דאס געזעץ איז געהאלט א בעשטימונג, אז נאר דער קעניג האט דאס רעכט צו נאמינירען אפיצירען און נאר אין זיין האנד וועט זיך געפינען די העכסטע קאנטראל איבער דער ארמעי.
אין די פאליטישע קרייזען האלט מען, אז דאס ארויסגעבען פון דעם געזעץ וועט זיין דער ערשטער שריט צו דער קעניגליכער דיקטאטור אין גריכענלאנד.

...אלדווינ'ס רעדע וועגן דער מעדיצין אין ראטען-רוסלאנד

מאסקווע, (ספ.)
אויף דער פרעזידיום זיצונג פון „וויציק" האט קא-... געהאלטען א רעדע אין וועלכער ער האט צווי-... אויך זיך אפגעשטעלט אויף דער דאק-... טאנע. ראפיי האט ער געזאגט :
...יעדער איטער זאגט, אז מיר פערמאגען פראכט-... ראקטוירים, וואס זענען נישט ערגער פון די ... אייראפעאישע, אבער, אויב א מענש איז ערנסט ... געווארען, און אויב דער דאזיגער מענש האט מעגליכקייטען — שיקט מען איהם קורירען זיך קיין אויסלאנד. אט דער פאקט וואס עס ווערט אנער-קענט די גרעסערע אויטאריטעטקייט פון דער אויס-לענדישער מעדיצין, בעווייזט אז מיר שטייען נאך אפ אין דעם דאזיגען פאקט. אנדערש וואלט געווען נישט צו פערשטעהן דעם דאזיגען פאקט, מיר דאר-פען זיך דערשלאגען אזויגע רעזולטאטען אז מען זאל צי אונז קומען צו פאהרען זיך קורירען, אז די קראנ-קע און אויסלאנד זאלען וויסען אז די אמערהרסטע אויטאריטעטע קאנסולטאציע קאנען זיי בעקומען בלויז ביי די דאקטוירים פונם ראטען-פערבאנד, אז טאקע אינם ראטען-פערבאנד שטעהט די מעדיציני-שע וויסענשאפט אויף דער העכסטער הויך. נאטור-ליך אין די מערב אייראפעאישע לענדער, איך פער-שטעה דאס, איז צוזאמען מיט דער וויסענשאפט פאראן פיל רעקלאמע, טומעל, שאנטאזש, אבער מען זאל אפילו אפוואַרפען דאס אלץ, גייען זיי דאך פאר-אויס פון אונז, מען דארף זיי דעריאגען.
איך וויל נישט, אז מען זאל מיך פערשטעהן אזוי אז איך שטעל נישט הויך אונזער מעדיצין, איך שטעל זי גענוג הויך. אבער מיר וואלט זיך גע-וואלט אז די טעמפא פונם וואוקס פון אונזערע מעד-דיצינישע קרעפטען, בעזונדערס פון די אנגעזעהענע אז די דאזיגע טעמפען זאלען זיך פערגרעסערען אין א בעדייטענדיגער מאס, אז עס זאל גיכער אנקומען די צייט ווען די קראנקע פון אויסלאנד וועלען צו אונז קומען צו פאהרען זיך קורירען, ווי אין א מלוכה וואו עס זענען פאראן די סאמע קאמפעטענטע מע-דיצינישע אנשטאלטען.

Dr. med. H. LUBICZ
ספעציאליסט פאר הויט, ווענערישע
און געשלעכטס-קראנקהייטען
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעלעפאן 141-32
עמפאנגס-שעה'ן 8-10, 12-2 און 5-8 אווענד

Dr. med.
Sadokierski
כירורג פון צייהן און יאסלעס
Piotrkowska 164 tel. 114-...

לעצטע דעפעשען

וארשא, 11 (טעלעפאניש)
אויף דער היינטיגער זיצונג פון דער בו-דזשעט-קאמיסיע ביים סענאט איז בעטראכט גע-ווארען דער בודזשעט פון מיניסטעריום פאר אר-בייט און געזעלשאפטליכער שוץ.
א גרויסע רעדע וועגן די פראגען פון ארבייט, געזעלשאפטליכער שוץ, אובעזפיעטשאלניעס און פוב-ליש פראצי, האט געהאלטען מיניסטער יאשטשאלט. דאן האט זיך אנגעהויבען די דיסקוסיע, וועלכע האט זיך פערצויגען ביז שפעט ביינאכט.

* * *

ווארשא, 11 (טעלעפאניש) אין צוזאמענ-האנג מיט'ן איבערנעהמען דעם צמט פון פרעזעס פון „באנק פאלסקי", האט זיך פרלק, צדאס קאר אפגעזאגט פון זיין סיים-מאנדאט. לויט דער נייער וואהל-ארדינאציע וועט אויפ'ן ארט פון פרעזעס קאר קיינער נישט אריינגעהען אין סיים, אזוי ארום איז די צאהל דעפוטאטען איצט רעדוצירט געווא-רען ביז 199 אנשטאט 200, ווי ס'דארף זיין. צוגאב-וואהלען וועלען ערשט פארקומען דעמאלט ווען ס'וועלען פעהלען 21 דעפוטאטען.

* * *

לאנדאן, 11 (ספ. טעל.)
דער געוו. אויסערן-מיניסטער סיר סעמיועל האר איז היינט געווען ביים פרעמיער באלדווין, צוליב דעם האט זיך פערשפרייט א קלאנג, אז האר זאל צוריקקומען אין ענגלישען קאבינעט.

* * *

רוים, 11 (ספ. טעל.)
די פאליציי האט ענטדעקט א גרויסע אפערע פון נישט-לעגאלען האנדעל מיט דעוויזען. דער פינאנץ-מיניסטער האט פערמשפט איינעם פון די דירעקטארען פון „באנקא קאמערציאלע" און נאך 3 פערזאן אויף געלד-שטראפען פון 30,000 ליר ביז אנדערטהאלבען מיליאן ליר.

* * *

ירושלים, 11 (יט"א טעלעגראפיש)
אויף דער נעכטיגער קאנפערענץ-זיצונג פון „הסתדרות העובדים", האט ד'ער לינקער פ. צ. אבראמאוויטש אריינגעטראגען א פראטעסט געגען דעם „קאמינטערן" פאר איהר שעדליכער פאליטיק אין ארץ-ישראל.
ס'זענען אנגענומען געווארען א רייהע רעזא-לוציעס, צווישען אנדערע: בעקעמפען דעם קריזיס, פערגרעסערען די עפענטליכע ארבייטען א. אנד.

* * *

לאנדאן, 11 (ספ. טעל.) נעכטען איז איבער דרום-ענגלאנד אדורך א שרעקליכער שטורם-ווינד. לויט די ביזאיצטיגע ידיעות איז איין פערזאן דערהרג'עט געווארען. דער שיף-פערקעהר אויפ'ן לא-מאנש-קאנאל איז טיילווייז אפגעשטעלט גע-ווארען: די גרויסע שיפען האבען נישט געקענט צושוואומען צום פארט.

* * *

וואשינגטאן, 11 (ספ. טעל.)
דער שעף פון גענ. שטאב גענ. גרעזש האט אי-בערגעגעבען א ראפארט דער מיליטער-קאמיסיע פון רעפרעזענטאנטען - הויז. דער שעף לעגט פאר צו פערגרעסערן די צאהל אפיצירען פון 12 טויזענד אויף 14 טויזענד און די צאהל זעלנער פון 140 טויזענד אויף 165 טויזענד. גענ. גרעזש בעטאנט, אז די אונרוהיגע צייטען האפען זיך צוריקגעקעהרט און העריבער מוז מען זיין צוגעגרייט

* * *

סאן-פעדרא, 11 (ספ. טעל.)
65 אמעריקאנער קריגס-שיפען און 900 אעראפלאנען זענען אוועק אויף פינף-טאג'גע מאנעווערס צו די דרום-ברעגעס פון קאליפארניען. די מאנעווערס וועלען פארקומען אין געהיים, צוליב דעם האבען די זשורנאליסטען און פאטאגראפיסטען נישט בעקומען קיין ערלויבניש בייצוואוינען די מאנעווערס.

ניו-יארק, 11 (ספ. טעל.)
אין די מיטעל-שטאטען פון אמעריקא פאלען שטארקע פרעסט. די צאהל טויט-פאלען וואקסט, אין גאנץ אמעריקא בושעווען שטארקע כניי-שטורמען.

* * *

בערלין, 11 (ספ. טעל.)
דא האבען זיך אנגעהויבען דייטש-ליטווישע האנדעלס-אונטערהאנדלונגען.

* * *

ווישעגראד, 11 (יט"א טעלעפ.)
פון אנ'אומבעוואוסטער סבה, האט אין שטע-טעל אויסגעבראכען א גרויסע שרפה, 8 הייזער זענען אוועק מיט'ן רויך. קרוב 130 נפשות זענען געבליבען אהן דאך. הילף איז דרינגענד נויטיג.

* * *

לאנדאן, 11 (ספ. טעל.)
17 קאנסערוואטיווע דעפוטאטען האבען אריינ-געטראגען אנ'אינטערפעלאציע אין פרעזידיום פון פארלאמענט וועגן אפגעבען וועלכע ס'איז קאלא-ניעס צו דייטשלאנד.

* * *

ירושלים. אין תל אביב איז די טעג פארגעקומען די גריגדונגס פערזאמלונג פון א נייער באנק א. ג. „באנק העבודה הלאומי בע"מ". דער צוועק פון דער דאזיגער באנק איז צו שטיצען די ענטוויקלונג פון דער יודישער נאציאנאלער ווירטשאפט אין א"י.

א מיטעל-אייראָפּעאישען בלאָק

דאס זענען די דייטשע פּלענער

אין דער צייטשריפט „ניו סטעטסמען ענד ניישן" איז פערעפענטליכט א אַרטיקעל וועגען די וועגען פון דער דייטשער עקספּאַנסיע, מיר ברענגען דא מיט געוויסע קירצונגען דאָס דאָזיגע אַרטיקעל:

די פּאָליטיק פון יעדער רעגירונג אין דייטשלאנד — מאָנאַרכיסטישער, דעמאָקראַטישער, אָדער פאַשיסטישער, איז שטענדיג אין א בעדייטענדער מאָס דיקטירט געווען דורך די אינטערעסען פון געוויסע גרופּען פון דער שווערער אינדוסטריע. איצט איז די שטאַרקסטע און בעוועגליכסטע אינדוסטריע גרופּע, וואָס ווירקט אויף דער פּאָליטיק די „צפון-מערבדיגע גרופּע" און ספּעציעל די אָרגאַניזאַציע „לאַנגנאַמען פעראיין", וואָס האָט זיין הויפּט זיץ אין דיסעלדאָרף. די אָרגאַניזאַציע רעפּרעזענטירט די אינטערעסען פון דער שווערער און קריגס אינדוסטריע, איהר נישט אָפיציעלער אַמבאַסאַדאָר געפינט זיך אין בערלין אונטער'ן נאָמען „מיטעל אייראָפּעאישע ביוראָ פון ווירטשאַפטס פעראַבאַנד". זיין אָפיציעלער פּרעזעס איז באַראָן פאָן ווילמאָום, דער איידעם פון קעניג פון דער דייטשער קריגס אינדוסטריע קרופּ פון עסען. צוזאַמען מיט דעם דאָזיגען פעראַבאַנד אַרבייט דער קאָנצערן פאַר פּובליציסטישע אויסגאַבען, וואָס ווערט סובסידירט דורך דער אינדוסטריע „פאָלק אונד רייך", וועלכער פאָדערט כסדר צו שאַפען א מיטעל אייראָפּעאישען בלאָק, וואָס זאָל אַרומנעהמען האָלאַנד, דייטשלאַנד, לוקסעמבורג, דעם פלעמישען טייל פון בעלגיען און די שווייץ אַלס די מערב גרעניץ, אויף מזרח זאָל ער גרייכען ריגא, אָדעס; אויף דרום מזרח זאָל ער אַרומנעהמען דאָס גאַנצע געביט פון דער אַמאָליגער עסטרייך-אונגאַרישער מאָנאַרכיע ביז די באַלקאַנען. אין 1931 האָט „פאָלק אונד רייך" אַרויסגעגעבען אַ מאַפּע מיט א אַרטיקעל, וואָס האָט ענטהאַלטען פּרטים וועגען דעם געפּלאַנטען מיטעל אייראָפּעאישען בלאָק, אָבשאַצענדיג די בעפעלקערונג זיינע אויף 220 מיליאָן. עס איז דאָרט בעטאָנט געוואָרען, אַז אויף אַזאַ אופן וואָלט ענטשטאַנען א ערשטקלאַסיגע ווירטשאַפטליכע און פּאָליטישע מאַכט, וואָס וואָלט נישט געהאַט קיין גלייכען צו זיך אין אייראָפּע און וואָלט זיך געקענט אַקעגענשטעלען רוסלאַנד, די פעראייניגטע שטאַטען און ענגלאַנד. דער בלאָק וואָלט געהאַט גענוג רויה-שטאָפען, און וואָלט נישט געווען אָנגעוויזען אויפ'ן אַריינפיהר פון מעבור-לים. עס וואָלט אויסגעמיטען געוואָרען דער פעהלער פון דער פאַר מלחמהדיגער דייטשער קאָלאָניאַל פּאָליטיק, וועלכע האָט געווענדט די דייטשע עקספּאַנסיע אויף טעריטאָריומס, וועלכע מען האָט נישט געקענט פערטיידיגען בעת א קריג.

די ערשטע גרויסע קאַמפּאַניע איז צוגעגרייט געוואָרען דורכ'ן „מיטעל אייראָפּעאישען פעראַבאַנד" אין יאָהר 1931. דאָס איז געווען דער פּלאַן פון א צאָל-אוניע פון דייטשלאַנד מיט עסטרייך. דער פּלאַן איז דאַן אדורכגעפאַלען, דאַגעגען האָפט מען איצט דאָס זעלבע צו דערגרייכען דורך „פערכאַפען" עסטרייך, דערווייל איז היטלער געקומען צו דער מאַכט און ס'האָט זיך אויסגעדוכט, אַז איצט וועט נישט זיין קיין שוועריגקייט אין שאַפען אין עסטרייך א נאַציסטישע רעגירונג, וואָס זאָל אונטערשטיצען אַקטיוו די פּלענער פון דער דייטשער קריגס-אינדוסטריע, וואָס שטרעבט צו שאַפען דעם מיטעל אייראָפּעאישען בלאָק. אָבער אויך דער פּלאַן איז דורכגעפאַלען. אבער בערלין און דיסעלדאָרף פערלירען נישט די האָפנונג, אַז א געוויסען טאָג וועט זיי געלונגען צו בעקומען די קאָנטראָלע איבער עסטרייך ענטוועדער דורך א שטופּענווייזע ווירטשאַפטליכע און פּאָליטישע איזאָלאַציע אָדער דורך אַ דירעקטן אַנגריף. אין איצטיגען מאָמענט זעהט אויס האַלט זיך דייטשלאַנד אין ערשטען פּלאַן, דאָס בעווייזט די בעציהונגען פון דייטשלאַנד מיט פּוילען, אונגאַרן און יוגאָסלאַוויען, א דאַנק וועלכע עסטרייך און טשעכאָסלאָוואַקיען זאָלען אָפּגעשניטען ווערען פון מזרח.

מען קען נאָך נישט וויסען אויף ווי ווייט עס וועלען זיך פערווירקליכען די דייטשע האָפנונגען אין דער אַרבייט אָפּצוציהען פּוילען פון ראַטען-פערבאַנד און טשעכאָסלאָוואַקיען. יעדענפאַלס בעדייט די דייטש-פּוילישע צוזאַמענאַרבייט א שריט פאָרווערטס אויפ'ן וועג צו רעאַליזירען די אידעע פון א מיטעל אייראָפּעאישען בלאָק.

וואָס שייך אונגאַרן קען זיך שוין דייטשלאַנד דיהמען מיט גרויסע ערפאָלגען. די גרויסע דייטשע קאָנצערנען האָבען שוין בעקומען די אויפזיכט איבער די ריזיגע אונגאַרישע געביטען. אייניגע רויה שטאָפען ווערען דאָרט קולטיווירט (אייל פאַזערן געוויקסען) אין אַזאַ סכום אין וועלכע זיי קענען געפינען אַנ'אָפּזאַץ נאָר אין דייטשלאַנד, אַזוי-ארום האָט דייטשלאַנד איינגעשטעלט א ענגע עקאָנאָמישע צוזאַמענאַרבייט מיט אונגאַרן, וואָס ברייט זיך אויס און וועט אין דער צוקונפט דערפיהרען אונגאַרן צו א פּאָליטישער אָפּהענגיגקייט פון דייטשלאַנד. דאָס וועט בעדייטען געשטעלט א פוס ביים דונאַי, הינטער די פּלייצעס פון עסטרייך: א ווייטערדיגער שריט צו דער אידעע פון מיטעל אייראָפּעאישען בלאָק.

די דייטש-יוגאָסלאַווישע פריינדשאַפט, וואָס איז מיט צוויי יאָהר צוריק געשלאָסען געוואָרען האָט אויך אין אָנהויב געהאַט דעם כאַראַקטער פון א ווירטשאַפטליכען בונד אויך דאָ האָט דער מיטעל אייראָפּעאישער פעראַבאַנד אַרויסגעוויזען א ספּעציעלע בעוועגליכקייט. דער ערווארטעטער בונד בערלין—בעלגראַד האָט אָבער נישט אָנגענומען קיין מאַטעריעלע פאָרמען. פראַנקרייך איז געלונגען צו פערניכטען דעם דאָזיגען פּלאַן באַלד אין אָנהויב.

דעם לעצטען זומער האָט דייטשלאַנד געפּרובט, מיט דער הילף פון ביזאיצט נישט אויפגעקלערטע און געהיימניספולע מיטלען, צו דערפיהרען צו א גינסטיגע פערשטענדיגונג מיט רומעניען, וואו עס האָט געזאָלט קומען צו א אַנטייל פון דייטשע קאַפּיטאַליסטען אין דער רומענישער נאַפט אינדוסטריע. דייטשלאַנד דאַרף האָבען א סך נאַפט, וואָס עס קענען איהם נישט צושטעלען די פּוילישע נאַפט-ראַפינעריעס, דעריבער דאָס שטרעבען צו שטעלען זיך מיט א פעסטען פוס אויפ'ן רומענישען באָדען, וואו עס איז שוין געקומען צו א פערשטענדיגונג צווישען די נאַציסטען און די רומענישע רעכטע אָרגאַניזאַציעס. די גלענצענדע טאַקטיק וואָס האָט געזאָלט דערפיהרען צום שליסען א דייטש-רומענישען האַנדעלס טראַקטאַט איז אָבער אין לעצטען מאָמענט צונישט געמאַכט געוואָרען דורכן אַטאַק פון רומענישן אויסערן-מיניסטער טיטולעסקו. דער רומענישער האַנדעלס מיניסטער האָט זיך אָנגעגעבען אין דימיסיע, נאָך אידער די דייטשע דעלעגאַציע האָט בעוויזען צוריק אַדורכצומאַכען דעם וועג פון בוקאַרעסט קיין בערלין.

איינס איז קלאָר: זייט א רייה יאָהרען שטרעבט דייטשלאַנד און די דייטשע אינדוסטריע צו רעאַליזירען די אידעע פון א מיטעל אייראָפּעאישען בלאָק און זיי זענען איצט אַפילו גרייט מיט כוח צו ערן אבערען די טעריטאָריומס, וואָס זיי האָבען געהאַט פערנומען צוזאַמען מיט עסטרייך, אין די יאָהרען 1917 און 1918.

דער דייטשער נצחון וואָלט צונישט געמאַכט גאַנצע זייערע מפּלה בעת דער גרויסער מלחמה. וואָלטען בעקומען אַזאַ גרויסע פּאָזיציע, וואָס זיי פערזיכערט די איבערמאַכט אין אייראָפּע און דער אינטערנאַציאָנאַלער פּאָליטיק, א שטח נעהמט אַרום 200 מיליאָן מענשען וואָלט זיך געפינען אונטער דער דייטשער הערשאַפט און דערפיהרט געוואָרען צו א עקאָנאָמישער אָפּהענגיקייט פון דער דייטשער שווערער אינדוסטריע.

מוסאָליני האָט געוואָלט מסכים זיין

אויף די פּאַריזער שלום-פאָרשלאָגען

די לעצטע טעג איז אויף דעם צפונדיגען און דרומדיגען פראָנט אין אַפריקאַ פאָרגעקומען א רייהע שלאַכטען פון גרעסערן מאַסשטאַב, וועלכע די אָפיציעלע איטאַליענישע און אַביסינישע קאָמוניקאַטען שאַצען אָפּ פונקט אויף א פערקעהרטען אופן. אַזוי ווי דאָס מאָל זענען די קאַמפען פאָרגעקומען אויף ביידע פראָנטען אין אַ גאַנץ פערוויקעלטער און פערפּלאָנטערטער לאַגע איז זעהר שווער זיך צו מאַכען א גענויען בעגריף וועלכע אָפּשאַצונג עס איז „געהנטער צום אמת" די איטאַליענישע אָדער די אַביסינישע.

די איטאַליענער האָבען איצט אָנגענומען א נייע מעטאָדע: די קאָמאַנדירענדע גענעראַלען רופען צונויף די אויסלענדישע זשורנאַליסטען פאַר וועלכע זיי גיבען א פערטיגען איבערזיכט פון דער לאַגע.

אין דער „קעלנישער צייטונג" גיט א קלאָר בילד וועגען די אָפּעראַציעס פון גענעראַל גראַציאַני דער קאָרעספּאָנדענט ווינער, וועלכער איז צוזאַמען מיט דעם שוועדישען לופט-פליהער באַראָן ראָזען געפלויגען איבער דעם לאַגער פון מיליטער פון ראַס דעסטאַ. מיט א קורצע צייט פריהער האָט ראָזען געמאַכט פאָטאָגראַפישע אויפנאַהמען פון בעזונדערע גרופּען פון מיליטער פון ראַס דעסטאַ און האָט זיך איבערצייגט אַז אין די פאָדערשטע פּאָזיציעס וואָס זענען אַטאַקירט געוואָרען דערנאָך דורך דעם גענעראַל גראַציאַני האָט זיך געפינען נישט מעהר ווי 3000 מאַן, שלעכט בעוואָפענט און האַלב הונגעריגע צוליב דער נישט רעגולערער פערפּראָוויאַנטירונג. ווען ווינער איז מיט זיין בעגלייטער געפלויגען ווייטער — אונגעפעהר א 360 קילאָמעטער צו צפון פון דאָלאָ, וואָס האָט געדינט אַלס אויסגאַנגס באַזע פאַר די איטאַליענער — האָבען זיי פערשטאַנען, אויף וועלכען אָרט ראַס דעסטאַ האָט בדעה אָפּצושטעלען זיין אַרמעע.

מיר האָבען געזעהען אונטען — דערצעהלט ווינער — א צודרעהטען, כאַאָטישען באַרג ראַיאָן, דער העכסטער אין אַביסיניען, מיט טיפע טהאָלען און פולשטענדיג משופּעדיגע ווענד, וואָס לאָזען זיך אַראָפּ אויף דרום — אין דער ריכטונג פון וועלכער עס קענען קומען די איטאַליענער. פאַר אונז איז געווען קלאָר, אַז דער ראַיאָן איז לחלוטין נישט אַדורכצוגעהען, און אַז אויף דער דאָזיגער באַטירליכער שטערונג וועלען די איטאַליענער אָנטרעפען אויף די גרעסטע שוועריגקייטען. דאָ און אויך הינטער זיי געפינט זיך די הויפּט מאַסע פון אַביסינישען מיליטער — אַנ'ערך 160,000 מאַן און דאָס דאָזיגע מיליטער געפינט זיך שוין אין א גאַנץ אַנדערען צושטאַנד ווי דער אַוואַנגאַרד פון ראַס דעסטאַס מיליטער: זיי זענען גוט בעוואָפענט, די פערפּראָוויאַנטירונג איז א נאָרמאַלע און דער קריגערישער גייסט איז א אויסגעצייכענטער...

פון דער דאָזיגער דערצעהלונג, פון א עד ראיה איז שוין קלאָר, אַז פאַר דעם גענעראַל גראַציאַני זענען צוריקגעטרעטען נאָר די פאָדערשטע אָפּטיילונגען שלעכט בעוואָפענטע און וואָס זענען געווען אַרויסגערוקט אויף די נידריגע פּאָזיציעס, פּשוט בכדי אויפצוהאַלטען די פערבינדונג מיט'ן שונא און אַז די הויפּט מאַסע פון מיליטער געפינט זיך 360 קילאָמעטער ווייטער אויף פּאָזיציעס מיט אַזעלכע גלייך אַראָפּהענגענדיגע ווענד. וואָס זענען פּונקט אַזוי שווער צו אַטאַקירען, ווי די גלייכע ווענד ביי אמבאַ אַלאַדזשי און טייך טאַקאַזע פאַר וועלכע די איטאַליענער שטעהען שוין אומבעוועגליך 4 חדשים אויף דעם צפונדיגען פראָנט אין טיגרע.

אָבער ווי זעהט אויס די לאַגע אויף דעם צפונדיגען פראָנט? די ערשטע אויפקלערונג געפינען מיר אין דעם אָפיציעלען איטאַליענישען קאָמוניקאַט אין וועלכען עס רעדט זיך וועגען א לופט אַנגריף אויף אַבי-אַלי, דער הויפּט שטאָט פון דער בערגיגער געגענד טעמביען. דאָס בעדייט, אַז נישט קוקנדיג אויף אַלע קאַמפען איז דער בערגיגער ראַיאָן ... געבליבען ביי די אַביסינער אין די ה... זייערע פּאַרטיזאַנישע אַבטיילונגען האָבען ... בעזעצט אויפ'ן רוקען פון די איטאַליענער.

ווייטער ווערט אין די איטאַליענישע ... קאַטען דערמאָהנט וועגען די אָפּעראַציעס אין ... ריכטונג פון טייך טאַקאַזיי — דאַן ווען ... האָבען די איטאַליענער שוין געהאַט פערנומען ... דע ברעגעס פון טייך. ווי עס איז דערפון ... האָבען די איטאַליענער אין רעזולטאַט פון ... קאַמפען געמוזט אָפּטרעטען אויך פון דעם ... סטען טייך טאַקאַזע. אַלזאָ אין רעזולטאַט ... לעצטע קאַמפען האָבען די איטאַליענער געמוזט ... לאָזען די ווייטיגסטע פּאָזיציעס, וואָס זיי האָבען ... נומען אין די ערשטע טעג פון דער מלחמה, ... בויגען דעם פלאַנג, ווי אויך אַז אין רוקען ... די איטאַליענער האָבען זיך פערפעסטיגט ... סיניער.

עס הויבט זיך אָן דער 5-טער חודש פון ... דאָזיגער מערקווירדיגער מלחמה... אין משך ... לעצטע דריי חדשים האָבען מיר נישט אין ... געהערט, אַז די איטאַליענער פערנעהמען זיך ... אַפריניגען טעמביען און פּלוצלונג שטעלט ... אַרויס, אַז די איטאַליענער האָבען אַליין געמוזט ... רוימען טעמביען. מען קען דעריבער נישט ... וועגען א נצחון פון איטאַליען.

און אַביסיניע איז — פון סטראַטעגישן ... שטאַנדפּונקט — אַ פעסטונג פון דריי שטאַ... פעסטגעשטעלט ווערען, אַז צום 5-טען חודש פון ... מלחמה שטעהט נאָך אַלץ די אַנגרייפענדע ... פּונקט אַזוי ווי פריהער צופוסענס פון דעם ... דריי גאָרענדיגען באַרג מאַסיוו, סיי אויף ... צפונדיגען, סיי אויפ'ן דרומדיגען פראָנט.

צום 5-טען חודש פון דער מלחמה

שטעהט איטאַליען אַלס נאָך ביים אָנהויב

עס זענען איצט פערעפענטליכט געוואָרען צוויי סענסאַציאָנעלע רעוועלאַציעס וואָס בעציהען זיך צו די בעקאַנטע פּאַריזער שלום פאָרשלאָגען פון לאַוואַל-האָאַר. ווי עס ווייזט זיך איצט אַרויס זענען די שלום פאָרשלאָגען אויסגעאַרבייט געוואָרען צוליב דער דראָהונג פון א מלחמה אויסברוך צווישען איטאַליען און ענגלאַנד. און מוסאָליני האָט גאָרנישט געהאַט בדעה די פאָרשלאָגען אָפּצוואַרפען.

אין דער פראַנקפורטער צייטונג איז פערעפענטליכט געוואָרען אויסצוגען פון סער סאַמיועל האָאַרס א בריף צו די קאָנסערוואַטיווע וועהלער פון זיין קרייז. אין דעם בריף שטעלט האָאַר פעסט אַז די נאַפט סאַנקציעס וואָלטען געקענט דערפיהרען צו א בעוואָפענטער אַקציע מצד איטאַליען, ד.ה. א אַנגריף אויף מאַלטאַ אָדער עגיפּטען.

אין דער זעלבער צייט ווען עס זענען אין זשענעווע בעטראַכט געוואָרען די נאַפט סאַנקציעס האָט מען זיך צו האָאַרן געווענדעט מיט א דרינגענדע ביטע אַז ער זאָל איבער דער שווייץ פאָהרען קיין פּאַריז. דער בריטישער אַמבאַסאַדאָר אין פּאַריז האָט דרינגענד פערלאַנגט אַז לאַוואַלס אינטערווענציע זאָל אָנגענומען ווערען, בעת דעם געשפּרעך מיט לאַוואַלן האָט האָאַר פערזענליך אויסגעדריקט זיין הסכם אויף דעם פּאַריזער פאָרשלאָג מיט דעם בעדינג אַז די ענגלישע רעגירונג זאָל שפּעטער דעם דאָזיגען פּראָוויזאָרישען הסכם בעשטעטיגען.

האָאַר שטעלט ווייטער אין דעם בריף פעסט, אַז דורך 6 חדשים האָבען איהם בעשעפטיגט אַזעלכע פּראָבלעמען ווי דער צוזאַמענברוך פון דעם פראָנט אין שטרעזאַ, די גיגאַנטישע דייטשע בעוואָפענונגען ווי אויך די פאָלגען וואָס עס קען האָבען אויף יאַפּאַן א אייראָפּעאישער קאָנפליקט. צי קאָן מען זיך וואונדערען — שרייבט האָאַר אין זיין בריף — אַז אין אַזעלכע בעדינגונגען האָב איך זיך בעמיהט מיט אַלע כוחות צו ליקווידירען דעם קאָנפליקט וואָס וואָלט געקענט פערוויקלען ענגלאַנד אין א מלחמה מיט איטאַליען, מיט א פריינד און פערבינדעטען, מיט א מלוכה, וואָס איהר כח און קאָנסאָלידאַציע איז וויכטיג פאַרן אייראָפּעאישען שלום.

צום סוף ווייזט האָאַר אָן, אַז די אונדיסקרעציע פון דער פראַנצויזישער פּרעסע האָט געשטערט צו רעאַליזירען דעם פּאַריזער שלום פּלאַן, ווייל עס זענען בעקאַנט געוואָרען זיינע קאָנטורען, נאָך אידער האָאַר האָט זיך געקענט פערשטענדיגען מיט דער רעגירונג.

אין האָאַר'ס בריף איז דייטליך צו זעהען די סיבות צוליב וועלכע האָאַר האָט מסכים געווען צו „פערראַטען די פעלקער ליגע". האָאַר האָט געזעהען די לאַגע אין אייראָפּע אין זעהר שוואַרצע פאַרבען. ער האָט מורא געהאַט פאַר א בעוואָפענטען קאָנפליקט אין אייראָפּע וואָס וואָלט געהאַט אומפאָראויס געזעהענע קאָנסעקווענצען. און דעריבער איז פאַר איהם ווערט געווען יעדער פּרייז נאָר בכדי צו ראַטעווען דעם שלום אין אייראָפּע.

די ליקווידאַציע פון דער איטאַליעניש - אַביסינישער מלחמה האָט געזאָלט פאָרקומען אויף אַזאַ אופן אַז איטאַליען זאָל בלייבען אַלס פאַקטאָר פון דער אייראָפּעאישער גלייכגעוויכט, עס איז פערשטענדליך, אויב מען זאָל איטאַליען צווינגען צו קאַפּיטולאַציע, וואָלט זי אויפגעהערט צו עקזיסטירען אַלס מלוכה, וואָס קען צוזאַמענאַרבייטען ביים אָפּהיטען דעם סטאַטוס-קוואָ אין אייראָפּע. זיינע חשבונות האָט האָאַר געמאַכט שטיצענדיג זיך אויף די דייטשע בעוואָפענונגען ווי אויך אויפ'ן געשפּענסט אַז דער איטאַליענישער קאָנפליקט קען זיך אַריבערוואַרפען אויפ'ן ווייטען מזרח.

א דירעקטער רעזולטאַט פון אָפּוואַרפען די פּאַריזער שלום פאָרשלאָגען איז דאָס וואָס פראַנקרייך האָט זיך צוריקגעקעהרט צו דער קאָנצעפּציע פון אַקטיווער צוזאַמענאַרבייט מיט ראַטען-פערבאַנד, ווייל איטאַליען האָט צוליב דער מלחמה אין אַפריקאַ אויפגעהערט צו זיין א פאַקטאָר וואָס קען מיטאַרבייטען ביי דער פערזיכערונג פון שלום אין אייראָפּע. פון דער אַנדערער זייט קלינגען אַלץ קאָנקרעטער די ידיעות וועגען א דייטש-יאַפּאַנישער צוזאַמענאַרבייט, אַזוי אַרום קריסטאַליזירען זיך צוויי דייטליכע בלאָקען: פון דייטשלאַנד, איטאַליען, אונגאַרן און יאַפּאַן. פון דעם צווייטען בלאָק פון די איבעריגע מלוכות און דער שפּיץ פון וועלכע עס שטעהט פראַנקרייך.

א דערגענצונג צו האָאַרס בריף איז א אינטערוויו אין דער ענגלישער צייטשריפט „אָבסערווער", מיט מוסאָליניען, אין דאָזיגען אינטערוויו זאָגט זיך מוסאָליני אַרויס וועגען די פּאַריזער שלום פאָרשלאָגען, ער ערקלערט אַז איטאַליען האָט בדעה געהאַט זיך צו בעציהען פּאָזיטיוו צו די לאַוואַל-האָאַר פאָרשלאָגען, מוסאָליני האָט שוין געהאַט אויסגעאַרבייט א מעמאָראַנדום וואָס עמפעהלט דאָס אָנגעהמען די פאָרשלאָגען און דער מיניסטאָרען ראַט האָט ... זאָלט אָנהויבען די בעראַטונגען איבער די פּאָר... דיגונגס פאָרמולע ווי עס איז אָנגעקומען די ... וועגען האָאַרס דימיסיע.

מוסאָליני האָט נאָך אין דעם אינטערוויו ... קלערט פאָלגענדעס: „די מלחמה אין אַביסיניע ... געדרויערען יאָהרען, צי בעטראַכט ענגלאַנד איהר ... לאַגיאַל געשיכטע פון די לעצטע דריי יאָהר... טער פאַר א פערברעכען, צי בעצייכענען די ... נער דעם גרויסען ענגלישען קאָלאָניזאַטאָר ... רהאָדעס אַלס פערברעכער און די העלדישע ... דיצע פון גאָרדאָנען אין סודאַן א מאַכטוועה... אומאָראַליש ווען א גרויסע מלוכה שפּריי... איהרע טעריטאָריען, און ראַטעוועט גלייכצייטיג ... פערשקלאַפונג מיליאָנען מענשען.

פאַר דער אַביסינישער בעפעלקערונג ... העהרט נישט צום שבט אַמהאַראַ און פאַר ... טאַליענישען מיליטער איז די איצטיגע מלחמה ... פרייאונגס מלחמה".

ווי עס איז צו זעהען דערפון האָט מוסאָליני וואָלט מסכים זיין צו די פּאַריזער פאָרשלאָגען ... אָפּגעשאָקעלט האָט ער זיך ערשט דאַן ווען ... דעם ענערגישען פּראָטעסט פון דער גאַנצער ... בער מיינונג אין ענגלאַנד וועלכע האָט אין ... שלאָגען געזעהען א בעלוינונג פאַרן אָנגרייפער ... אייער פון די איניציאַטאָרען און געמליך האָאַר ... מוזט דימיסיאָנירען, און די פאָרשלאָגען ... וואָרען נישט אַקטועל.

יוגאָסלאַווישע יודען געגען דעם ...
יעקט פון לעגיסלאַטיוו-ראַט אין ...

בעלגראַד. (יט"א). נאָכדעם ווי אין 43 ... יוגאָסלאַוויען זענען פאָרגעקומען פּראָטעסט ... לונגען געגען דעם לעגיסלאַטיוו ראַט אין א"י ... זיך צום ענגלישען געזאַנדטען אין בעלגראַד ... היגע קעמבעל געמאָלדען א דעלעגאַציע אין נאָמען ... קהלות פערבאַנד און דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַ... ציע אין יוגאָסלאַוויען און איהם איבערגעגעבען ... פּראָטעסט רעזאָלוציע געגען דעם לעגיסלאַטיוו ... אין א"י.

דער ענגלישער געזאַנדטער האָט איבערגע... די רעזאָלוציע קיין לאָנדאָן.

האוואדזשי סאלים

אנ'אמת'ע געשיכטע פון לעבען אין ארץ־ישראל

פון ז. ווייגפער

ווי אזוי אבו איז געווארען שלום'ס פריינד

די קאלאניע אשל־יהודה, וואס איז איצט א אנגענעהמער אפרוה פאר יעדען מידען וואנדערער דורך די פערוואהרלאזטע זאמדיגע שטחים, וואס ליגען נאך ביז היינט היבש צושפרייט איבער יהודה איז מיט יאהרען צוריק אויך געווען נישט מעהר ווי א שטיק זאמדיגער שטח.

די איינצעלנע שטיבלעך מיט דעם ביסעל גרינס ארום זיי האבען אין יענע יאהרען אויסגעקוקט ווי צופעליגע גרינע פינטעלעך איבער א שטיק זאמדיגער מדבר.

א עקשנות'דיגער בעשלוס די פינטעלעך צו פערמעהרען האט ארונטערגעבראכט א גרופע יודישע בחורים'לעך מיט אייזערנע וועגעלעך, און דער זאמד האט ביסלעכווייז אנגעהויבען צו פערשווינדען, ביז עס האט זיך אונטער דעם אנגעהויבען צו בעווייזען רויטע, קלעפיגע ערד.

עס איז געווען, אזוי ווי עמיצער וואלט ארונטערגעקומען מיט א גרויסער שער, און די קעפלעך פון די בערגלעך ארונטערגעשוירען און זיי אויסגעגליכען מיט די טאלען.

צווישען די יודישע בחורים'לעך האבען זיך אין געפונען עטליכע אראבישע יונגען, וואס האבען צוגעהאלפען אין דער ארבייט, און איינער פון די אראבישע יונגען איז געווען דער יונגער אבו כאסאן פון דעם שכנישען דארף וואדי לאכאר.

צווישען דעם אראבישען אבי און דעם יודישען בחור'ל שלום איז די ערשטע צייט פארגעקומען א בעציהונג, וואס האט גיכער געקאנט פערשטאנען ווערען ווי שנאה.

עס איז גראד אויסגעקומען אזוי, אז זיי ביידע האבען געארבייט צוזאמען, אבי האט אנגעפיהלט מיט א לאפעטע דעם זאמד אין די וועגעלעך, און שלום פלעגט זיי איינס נאכ'ן אנדערען אפפיהרען איבער די אויסגעלעגטע דינע ברעטלעך און זיי אויסשיטען אויף א אנגעצייכענטען פלאץ. נו, האט שלום כסדר טענות געהאט צו אבו'ן, אז ער טוט נישט זיין ארבייט שנעל גענוג.

עס פלעגט טרעפען, אז נישט איינמאל פלעגען זיך אבו'ס שווארצע אויגען צופלאקערען און ער פלעגט אנהויבען אויף זיין אראבישען לשון זיך צוגעוואלדעווען אויף שלומ'ען, שטעקענדיג צוויי פינגער פון זיין רעכטער האנד צו שלומ'ען אין די אויגען אריין. פערשטעהט זיך, אז שלום האט דאס אנגענומען ווי א ארויסרוף, און ער פלעגט ווייזען אבו'ן זיין קולאק.

אין אזעלכע מאמענטען פלעגט ווי פון אונטער דעם זאמד ארויסוואקסען דבורה דאס זעכצעהן־יאהריגע טעכטער'ל פון דעם קאלאניסט בן־ימיני, און גלייך שלום מאכען צווישען זיי ביידע.

מיט איהר פליקען אראביש אין איהר מויל האט זי זעהר שנעל בערוהיגט אבו'ן און דערביי פלעגט זי אויך אויסמוסר'ן שלומ'ען:

— מען דארף נישט שרייען אויף אבו'ן. ער איז א גוטער. ער איז דער זוהן פון דער כאסאן משפחה אין וואדי לאכאר, וואס איז שטענדיג זעהר גוט צו די יודישע קאלאניסטען.

אט אזוי פלעגט זי אויסרעדען שלומ'ען און דערביי קוקען אויף איהם מיט איהרע טונקעלע בליקען, וואס האבען גלייך ביי דער ערשטער בעגעגעניש מיט זיי איהם גענומען געלעטען, ווי דאס זינגעל וואס קומט פון יענער זייט פון די יהודה־בערג.

— סליחה דבורה — פלעגט שוין שלום זיך אנטשולדיגען, און אינגאנצען א אויפגעלויכטענער, נישט אזוי פון דער העלער ארץ ישראל'דיגער זון ווי פון דבורה'ס בליקען, פלעגט ער זיך טון א יאג ארונטער מיט א אנגעפולטען וועגעלע איבער די אויסגעלעגטע ברעטלעך.

נאך אזא מין איבערבעטען זיך האט א שטיקעל צייט געהערשט פרידען צווישען אבו'ן און שלומ'ען, אבער צו דער אמת'ער פריינדשאפט איז געקומען נאך אט דעם טשיקאווען אינצידענט.

געוועהנליך פלעגען די יונגען נאך דער ארבייט פערברענגען עטליכע שעה.

אמאל איז דאס געווען אין געזאנג און אין טענץ ביי איינעם פון די דעמאלט געצעהלטע קאלאניסטען אין אשל־יהודה, אבער עס זענען געווען אבענדען, אין וועלכע מען האט פערבראכט צוזאמען אין דרויסען.

ספעציעל האט מען זיך בענוצט מיט דעם הימעל איבער זיך אין די לבנה־נעכט, ווען עס איז זעהר ליכטיג.

אין אזעלכע אוונדען פלעגען אנטייל נעהמען נישט נאר די עטליכע אראבישע יונגען, וועלכע האבען געארבייט אויף די זאמדען, נאר עס פלעגען אויך אריבערקומען געסט פון דעם אראבישען וואדי לאכאר, און דעמאלט האבען אין דעם בלויען דרויסען זיך געמישט אראבישע אבייעס מיט יודישע בריי־טע, שטרויענע קאפעלושען.

מאכט זיך, אז אויף איינעם פון אט די דרויסענדיגע אוונדען ווערט אראנזשירט א רייט־פערמעסט, און דעמאלט האט אבי ממש געשטראהלט פון נחת, ווארים אזוי ווי ער איז געווען פערעכענט אין דער גאנצער געגענד אלס דער בעסטער רייטער, איז דאך פאר איהם געווען קלאר, אז עס איז אנגעגרייט פאר איהם א זיג, פאר וועלכען אפילו שלום וועט זיך מוזען בויגען אין אנערקענונג.

עס איז געווען א אוונד, ווען די לבנה שיינט איבער יהודה אין איהר גאנצער פולקייט. און עס איז געווען אזוי ליכטיג, ווי אין די מערב־לענדער אין א בלייכען נאכמיטאג.

עס איז אויסגעמאסטען געווארען א קרייז, און עס זענען געווען א היבשע צאהל אנטיילנעמער, סיי פון די זאמד־ארבייטער און סיי פון די יודישע שומרים, און עס האבען נישט געפעהלט אויך א פאר רייטער פון וואדי לאכאר.

אבי איז געשטאנען נעבען זיין ברוינעם פערד'ל און געווארפען ביטערע בליקען אויף שלומ'ען, וועלכער האט ענגער געמאכט דאס שלייפעל בעבען דער מארדע פון דער יונגער, רויטליכער, ספריטנער שקאפע, וואס דבורה'ס פאטער האט איהם צוליב דעם צוועק געגעבען.

— א וואוילע שקאפע — האט אבי כלומרשט געזאגט, און שלום האט נישט בעמערקט דאס ביטערע שמייכעלע אויף אבו'ס פנים.

— יא, גאר א וואוילע — האט שלום מסכים געווען.

דער פערמעסט האט זיך אנגעהויבען. די ערשטע פאר מינוטען האבען אלע פערדלעך זיך גע־יאגט צוזאמען, און עס האט זיך אויסגעוויזען, אז איין רייטער וועט באלד ארויס אויפ'ן אנדערען. אבער ביסלעכווייז האבען א פאר רייטער זיך גע־נומען ארויסרוקען פאראויס — פריהער מעהר און דערנאך ווייניגער — ביז וואנען ס'האבען זיך גע־זעהען בלויז 2.

דער עולם ארום איז געשטאנען מיט איינגעהאלטענעם אטעם, און דער בלויער הויכקייט האט זיך געריסען א דינער זילבערנער שטויב, און דאס טופעריי פון די גאלאפירענדע פערדלעך האט טויב אפגעקלונגען אין דעם זאמד.

צום אנגעצייכענטען ארט זענען צוזאמען אנ־געקומען צוויי. און דער עולם האט מיט פרעהליכע אויסגעשרייען גענומען בעגריסען ביידען. אבער ווען אבי און שלום זענען ארונטער פון די פערדלעך, האט אבי פלוצלינג אויפגעברויזט פון צארן, און אין דער לופט האט א גלאנץ געטון א קינזשאל.

— צוויי זיגען קאנען נישט זיינען! — האט אבו א געשריי געטון, זיך ווארפענדיג אויף שלומ'ען. אבער ווען מען איז געקומען צו זיך, איז דער קינזשאל שוין געלעגען אין זאמד און אבו איז געווען צונויפגעדרעהט אין שלומ'ס שטארקע ארעמס.

— אבו! — האט שלום א געשריי געטון צו איהם, אבער נישט מעהר ווי בלויז איין געשריי, ווארים באלד האט ער אליין אבגעלאזט דעם אראבער, און אויפהויבענדיג די הענד אין דער הויך האט ער אליין אנאנסירט אויפ'ן קול:

— איהר האט שלעכט געזעהען חברים. אבו איז געקומען מיט א נאז פאר מיר.

האט דער עולם פערשטאנען דעם וואונק, וואס שלום האט געגעבען? עס זעהט אויס, אז יא. ווארים אהן קיין שום אמפערייען האבען אלע ערקלערט אבו'ן פאר'ן זיגער.

אויף מארגען, ווען דבורה האט ארומגעטראגען א קרוג מיט פרישען וואסער צווישען די ארבייטער אויפ'ן זאמד, האט איהר אבו פלוצים אבגעשטעלט:

— דבורה, זאג שלומ'ען, אז ער איז א לעמפערט און איך בין א אייזעל.

אט אזוי האט אבו געזאגט צו דבורה'ן און זי האט שוין פערשטאנען, אז אבו'ס הארץ איז איצט פול מיט פריינדשאפט צו שלומ'ען.

אביסעלע קיביץ

(הומאר פון טאג)

א בוך איז יעדעס פרויען - הארץ,
געמאכט עס צו פערגעטערען;
דאס רוב פון מענער לעזען עס נישט,
זיי ווילען דארט נאר בלעטערען.

צו צוואנציג יאהר פרעגט דאס מיידעל: „ווי אזוי איז ער?" צו דרייסיג: „וואס איז ער?" צו פערציג: „וואו איז ער?"...

ליבע איז א מין קדחת. דער חילוק איז, קדחת הויבט זיך אן מיט קעלט און ענדיגט זיך מיט היץ; ליבע הויבט זיך אן מיט היץ און ענדיגט זיך מיט קעלט...

כמעט יעדער איינער בעקלאגט זיך אויף זיין שוואכען זכרון; אויפן שכל, אבער, קיינער נישט.

שעהנע ווערטער אהן גוטע מעשים — איז אזוי ווי בלומען אהן ריחות.

דאס לעבען אין ווארשא

(טעלעפאנישע ידיעות פון דער הויפט־שטאט)

די צוגרייטונגען צום אלוועלטליכען יודישען קאנגרעס.

היינט אין אוונד וועט פארקומען א זיצונג פון די מיטגלידער און ראט און עקזעקוטיוו פון קאמיטעט פון יודישע דעלעגאציעס אין פאריז. וואס וואוינען אין פוילען.

אויף דער זיצונג וועט ארומגערעדט ווערען די פראגע פון צונויפרופען אן'אלפוילישע קאנפערענץ פון אלע יודישע ריכטונגען און ווירטשאפטליכע גרופען, כדי צוצוגרייטען צום אלוועלטליכען יודישען קאנגרעס.

פוילישע אויסשטעלונג אויפן יריד אין תל אביב.

די פויליש־פאלעסטינישע האנדעלס קאמער וועלכע ארגאניזירט די פוילישע אויסשטעלונג אויף דעם יריד אין תל אביב פון יאהר 1936 טיילט מיט אז די ארבייטען וואס זענען פערבונדען מיט דער האזי־נער אימפרעזע זענען אין פולען גאנג. ס'לאזט זיך מערקען א גרויסע פעראינטערעסירונג מצד די פוילישע ווירטשאפטליכע ספערען מיט די מערק אין די לענדער פון נאהענטען מזרח.

גרויסע שרפה אין דער פאבריק „מינערווא".

נעכטען אין אוונד איז אויסגעבראכען א גרויסע שרפה אין דער פאבריק פון וואגען „מינערווא" אויף וואלסקא 169. אויפן ארט זענען אנגעקומען 3 אפטיילונגען פון די פייערלעשער. דאס פייער איז ענטשטאנען אין דער ניסעריי און האט זיך פערשפרייט מיט א געוואלדיגער שנעלקייט, אזוי אז די פלאמען האבען ארומגענומען דעם גאנצען בנין, די שאדענס זענען גרויסע.

ס'פעהלט געלד..

לעצטענס איז אדורכגעפיהרט געווארען א קאנטראל פון דער טעטיגקייט פון די סינדיקען און די באנקראט־מאסען, די דאזיגע קאנטראלע האט ענטדעקט אין דער באנקראט מאסע פון דער פירמע „טארפאס" א מאנגעל פון 20 טויזענד זלאטעס. דאס האנדעלס געריכט האט דעריבער דעם ענין אפגעשיקט צו דער פראקוראטור.

פערסאנאלע ענדערונג פון „השומר הצעיר".

אלס לייטער פון פרעסע־ביורא פון דער ארגאניזאציע „השומר הצעיר" ווי אויך פון דער לייטונג אין פוילען איז בעשטימט געווארען דר. צ. פערגעריכט, דער ביז איצטיגער לייטער פון פרעסע ביורא ע. מאדאנעס פערלאזט זיין אמט צוליבן אפפאהר קיין ארץ־ישראל אין ארגאניזאציאנעלע ענינים. (יט"א).

פולטוסקער מארק איבערגעטראגען געווארען הינטער דער שטאט..

נעכטען האט די ווארשאווער קהלה אין ווארשא בעקומען א בריף פון דער יודישער קהלה אין פולטוסק.

די יודישע בעפעלקערונג אין פולטוסק בעט צו אינטערווענירען ביי דער צענטראלער מאכט געגען דער פעראָרדנונג פון דארטיגען בירגערמייסטער, וועלכער האט בעפוילען איבערצוטראגען דעם מארק הינטער דער שטאט, ווייט פון צענטרום, וועלכער ווערט בעזוכט הויפטזעכליך דורך יודען.

די פעראָרדנונג איז געגען די אינטערעסען פון דער בעפעלקערונג אין פולטוסק.

געפרוירען געווארען צום טויט.

אין וואלד נעבען ווארשא איז געפונען געווארען א טויטער דער 70 יעהריגער יאנוש פיאטראוויטש, וועלכער איז געפרוירען געווארען צום טויט.

Dr. med.
HALTRECHT
ספעציעל־ארצט פאר הויט,- געשלעכטס־קראנקהייטען און מענער־שוועכע
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
נעהמט אן פון 8 פריה ביז 2 מיטאג און פון 5 ביז 9 אוו.
זונטאג פון 10—1 בייטאג. אלע ארט אנאליזען
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע־פרייזן
א ספעציעלער ווארטע־זאל פאר פרויען.

Dr. REICHER
פאלודניאווא 28, טעל. 120-93
ספעציאליסט
פאר מענער - שוועכע - בעהאנדלונג
פעקסועלע בעראטונגען פון פסיכא - אנאליזען
נעמט אן פון 8—11 פון 5—8 אוונט.
זונטאג און חגאות פון 9—1

הינטער דער וואנט

(סקיצע)

פון ליאליא קויפמאן

סאפי איז, ווי אלע מאל, אהיימגעקומען א מידע, אנ'אויסגעמאטערטע, אנ'ענטוישטע פון אומזיסטיגען ארומיאגען זיך אין זוכענישען נאך ארבייט.

ארויסגענומען פון איהר ביליגען טעשעלע דעם שליסעל, האט זי מיט איהם אויפגעמאכט די טיר פון איהר איינזאמען צימערעל און טאקע באלד האט אויף איהר א שטראם געטון א ריח פון „אומעט". זי רופט דעם דאזיגען ריח „אומעט", ווייל זי ווייסט נישט קיין אנדערען נאמען פאר איהם און ווייל ער רופט אין איהר טאקע ווירקליך ארויס א מאדנעם געפיהל פון אומעט.

ארונטערגעווארפען פון זיך דאס פאלטא'טעל און דאס היטעלע, א שלידער געטון אין ווינקעל אריין די אלטע צייטונג, האט זיך סאפי א ווארף געטון — אזוי ווי זי איז געווען, אין אנגעטועכץ און אין די שיך — אויפ'ן בעט.

עס האט זיך נישט געוואלט גארנישט. עס האט זיך נישט געוואלט עסען, עס האט זיך נישט געוואלט לייענען די צייטונג — וואס געהען איהר אן די וועלט־געשעהענישען? זי אינטערעסירט זיך בלויז מיט יענעם ווינקעלע אין דער צייטונג, וואו מען זוכט ארבייט...

עס האט זיך נישט געוואלט לעבען...

און סאפי איז אינגאנצען צוויי־און־צוואנציג יאהר אלט און זי וואלט געקענט זעהר א שעהנינקע, ווען זי וואלט זיך אביסעל ערהאלען, בעקומען מעהר פארב אין פנים און אנגעטאן א ניי־קליידעל... איהרע אויגען ברענען טרוקען, ווי האלב־אויסגעטלי־עטע קוילען אויף איהר בלאסען פנים. און אין איהר פיגור איז אומארדנונג, יענע אומארדנונג, וואס ארבייט זיך אויס ביי איינזאמע, פון קיינעם נישט געליבטע מיידלעך, וועלכע האבען נישט וועמען צו געפעלען. און דער אמת איז דאך, אז ווען מען וואלט בלויז עטוואס אויפגעהויבען דא דאס שניי־רעל, דארט שמעלער געמאכט דאס קליידעל אין פערצויגען פעסטער דאס גארטעלע, וואלט זי בע־קומען גאר אנ'אנדער פיגור, סאפי. אבער צו וואס? פאר וועמען?

א לאנגע ווייל איז זי אזוי אפגעלעגען, אהן געדאנקען, אין א שווערער און טעמפער מיד־קייט, וואס האט אויסגעזעהען, אז אפילו ווען מען זאל שיסען איבער איהר קאפ מיט קאנאנען, וואלט דאס איהר אויך נישט געקאנט אויפהויבען. און פונדעסטוועגען, ווי נאר עס האבען זיך דערטראגען לייכטע, קוים הערבארע טריט פון די טרעפ, האט זי האסטיג געטון א הויב־אויף דעם קאפ, ווי א האז ווען ער דערשפירט דעם יעגער. זי האט שוין דער־קענט לויט די טריט, אז „יענער" איז יודער צוריקגעקומען מיט גארנישט. און איהר הארץ האט זיך פערקלעמט פון וועהטאג פאר איהם, פאר „יענעם".

„יענער" איז איהר שכן. זיי שיידט־אפ איין דין ווענטעל. ער האט אויך פונקט אזא ארים מעבלירט צימערל, אזוי ווי זי, מיט פונקט אזא פוסטען קאמאד, מיט די זעלבע שמוציגליך־בלוי־ליכע פארהענגלעך אויף די פענסטער.

סאפי איז נישט בעקאנט מיט איהם. זי ווייסט זיין נאמען. זי ווייסט, אז ער, פונקט אזוי ווי זי, זוכט ארבייט און קאן נישט געפינען. זיי בעגעגענען זיך אמאל אויף די טרעפ און ער טרעט איהר אלע־מאל העפליך אפ דעם וועג. זיי זענען אבער נישט בעקאנט צווישען זיך, און דערפאר פערפיהרען זיי קיינמאל נישט קיין שמועס איינס מיט דאס אנדערע.

סאפי קען זיין פנים, זיין מאנטעל, זיין גאנג. ער איז איהר אזוי ליב, אזוי סימפאטיש! דאס איז איהר איינציגער „נאהענטער" מענש אין דער דא־זיגער פרעמדער שטאט, וואו זי איז אזוי איינזאם און עלענד... זי איז אבער נישט בעקאנט מיט איהם...

און יודעראמאל און נאכאמאל, ווי אין די אנדערע לאנגע נעכט, טרוימט זי, סאפי, אז דער שכן קלאפט־אן צו איהר אין דער טיר... זי ענט־פערט: אריין! קומט ער אריין און זיי בעקענען זיך... און זיי בעפריינדען זיך... און זי איז שוין נישט אליין, זי איז מיט איהם. ער איז דאך אויך שטענדיג אליין, איינזאם, קיינער קומט נישט צו איהם. אפילו קיין בריף בעקומט ער נישט.

אונטערגעהויבען דעם קאפ, הערט זי זיך צו, סאפי, צו דעם, וואס עס טוט זיך הינטער דער וואנט. אט האט ער אראפגעווארפען די שיך... אט גרייט ער זיך צום שלאף, ווי נעכטען, ווי אייער־נעכטען, ווי מיט צוויי־דריי־חדשים צוריק...

סאפי ווייסט: עס זענען פארהאן מיידלעך, וואס וואלטען די ערשטע אנגעקלאפט... אבער נישט זי. זי קאן דאס נישט. ווען זי בעגעגענט זיך מיט איהם אויף די טרעפ, געהט זי שטאלץ פערביי, און ער — ער טרעט איהר העפליך אפ דעם וועג.

און אפשר וואלטען זיי געקאנט ליב בעקומען איינס דאס אנדערע? אפשר וואלט ער געקאנט ווערען איהר געליבטער, איהר מאן? און ס'ארא צארטע פרוי זי וואלט צו איהם געווען! אין צווייען וואלט גאר נישט געווען אזוי שרעקליך אין אט דער ריזיגער, שרעקליכער שטאט... א שרעק! און דער שכן הינטער דער וואנט... פון וואס טראכט ער דארט איינער אליין? זי ווייסט, זי פיהלט, אז ער שלאפט נישט...

די איינזאמקייט וועבט פאנטאזיעס, מאלט ביי דער נישט־געשטויגענע, נישט־ערפילבארע, און זי ווייסט נישט, זי פיהלט נישט, זי שטויסט זיך נישט אן, אז דא, הינטער דעם וועגטעל, טרוימט א צווייטע איינזאמע נשמה, ליגט מיט אפענע אויגען און חלומ'ט אויף דער וואהר וועגען דער שטאלצער מיידעל, אין וועמען ער וואלט זיך געקאנט פער־ליבען... ווען נישט די וואנט...

„ציוניזם, בירא-בידזשאַן און פרייַלאַנד"

רעפעראַט פון אַדוואָקאַט יוסף טשערניכאָוו

(ש) אין לאָקאַל פון סוחרים-פעראיין (פיעטרקאָווער 73), איז פאָרגעקומען אַ פאָרלעזונג פונ'ם בעקאַנטען געזעלשאַפטליכען עסקן, אַדוואָקאַט יוסף טשערניכאָוו פון ווילנע, א. ד. ט.: „ציוניזם, בירא בידזשאַן, און פרייַלאַנד"

ה' אינזש. מאַרגוליעס עפענט די פערזאַמלונג, און שטעלט פאָר דעם חשוב'ען גאַסט פאַר די פערזאַמלטע.

אַדוו. י. טשערניכאָוו זאָגט אין זיין רעפעראַט צווישען אַנד.

„עס איז מעהר ווי אינערציע ביי אונז יודען, עס איז דער סימן מובהק פון גיין אויף אַלטעגאויסגעטראָטענע וועגען, קיין נייע אידעיען ווילען מיר נישט זוכען. מען גיט זיך ביי אונז נישט אָפּ קיין דין וחשבון, וואו מיר האַלטען אין דער וועלט מיט אונזער נאַציאָנאַלער עקזיסטענץ. איך וויל פרובען אַביסעל פּאָליטיש בעלויכטען אונזער אַנגעווייטאָגטע ענינים. מיר פערגעסען שטענדיג, וואָס מיר האָבען אַדורכגעמאַכט און איבערגעלעבט פון די פערגאַנגענע 90-גער יאָהרען, ערשטענס 2 רעוואָלוציעס: מען דאַרף געבען אַ רעטראָספּעקטיוועו איבערבליק וועגען דער דאַמאָלסדיגער תשובה אויף דער יודען-פראַגע: און צי איז געווען ריכטיג די אַלגעמיין סאָציאַליסטישע לעזונג פון „איסקרא" שניט.

טראָצקי, קאַמענייעוו און אַנד. האָבען געזאָגט: אַנטיסעמיטיזם איז אַ פונקציע פון דער קאַפּיטאַליסטישער אָרדנונג. ווען עס וועט אונטערגעהן דער קאַפּיטאַליזם, דאַן וועט אויך אונטערגעהן די יודען-פראַגע.

די יודען-פראַגע איז אין ראַטען-רוסלאַנד געלעזט, די פּרעדיקער פון אַסימילאַטאָרישען סאָציאַליזם זענען פאָלשטענדיג גערעכט, ווייל יודען צוליב זייער נאַציע, ליידען דאָרט נישט קיין נאַציאָנאַלע און קולטורעלע נגישות ווי אין אַנדערע לענדער.

יעצט וויל מען אפילו יודען פון מאָסקווע און אַנדערע גרויסע שטעט בעזעצען אונטער די חוכע הרי-חושך פון אמור.

די סיבה פון דער יודישער קאָלאָניזאַציע איז אַ טיפערע ווי אונז דאַכט זיך אַליין: די יודישע עקאָנאָמיק דעאינדוסטריאַליזירט זיך, מיר זענען אַ קליינבירגערליך פאָלק.

ראַטען - פערבאַנד אינדוסטריאַליזירט זיך! אָבער יודען דעאינדוסטריאַליזירען זיך, יודען ווערען ווידער פערמיטלערס: דאָקטוירים, אינזשיניערען, מוזיקער'ס, אַרטיסטען, אָנגעשטעלטע און אַנדערע עהנליכע פאַכען.

מען קען נישט 2 מיליאָן יודען מאַכען פאַר אַרטיסטען, און מוזיקער אויף 170 מיליאָן בירגער אין ראַטען-פערבאַנד.

מיינס אַ פריינד האָט געמאַכט אַ רייזע איבער ראַטען-רוסלאַנד, האָט איהם אַ בעקאַנטער גרוזינער בעגריסט, אין שייכות מיט דער יודישער רעפּובליק אין בירא-בידזשאַן: „איך בעגריס אייך יודען, וואָס ענדליך ווערט איהר אַ פאָלק מיט אַלע צוגלייך."

קאַלינין זאָגט: „אַז איהר זאָלט ווערען קאָווּבאַיען"

אין אייראָפּא איז שלעכט, דער קריזיס הערשט נאָך, עס איז טשעקאַווע, אַז אייראָפּא האָט געהאַט אין 1500 יאָהר: 100 מיליאָן מענשען; אין 1800 יאָהר: 187 מיליאָן מענשען; אין 1922 426 מיליאָן מענשען; אייראָפּא האָט אויך אַוועקגעשיקט 50 מיליאָן מענשען לעבר הים, און ביאַלאָגיש זיך פערגרעסערט אויף 150 מיליאָן מענשען. אייראָפּע האָט זיך קאַפּיטאַליזירט, און אַמעריקאַ האָט זיך קאָלאָניזירט, און איבערהויפּט איז געווען אַ גליקליכע קאָניונקטור. די מלחמה האָט איבערגעקעהרט דעם סדר פון דער וועלט: יעדער וויל זיין אַ בעל-בית פאַר זיך (אויטאַרקיע).

ענגלאַנד פּראָדוצירט 92 פּראָצענט פון איהר פאַרמלחמה'דיגער פּראָדוקציע, בראַזיליען, טערקיי און אַנדערע לענדער ביי 170 פּראָצענט פון דער פאַרמלחמה'דיגער פּראָדוקציע, פון דאַנען נעהמט זיך דער פאַשיזם, אַלס רעזולטאַט די סאָציאַלע קאַטאַסטראָפעס.

צוליב'ן קריזיס, ראַציאָנאַליזאַציע, איז דער פּראָלעטאַריאַט געוואָרען קלענער.

אין ווילנע למשל: וואו זענען אַוועקגעקומען די קליינהענדלער און די כאַלופּניקעס? די פויערען האָקען אויס ביי אונז די וועלדער, שטעלען אויף הייזלעך אין די פאָרשטעט און ווערען שטאָטישע בירגערס, און פון דאַנען ווערען די עלעמענטען — טרעגער פון פאַשיזם און פּאָגראָם. פון 36 פּראָצענט זענען מיר אַראָפּגעזונקען אויף 25 פּראָצענט.

טשעכיען אַנטוויקעלט זיך ווירטשאַפטליך זעהר גוט און מיר ווערען הינטערשטעליג אין עקאָנאָמישען זין.

אַ דאַנק דעם קאַפּיטאַליזם זענען מיר געוואַקסען, און די עמיגראַציע האָט געבילדעט 170 טויזענד אַ יאָהר קיין אַמעריקאַ.

ווען נישט קאָלומבוס, וואָלטען מיר זיך אַזוי נישט אַנטוויקעלט, מיר זענען דאָרטען געוואַקסען ביאַלאָגיש אויף 4 מיט א האַלבען מיליאָן, אַ דאַנק דער רייכער עקאָנאָמיק.

און היינט האָבען מיר נישט וואו צו עמיגרירען — אויסער ארץ-ישראל.

7 טויזענד יודען עמיגרירען אין אַנדערע לענדער.

מיר שטייען נאָך אַלץ אויפ'ן שטאַנדפּונקט פון אינערציע: אַלע קאַפּיטאַליסטישע און אפילו די סאָציאַליסטישע מלוכות בויען אויף זייערע קאָלאָניזאַציע-שטחים.

אויסטראַליען, יאַפּאַן, ווילען קאָלאָניזירען, האָלאַנד וויל מיט ווייסע מענשען קאָלאָניזירען איהרע קאָלאָניעס.

פּערו איז אין דיספּראָפּאָרץ פון בעהערשען דאָס אייגענע לאַנד.

די וועלט האַלט פון אונז יודען, אַ דאַנק דעם ציוניזם, מיר האָבען קרעדיט, און זי איז איבערצייגט אַז מיר האָבען געמאַכט גרויסע זאַכען, איך אַליין בין אַ גרויסער פריינד פון ארץ-ישראל, איך בין דאָרטען געווען און געזעהען אמת'ע וואונדער.

דער רעדנער ווייזט אָן אויף אַ רייהע סיבות פון שוועריגקייטען אַרום ארץ-ישראל. מען זאָגט: ווען נישט ענגלאַנד, וואָלטען מיר שוין לאַנג געהאַט ארץ-ישראל, און וועגען דער אייגענער שולד וויל מען בעסער נישט רעדען.

די וועלט זוכט אַ לייזונג פאַר דעם יודען פּראָבלעם. פאַרהאַן פעלקער וואָס וואָלטען זיך געלאָזט מאָביליזירען פאַר דער יודען-פראַגע. מען האָט מיך אין לאָנדאָן געפרעגט, און איבערהויפּט די ענגלענדער, — וואָס קלערט איהר צו טון נאָך דער היטלער-מגפה?

איך האָב נאָך אין 1903, אַלס שילער אין דער זגערזשער גימנאַזיע, שוין דאַמאָלס אויפגעטרעטען אין לאָדז צוישען דער בעוואוסטזיניגער יוגענד, וועגען דעם צי וועט ארץ-ישראל לעזען די יודען-פראַגע.

איך בין געווען אין 1910 אין ארץ-ישראל און איצט, דער חילוק איז זעהר גרויס, איך בין געווען אין די קאָלאָניעס — מיין הארץ האָט קוים אויסגעהאַלטען די פריידע.

צי האָט איהר שוין געהערט? אין קאָלאָניעס פון אַ יודיש לאַנד זאָל מען נישט וויסען, אַז דער קורס פון דאָלאַר איז געפאַלען, פון דן ביז חיפה, גייט אָן אַ אַקטיוו יודיש-לעבען.

פון 4 מיליאָן קעסטלעך פּאָמעראַנצען, האַלטען מיר שוין איבער 10 מיליאָן קעסטלעך, און באַלד וועלען מיר שוין האַלטען 20 מיליאָן קעסטלעך, גאַנץ אַמעריקאַ עקספּאָרטירט אַנ'ערך פון 4 מיליאָן קעסטלעך.

דער עקספּאָרט פון ארץ-ישראל בעטרעפט 4 מיליאָן, און מען פיהרט אַריין 18 מיליאָן פונט.

אין קיין שום לאַנד קומט נישט פאָר דער רענעסאַנס פון די אַראַבער ווי אין ארץ-ישראל.

ארץ-ישראל איז דער בעסטער טייל פון יודען, יעדער געזעלשאַפטליכער יוד דאַרף אונטערשטעלען די פּלייצעס צום בנין הארץ.

ד"ר חיים ווייצמאַן זאָגט זיך נישט אַרויס געגען די טעריטאָריאַליסטישע בעשטרעבונגען פון פאָלק. ד"ר גאָטליב שרייבט: „הלואי וואָלט מען היינט אונז געגעבען אוגאַנדאַ.

יעצט איז דער ענין פון אַ פרייע טעריטאָריע אַ פראַגע פון אונזער בעוואוסטזיין און חכמה.

מען שרייט שוין ביי אונז 3 יאָהר וועגען א יודען-וועלט-קאָנגרעס, און צום סוף ריהרט עס זיך נישט פון אָרט.

אַ פאָלק קען נישט שפּעקולירען אויף אַ גוטע קאָניונקטור.

אין ציוניזם האָבען מיר אַגוטע טרייסט אין חלוציזם.

טויזענטער האָבען זיך מאָביליזירט, און די טיר איז שמאָל, און די בעוועגונג מוז ענטאַרטעט ווערען.

איך גלויב ביי אַ גרויסער אָרגאַניזירונג, און ביי דער איצטיגער וועלט-קאַטאַסטראָפע קענען מיר אַרויסקומען מיט אַ לייזונג פון דער יודען-פראַגע.

בירא-בידזשאַן איז אַ לייזונג פאַר די רוסישע יודען. מען קען אַראָפּנעהמען ספּעציאַל סטען פאַכלייט.

אויף אַ מיטינג האָב איך אַמאָל געזאָגט: אויב ענגלענדער לעבען אין ענגלאַנד, וועלכע האָט אַ סך קאָלאָניעס, אויב עס איז דאָ פּאַלעסטינע, בירא-בידזשאַן, זאָל אונז די געשיכטע שיקען די לעצטע קללה — פרייַלאַנד.

צום סוף האָט זיך אַדוו. יוסף טשערניכאָוו זיך געוואַנדען צו די פערזאַמעלטע מיט אַ הייסען אַפּעל, צו דעם יודישען לאָדז, וואָס געהערט נאָך צו די שטעט וואו עס פּולסירט נאָך יודיש בלוט, און האָט נאָך געניג שכל-הישר, און וועט אַרויסווייזען גענוג סימפּאַטיע צו דער בעוועגונג פון „פרייַלאַנד"

עס האָט זיך נאָכדעם אַנטוויקעלט אַ קורצע דיסקוסיע, עס האָבען גערעדט: ה' אַנאַטאַל פרומקין, אינזש. הורוויטש און אינזש. סט. מאַרגוליעס וועגען די ווייטערדיגע אויפגאַבען פון דער „פרייַלאַנד" בעוועגונג.

צום סוף האָט געענטפערט אַדוו. י. טשערניכאָוו פאָלגענדעס:

די עמיגראַציע און קאָלאָניזאַציע פון יחידים איז אַ אונמעגליכע, נאָר קאָלאָניזאַציע פון גרויסע קאָמפּאַקטע מאַסען פון יוגענד. מיר האָבען פלענער פון די פּראָפעסאָרען וואַיטינסקי, אָפּט, און בעהם. מיר האַלטען פון אַ געמישטע קאָלאָניזאַציע. פרייַלאַנדיסטען ווילען זיין אונטערטאַנען, און א דאָמיניע אין ענגלאַנד.

דייטשע יודען טראָגען זיך אַרום וועגען קאָלומביע, און אַ טייל טראָגען זיך אַרום מיט'ן געדאַנק וועגען אויסטראַליען.

מיר האָבען סימפּאַטיעס און קאַפּיטאַלען אין ענגלאַנד.

מיר רעכענען אויף ענגלאַנד, אויפ'ן פעלקער-בונד.

ראַדיאָ - ווינקעל

ראַדיאָ ראַטעוועט מענשען פון זיכער[...] טויט

אַ געוויסע אַמעריקאַנער צייטשריפט דערצעהלט [...] אינטערעסאַנטע פּרטים וועגען דער ראָל, וואָס [...] ראַדיאָ-סטאַנציעס האָבען געשפּילט בשעה אַ [...] ראַגאַן אין פלאָרידאַ סוף זומער פון פאָריגען יאָהר

ווי נאָר עס האָבען זיך בעוויזען די ערשטע [...] סימנים, אַז דאָס אומגליק רוקט אָן, האָבען די ראַ[...] דיאָ-סטאַנציעס אין פלאָרידאַ אָנגעהויבען געבען וואָ[...] נונגס-סיגנאַלען. דעסגלייכען האָבען זיי געאַרבע[...] ווי ווייט ס'איז נאָר מעגליך געווען, בשעה'ן שטו[...] גופא. דאָך האָט מען עטליכע ראַדיאָ-סטאַנציעס [...] מוזט אָפּשטעלען, ווייל די טעכניק זייערע איז [...] שעדיגט געוואָרען.

ווען דער שטורם איז פערביי האָט מען אַרוי[...] געלאָזט אַ רוף צו געהן געבען הילף יענע געגענדן [...] וואָס האָבען געליטען פון דער נאַטור-קאַטאַסטראָ[...] אין משך פון צוויי שעה זענען אָנגעקומען 80 [...] ענטפערס. ביי איינעם פון די פיל מיקראָפאָנ[...] איז טעטיג געווען דאָס ביוראָ פון רויטען קר[...] וואָס האָט כסדר געגעבען ידיעות וועגען די אומ[...] געקומענע.

די זעלבע הילף מצד דעם ראַדיאָ זעהט [...] אויך אויף אַנ'אַנדער אָרט, אין יאַפּאַן.

די פערוואַלטונג פון יאַפּאַנישען ראַדיאָ [...] געגעבען הנחה און אפילו אינגאַנצען בעפ[...] פון אָפּצאָהל יענע ראַדיאָ-אַבאָנענטען, וועלכע [...] נען אין אַזעלכע מקומות, וואו עס טרעפען נאַ[...] קאַטאַסטראָפעס. במשך פון יאָהר 1934 זענען [...] בעפרייט געוואָרען פון אָפּצאָהל אַזש 18.146 [...] נענטען, הנחה האָבען בעקומען בלויז 74.

כדי צו בעקומען ידיעות פון די ערטער, [...] ליידען פון קאַטאַסטראָפעס, האָט דער ראַדיאָ [...] געשיקט אויף אַעראָפּלאַנען רעפּאָרטערען. [...] האָבען געמוזט געבען ידיעות וואָס שנעלער. [...] דעם האָט מען דורכ'ן ראַדיאָ איבערגעשיקט [...] געפיהל צו יענע פאַמיליעס, וואָס האָבען געל[...] וועלכען שאָדען. דער ראַדיאָ האָט אויך אַרויסגעל[...] אויפרופען, וואָס ווירקען, אַז מ'זאָל צוריק גע[...] אויפבויען די בעשעדיגטע געגענדען.

סאָוויעטישע אַרטיסטען אין וואַ[...] שאָווער ראַדיאָ.

נישט קיין קליינע אַטראַקציע האָבען גע[...] די פּוילישע ראַדיאָ-הערערס אין פערגאַנגענעם חו[...] פאַר'ן מיקראָפאָן זענען אויפגעטרעטען בער[...] טע סאָוויעטישע אַרטיסטען, וועלכע זענען גוט [...] קאַנט און זעהר חשוב ביי דעם וואַרשאָווער פּובליק[...] נאָך פון זייערע אויפטריטען מיט עטליכע יאָהר [...] ריק. דאָס זענען דוד אויסטראַך, וועלכער האָט [...] אינטערנאַציאָנאַלען ווניאַווסקי-קאָנקורס בעק[...] איינעם פון די ערשטע ערטער, און לעאָן גינז[...] איינער פון די לאַורעאַטען פון שאָפּען-קאָנקו[...] וואָס איז פאָרגעקומען אין וואַרשע אין יאָהר [...] דער פידלער אויסטראַך וועט אויספיהרען די [...] גען פון ווניאַווסקי'ן, גינזבורג — פון שאָפּען[...]

די דאָזיגע אודיציעס וועלען די מעלאָמ[...] און מוזיקער פערשאַפען אנ'אמת'ען נחת-רוח.

דאָס לעבען אין ארץ-ישראל

ידיעות פון דער יודישער טעלעגראַפען אַגענטור

וויפיל בעטרעפען די אויסהאַלטונגס קאָסטען פון א 5-פּערזאָניגער משפחה אין א"י

ירושלים. די אויסהאַלטונגס - קאָסטען פון א משפחה פון 5 פּערזאָן אין א"י בעדעכענט דער אָפּיציעלער סטאַטיסטישער - בולעטין פון דער א"י-רעגירונג אויף 4 פונט מיט 80 פּיאַסטער א חודש, לויט די דאָזיגע אויסרעכענונגען קומט אויס, אַז די לעבענס-קאָסטען פון אָקטאָבער 1935 זענען געפאַלען אין פערגלייך מיט יאַנואַר 1922 אויף 54,9 פּראָצ. בעת אין יאַנואַר 1922 האָט א משפחה פון 5 פּערזאָן אין א"י געדאַרפט האָבען 8 פונט מיט 74 פּיאַסטער און 9 - צעהנטעל פּיאַסטער, האָט געדאַרפט אין אָקטאָבער 1935 די זעלבע משפחה האָבען 4 פונט מיט 80 פּיאַסטער.

די דאָזיגע אויסרעכענונג איז געמאַכט געוואָרען פאַר די אַראַבישע פעלאַכען פון דעם דאָרף קאַקין, וואָס געפינט זיך אין טול-כרמ'ער געגענד אָדער אַנדערע עהנליכע אַראַבישע דערפער, וואו דער פויער לעבט אין א ליימענער כאַלופּקע צוזאַמען מיט די אייזלען און ציגען און עסען עסט ער א האַלב-געבאַקענע „פּיטע". קוים צוגעטריקענטע מעהל מיט אַביסעל וואַסער און דערצו אַביסעל זיסען פעפער און א פּאָר איילבערטען. אָבער פאַר א פאַמיליע, אפילו ביי א גאַנץ בעשיידענעם לעבענס-ניוואָ איז דאָס וויט נישט גענוג. די סומע פון אויסהאַלטען א פאַמיליע מוז מינדעסטענס פערדרייפאַכט ווערען.

אימפּאָרט און עקספּאָרט פון א"י אין סעפּטעמבער 1935

ירושלים. אין חודש סעפּטעמבער זענען קיין א"י אימפּאָרטירט געוואָרען סחורות אויף אַנ'אַלגעמיינער סומע פון 1.488.307 פונט. אין דער צייט, ווען פאַר דעם זעלבען מאָנאַט פון 1934 זענען אימפּאָרטירט געוואָרען סחורות אויף א סומע פון 1.221.989 פונט, די שטייגערונג האָט אַלזאָ בעטראָפען 266.518 פונט.

עקספּאָרטירט האָט א"י פאַר דעם זעלבען חודש סעפּטעמבער אויף א סומע פון 63.064 פונט, בעת אין סעפּטעמבער 1934 האָט א"י אַרויסגעפיהרט סחורות אויף א סומע פון 123,104 פונט, ד. ה. א פערקלענערונג פון 55,040 פונט.

דאָס פאַלען פון עקספּאָרט ערקלערט זיך טייל[...]

דערמיט, וואָס די יודישע בעפעלקערונג פון א"י איז געוואָרען א גרעסער קאָנסומענט פון די פּראָדוקטען, וואָס ווערען אויסגעאַרבייט אין א"י גופא.

דעם ערשטען פּלאַץ צווישען די לענדער, וואָס עקספּאָרטירען קיין א"י, פערנעהמט ענגלאַנד מיט א סומע פון 268.471 פונט, דעם צווייטען פּלאַץ בערנעהמט דייטשלאַנד מיט א סומע פון 160.050 פונט, דעם דריטען פּלאַץ פערנעהמט סיריען מיט א סומע פון 134.404 פונט. אויפן פערטען פּלאַץ שטעהט רומעניען מיט 101.870 פונט און אויפן פינפטען פּלאַץ שטעהען די פעראייניגטע שטאַטען מיט א סומע פון 96.060 פונט.

צווישען די לענדער, וואו עס געהט דער א"י-עקספּאָרט, שטעהט אויבען אָן סיריען מיט א סומע פון 18.779, נאָך איהר קומט ענגלאַנד מיט 11.150 פונט, דערנאָך געהט עגיפּטען מיט א סומע פון 7.307 פונט. אויפן פערטען פּלאַץ שטעהט די שווייץ מיט 6.553 פונט. קיין דייטשלאַנד זענען אין סעפּטעמבער פ. י. עקספּאָרטירט געוואָרען סחורות אויף א סומע פון 436 פונט.

פרייַנדליכער שלום - צערעמאָניע צווישען א יודישער און אַראַבישער זידלונג

ירושלים. אין טול-כרם האָט זיך אָפּגעשפּילט א פריינדליכער עפּילאָג פון די פאָלגענדע געשעהענישען: דעם 30-טען אַפּריל 1935 זענען אַראַבישע פּאַסטוכער פון דעם דאָרף סירא, נישט ווייט פון טול-כרם בעפאַלען יודישע קאָלאָניסטען פון עין-הוד און כפר-הס און שטאַרק פערוואונדעט דעם קאָלאָניסט יצחק ברינטשוק אין קאָפּ, אַזוי אַז ביזן היינטיגען טאָג איז נאָך די וואונד נישט פערהיילט געוואָרען, הנט מען דעם פּראָצעס בסדר אָפּגעלעגט. לעצטענס האָבען זיך די עלטסטע פון דעם אַראַבישען דאָרף געוואָנדעט צו די לייטערס פון די צוויי דערמעהנטע יודישע קאָלאָניעס וועגען א שלום. די קאָלאָניסטען האָבען דיעם פאָרשלאַג אָנגענומען. נאָכדעם ווי די אַראַבער האָבען בעצאָהלט א געוויסע סומע אַלס ענטשעדיגונג און זיך שריפטליך פערפליכטעט צו לעבען ווייטער בשלום מיט יודען, האָבען ביידע צדדים איינגעאָרדנט א פרייַנדליכע צערעמאָניע, אויף וועלכער דער שלום איז געשלאָסען געוואָרען. געהמענדיג אין אַכט דעם שלום בונד האָט דאָס געריכט פערקלענערט די שטראָף פון די אָנפאַלער, עס איז אויך כדאי צו בעמערקען אַז דער אַראַבישער אַרוואַ[...]

קאָט פון די אָנפאַלער האָט אין זיין פּערטיי[...] רעדע אונטערשטראָכען אַז עס איז טאַקע נאַ[...] טיג אַז אַראַבישע און יודישע שכנים זאָלן [...] בשלום.

פערוויילונגס - שטייער אין ירוש[...]

ירושלים. אויף איינער פון די לעצטע זיצ[...] פון דער ירושלימער שטאָט פערוואַלטונג האָט [...] בירגערמייסטער מיטגעטיילט, אַז אין פּרינצ[...] בעשלאָסען געוואָרען איינצופיהרען אין ירוש[...] פערוויילונגס שטייער ביז איצט איז נאָך נישט [...] שלאָסען געוואָרען אויף וועלכע צוועקען וועל[...] ווענדעט ווערען די הכנסות פון דעם דאָזיגען שט[...]

בודזשעט פון דער א"י פּאָליציי ווע[...] פערגרעסערט.

ירושלים. אין אָנהויב אַפּריל וועלען פּאַסיר[...] גרויסע ענדערונגען אין דער א"י פּאָליציי דער [...] זשעט פון דער פּאָליציי וועט פערגרעסערט ווערען [...] עכ וועלען אָנגעשטעלט ווערען נייע פּאָליציאַנט[...]

„העבּרעאיש - וואַך" אין א"י.

ירושלים. דער פערבאַנד פאַר דער פערפעסטי[...] גונג פון דער העבּרעאישער שפּראַך אין א"י האָט [...] איינגעאָרדענט א „העבּריעאיש-וואָך" מיטן צוועק [...] צו פערברייטערען און פערטיפען די קענטשאַפט פון [...] דער העבּרעאישער שפּראַך צווישען די נייע עולים [...]

ירושלים. ווי די „פּאַלעסטיין פּאָסט" טיילט מי[...] האָט די עקספּעדיציע מיט וועלכער עס פיהרט [...] פּראָפ. קאָלט פון דער בריטישער אַרכעאָלאָגישער שולע אין ירושלים געמאַכט אויסגראָבונגען אין א[...] אָרט נישט ווייט פון באר שבע נעבען דער גרענ[...] פון מדבר סיני און ענטדעקט פּאַפּירוסען מגלות, ווי[...] מען טיילט מיט איז דאָס דער ערשטער מאָל וואָ[...] מען האָט געפונען אין א"י אַזעלכע פּאַפּירוסען. צווישען די 7 געפינענע איז איינער אַמבעסטען לע[...] באַר און עס האָט זיך אַרויסגעוויזען אַז עס רעדט זיך דאָרט וועגען דעם ביזאַנטישען קעניג יוסטיניוס דעם צווייטען. וואָס האָט געהערשט אין 8טען יאָהרהונדערט. דער דאָקומענט איז געשריבען אין גריכיש.

שיף-בעוועגונג אין די א"י-פּאָרטען

ירושלים. 85 שיפען זענען אין משך פון אָקטאָבער 1935 אָנגעקומען קיין יפו מיט מענשען און סחורות. קיין חיפה זענען אין אָקטאָבער אָנגעקומען 148 שיפען

Dr. med.
AL. FORSZANSKI
כירורג
נעמט איצט אָן: אין דער לעטשניצע „POMOC" ליזאָגאָווסקע 1 (הינטער באַלוטער פּלאַץ) פון 11—1. טעל. 101-29.
פּריוואַט-וואוינונג פּעטריקאָווער 101
פון 5—7 אַזייגער. טעל. 216-76.
[...] — חנחת.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזשער לעבן

נייער פאלקסבלאט

נישט-איינגעגעבענע איינברוך-גנבה אויף פילסודסקיעגא 45

2 גנבים זענען שווער פערוואונדעט געווארן, שפרינגענדיג דורכ'ן פענסטער

נעכטן פארנאכט האבן זיך 3 בעקאנטע גנבים און קאסע־ברעכער ארייגעקומען אין א לעדיגער וואוינונג אויפ'ן ערשטן שטאק פון פילסודסקיעגא 45. ס'איז נישט בעקאנט, וואס די גנבים דאבען געהאט אין אויסזיכט צו טון, יעדענפאלס זענען זיי אריין אין דער וואוינונג, כדי שפעטער ערגעץ־וואו אנצוהויבן צו „ארבייטען". דאס האבען בעמערקט עטליכע בעאמטע פון דער אויספארשונגס־פאליציי און ווען אלע דריי „קאמעראדען" זענען שוין געווען פערזאמעלט אין דער לעדיגער וואוינונג, זענען אנגעקומען עטליכע פונקציאנארען פון דער אויספארשונגס־פאליציי.

אויף זייער אנבליק האבען די גנבים זיך שטארק דערשראקען און געוואלט אנטלויפען, די טיר האבען זיי שוין אבער געהאט פערשטעלט און צוליב דעם האבען זיי געפרובט צו אנטלויפען דורך די פענסטער. איינער פון זיי, וועלכער איז דער ערשטער ארויסגעשפרונגען דורכ'ן פענסטער אויף דער גאס ארויס איז געבליבען ליגען און ווי ס'האט זיך ארויסגעוויזען, האט ער ביים אראפשפרונגען זיך צובראכען א פוס.

אויך דער צווייטער פון די גנבים איז אראפגעשפרונגען דורכ'ן פענסטער אויף דער גאס. ער איז געפאלען, אבער ער האט זיך גלייך אויפגעשטעלט און איז ווייטער געלאפען. איינער פון די פאליציי־פונקציאנארען האט איהם אויפגעפאדערט זיך אפצושטעלען, אבער דער גנב איז ווייטער געלאפען. דער פונקציאנאר האט איהם נאכגעיאגט און ענדליך געכאפט דעם אנטלויפענדען גנב. ער איז געפאלען נעבען טויער בעגיסענדיג זיך מיט בלוט. ווי ס'האט זיך ארויסגעוויזען, איז ער ביים פאלען שטארק פערוואונדעט געווארן.

דער דריטער גנב האט זיך בעהאלטען ערגעץ־וואו אין הויז אויף פילסודסקיעגא 45. דאס הויז איז אפגעשלאסען געווארן און ס'איז אדורכגעפיהרט געווארן אן אבלאווע, וועלכע האט געהאט דעם געהעריגען ערפאלג. דער גנב איז ארויס געשלעפט געווארן פון זיין בעהעלטניש און אפגעפיהרט געווארן אין אויספארשונגס־אמט. צו די צוויי גנבים איז ארויסגערופען געווארן די פאגאטאוויע, וועלכע האט ביידע אפגעפיהרט אין שפיטאל.

אויפ'ן ארט פון פארפאל זענען אנגעקומען פארשטעהער פון דער העכערער פאליציי־מאכט.

די געכאפטע גנבים זענען די בעקאנטע קאסע־ברעכער: אברהם קאן, לוטאמירסקא 30, ח. ארענבאך, לאטניטשא 20 און גנאט.

פערמשפט א כוליגאן אויף 2 חדשים

ווידערקלאנג פון די אנטי־יודישע ארויסטרעטונגן אויפ'ן באלוטער מארק

(א) זונטאג, דעם 22. דעצעמבער פ. י. איז, אין הסכם מיט דער פעראָרדנונג פון דער אדמיניסטראטיווער מאכט דערלויבט געווען צו האנדלען אויפ'ן באלוטער מארק.

דאן איז א גרופע ענדעקישע כוליגאנעס אין דער צאהל פון א 50—60 מאן בעפאלען די יודישע סטראגאקעס און זיי איבערגעקעהרט.

די פערשידענע סחורות זענען צעווארפען געווארען אויף דער ערד, און דער עולם לאבוזעס האט זיי צושלעפט־

פאליציי איז דאן אנגעקומען אויפ'ן ארט, פונאנדערגעיאגט די כוליגאנעס, און דערביי פערהאלטען עטליכע גנבים.

די כוליגאנעס האבען געשטעלט א ווידערשטאנד און אפילו בעמיהט זיך אפצושלאגען די גנבים.

איינער פון די כוליגאנעס, וולאדיסלאוו קלימטשאק, האט אפילו צושלאגען דעם עלטערען געהייםאגענט מאטשעיעווסקי.

נעכטן איז דער דאזיגער קלימטשאק געשטעלט געווארען פאר'ן געריכט, און ער האט בעקומען א פסק־דין 2 חדשים ארעסט.

דער 25־יעהריגער בענא־אדאלף

וואס האט געוואלט פערגוואלטיגען א פרוי, און זיך געכאפט שיסען

(א) אין דער נאכט פון 12. דעצעמבער פ. י. האט זיך דער הויזווירטס זוהן פון לימאנאווסקיעגא 23, דער 25־יאהריגער בענא־אדאלף דעקערט צוריקגעקעהרט אהיים שיכור'ערהייט.

אין טויער האט ער געטראפען ארייגגיין די לאקאטארקע פון דעם הויף מאשע וואלבערג.

ער איז צו איהר צוגעשטאנען מיט פערשידענע בולטע פראפאזיציעס, און איז געווארען צודרינגליך.

די וואלבערג האט דאן געמאכט א געוואלד, אויף וואס עס זענען ארויסגעלאפען איהר צוהילף די שכנים משה און הערש אבראמאוויטש.

עס איז אויסגעבראכען א געשלעג, בעת וועלכען דעקערט איז אנידערגעפאלען.

ער האט דאן ארויסגעכאפט א רעוואלווער און אנגעהויבען שיסען, שרייענדיג: איך וועל אייך דא אלע אויסהרגענען!"...

די קוילען זיינע האבען צום גליק קיינעם נישט געטראפען.

אויף דער שיסעריי איז אנגעקומען פאליציי, און דעם „העלדישען שיסער" ענטוואפענט.

נעכטן איז ער, דער בענא־אדאלף געשטאנען פאר'ן געריכט, אלס בעשולדיגטער אין מארד־פרוב, און ער איז פערמשפט געווארען אויף א יאהר טורמע.

—*—

אקציע פון פריזיער-ארבייטער

ווענען א קאלעקטיווען אפמאך

(א) אין רעזולטאט פון אן'אינטערווענץ פון די פריזיער־סוביעקטען, וועט די טעג פארקומען א קאנפערענץ אין ארבייטס־אינספעקטאריאט וועגען נארמירען די פערהעלטנישען אין די ראזורעס, און אונטערשרייבען א קאלעקטיווען אפמאך.

פאליטישער פראצעס

(א) דאס קרייז געריכט האט נעכטען פערמשפט די 25יאהריגע חנה סקורניצקא אויף 3 יאהר טורמע.

זי איז בעשולדיגט געווארען אין קאמוניסטישער טעטיגקייט.

זעלבסטמארדען

(א) אויף בליסקא 4 האט זיך, מחמת ארומקריגערייען אין דער משפחה, געסמ'ט מיט סובלימאט די 28־יאהריגע ארבייטסלאזע הענריקא סטאניאשטשיק. פאגאטאוויע האט איהר ערטיילט ערשטע הילף און אפגעפיהרט אין שפיטאל.

* * *

(א) אויף בזשעזשינער 2 האט זיך מיט זאלץזויער געסמ'ט דער 37־יעהריגער ארבייטסלאזער און היימלאז'ע אנטאני גראביצקי. פאגאטאוויע האט איהם אפגעפיהרט אין שפיטאל.

די סיבה פון זעלבסטמארד איז — ארבייטסלאזיגקייט און נויט

Dr.
Wołkowyski
צינגער־גאס 11, טעל. 238-02
ספעצ. פאר טריפער, סיפילים און הויט־קראנקה.
בעהאנדלונג פון מענער־שוועכע
נעמט אן פון 8—11 בייטאג און 4—9 אוונט.

Dr. med. Trepman
ספעציאליסט פאר טריפער, סיפילים און הויט־קראנקהייטען,
בעהאנדלונג פון מענער־שוועכע.
זאוואדזקא 6, טעל. 234-12
נעהמט אן פון 8—11 פארמ. און פון 6—9 אוונט.
ספעציעלער ווארטע־זאל פאר פרויען.

זאל פילהארמאניע טעל. 213-84
זונטאג, דעם 16־טען ד. ח. 9 אוונט
איינציגער רעוועלאציאנס־אויפטריט
פון
Hanka Ordonówna
i Igo Sym
אין זייער בעסטע שלאגער־פראגראם.
בילעטען צום פרייז פון 1 זל. ביז 6 זל. פערקויפט די קאסע פון פילהארמאניע.

דער סכסוך אין דער באנד-בראנזשע

(א) די אויף נעכטען בעשטימטע קאנפערענץ אין ארבייטס אינספעקטאראט וועגען שליסען א קאלעקטיוון אפמאך אין דער באנד־אינדוסטריע (ווסטאנזשקעס) האט ווידער נישט געבראכט צו קיין רעזולטאט, ווייל דער רוב פון די פאבריקאנטען איז צו דער קאנפערענץ נישט געקומען.

די קאנפערענץ איז דעריבער אפגעלייגט געווארען אויף א שפעטערדיגען טערמין. און אויב עס זאל נישט קומען צו אן'אויסגלייך וועט אויסברעכען א שטרייק.

שוסטער-געזעלען נעהמען אונטער אן'אקציע

וועגען א קאלעקטיווען אפמאך

(א) אויף זונטאג, ד. 16. ד. ח. 10 אינדערפריה איז צוזאמענגערופען געווארען א פערזאמלונג פון שוסטער געזעלען וועגען דער פראגע פון נאמירען די ארבייטס־לוינען און שליסען א קאלעקטיוון אפמאך.

די שוסטער־געזעלען זענען גרייט צו שטיצען זייערע פאדערונגען דורך א שטרייק.

הרב ז' לייזער איטשע

בעט אונז מיטצוטיילען אז ער בעטייליגט זיך נישט אין דער פערטיילונג פון די 10 טויזענד זלאטעס, וועלכע ס'האט מנדב געווען ה' לעווין צום פערעהרען דעם אנדענק פון זיין פערשטארבענער פרוי

אזוי ווילען זיי...

זיי ראזען נישט גיין—זעצט מען זיי אריין

(א) דעם פאריגען זונטאג האבען זיך אינם פאניאטאווסקי פארק ביים ארויסגאנג אויף אנזשעיעווסקא און ראדוואנסקא אוועקגעשטעלט עטליכע כוליגאנעס און נישט געלאזט ארויסגיין די שפאצירענדע, זידלענדיג זיי און שלאגענדיג מכות רצח.

נעכטען זענען 3 פון די דאזיגע כוליגאנעס געשטאנען פארן סטאראסטווע געריכט, און עס זענען פערמשפט געווארען: בראניסלאוו שימאנסקי (פון ראדוואנסקא 53) אויף 2 חדשים אומבעדינגטען ארעסט; אלעקסאנדער פיאדאראוו (קאנטנע 37) און ראמאן ווישניעווסקי (סענאטארסקע 26) — צו חודש ארעסט.

מ'האט זיי גלייך ארייגעזעצט.

שרפות

(א) נעכטען זענען די פייערלעשער ארויסגערופען געוואהען אויף דריי ערטער וואו עס זענען אויסגעבראכען שרפות:

אין דער וואוינונג פון ד. סטארק אויף קיליגסקיעגא 44; אין דער וואוינונג פון שייע גרינבוים אויף יודישער גאס 15 און אין דער אראנזשעריע אויפן עוואנגעלישען בית עולם.

די פייערלעשער האבען אלע דריי שרפות אויסגעלאשען.

„מערמשפט אנ'אלטע „טשאטשע

(א) די 61־יאהריגע אינהאבערין פון א שאנדהייזעל אויף גראבאווא 29, אפאלאניא בולינסק איז נעכטען פערמשפט געווארען אויף 2 יאהר טורמע פאר'ן אויסניצען איהרע „ווייסע שקלאפינעס".

...תרצ

פעברואר

זון־אויפגאנג	6.32
זון־אונטערגאנג	4.43

...מען מאכט ווארעמער אין שטאט...

...וליב דעם שטארקען פראסט טעמפעראטור ...ר פון 10 גראד צעלזיוש) האט די ווירט־...ן אפטיילונג ביי דער לאדזער זעלבסטפער ...פעראָרדענט פון נעכטען אין דער פריה ...עלען אויף בעזונדערע עפענטליכע פלעצער ...ענע קוישען מיט ברענענדע קאקס.

...כע אויזענס זענען ארויסגעשטעלט געוואר... דעם פרייהייטס־פלאץ. ריימאנט־פלאץ, ...עק א. אז. וו.

...די פראסט וועלען שטארקער ווערען, וועט ...שטעלען נאך קוישען.

...שטראפט ארבייטסגעבער

...דער בעקער יוסף יונגמאן (פאלודניאווא ...נעכטען, דורכ'ן שטראף־רעפעראט ביים ...ארבייטסאינספעקטאריאט בעשטראפט געווארען מיט ...אומבעדינגטען ארעסט פאר'ן צווינגען זיינע ...צו ארבייטען אום זונטאג.

...אינהאבער פון דעם רעסטאראן „קאזינא", ...י. רובינשטיין זענען פערמשפט געווארען ...הלען איטליכער צו 150 זלאטעס — פאר ...ען די שכירות פון זייערע אנגעשטעלטע.

...טערגעווארפענע קינדער

...אין לאקאל פון דער אפטיילונג פאר געזעל־...ער שוץ ביי דער לאדזער שטאט־פערוואל... מען נעכטען אונטערגעווארפען 3 קינדער: ...פון 2 יאהר און 2 יונגלעך — איינער ...הרען 7, און דער צווייטער — 10 טאג אלט. ...די פערזאָרגלאזע מוטער אריבער־...אין דערציהונגס־הויז. ...ווערען געזוכט זייערע עלטערען.

...נגאב-פאבאר-קאמיסיע

...דעם 15־טען ה. ח. וועט אין לאקאל אויף ...ווער 165 אנגעהויבען צו אמטירען א ספע־...ונאב ־ פאבאר ־ קאמיסיע פון 1־טען שטא־... ק. או.

...דער קאמיסיע דארפען זיך צושטעלען אלע ...ן פון יאהרגאנג 1914 און עלטערע, וועל־...פען זיך, זיינער צייט נישט צוגעשטעלט צו ...באר־קאמיסיע און האבען נאך ביז היינט ...רעגולירט זייערע מיליטערישע בעציהונגען, ...וינען אויפ'ן שטח פון 2, 3, 5, 8, 9 און ...ליציי־קאמיסאריאטען, ווי אויך די, וועלכע ...בעקומען נאמענטליכע אויפפאָדערונגען פון ...טאטישער סטאראסטווע.

אפטייקען.

היינטיגע נאכט ־ דיזשורען

...) היינט בייטאכט דיזשורירען: י. קאהאנע ...נאווסקיעגא 80), ס. טראווקאווסקי (בזשעזשי־...56), י. קאפראווסקי נאוואמיעיסקא 15), מ. ...בלום (שרודמיעיסקא 21), מ. בארטאשעווסקי ...ריקאווער 95), ל. טשינסקי (ראקיטשינער 53), ...סקוואטשינסקי (קאנטנע 54), י. שיניעצקא ...ווער 59).

KINO TEATR
MIRAŻ
11 LISTOPADA 16
היינט און טעגליך!
א וועג אהין א צוריק
אין די הויפטראלע
William Pawell, Kay Francis
4½ Muszkieterów
פרעכליכסטע ווינער קאמעדיע, עסטרייכישע פראָדוקציע. אין די הויפט ראלען:
Ernst Verebes, Szöke Szakall

זאַל פילהאַרמאָניע נאַרוטאָוויטשאַ 20 — טעל. 213-84 —

מאָרגן דאָנערשטאָג, 30 8 אָוונט און שבת, ד. 15-טן 4 נאָכמ. און 8.30 אָוונט

לעצטע 3 געזעגנונגס־אויפטריטען פון חיה'לע גראָבער

וועלטבאַריהמטע אַרטיסטקע און לידער-זינגערין פון טעאַטער „הבימה" אין אַ גאַנץ נייעם רעוועלאַציאָנס-פּראָגראַם.

בילעטען פון 80 גר. צו בעקומען אין קאַסע פון פילהאַרמאָניע און אויף דעם נאָכמיטאָג'דיגען קאָנצערט זענען די פרייזען פּערקלענערט.

ענטפער פון גרויס-אינדוסטריעלן פערבאַנד

אויף די פאָדערונגען פון די פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען פון טעקסטיל-אַרבייטער

דער טעקסטיל-פערבאַנד פון דער פּוילישער רעפּובליק האָט צוגעשיקט די פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען אַן ענטפער אויף זייערע פאָדערונגען װעגען אָפּהיטען דעם קאָלעקטיװען אָפּמאַך. דער פערבאַנד װאַרפט אָפּ די פאָרװאורפען, אַז די פאַבריקאַנטען האָנאָרירען נישט בעװאוסטזיניג דעם קאָלעקטיװען אָפּמאַך, אַז זיי נוצען אויס די אַרבייטער, גיבען נישט קיין אורלויבען, בעזייטיגען די אַרבייטער, װאָס פערלאַנגען אורלויב א. אַז. װ. די פאַבריקאַנטען האַלטען, אַז די דאָזיגע פאָרװאורפען זענען נישט בעגרינדעט.

די פאַבריקאַנטען שטעהען צוזאַמען מיט די אַרבייטער אויפ'ן שטאַנדפּונקט צו פערפליכטען אַלע טעקסטיל - אונטערנעהמונגען ריקזיכטסלאָז אָנצוװענדען דעם קאָלעקטיװען אָפּמאַך אין גאַנצען פערנעהם, אַפילו צו בעצאָהלען די אַרבייטער פאַר װאַרטען אורלויב דער שולד פון די פאַבריקס-אונטערנעהמונגען, און דער פערבאַנד פון די גרויס-אינדוסטריעלער טיילט מיט, אַז עס ליגט אין זיין אינטערעס, אַז אַלע אָהן אויסנאַהם טעקסטיל-אונטערנעהמונגען זאָלען האָנאָרירען דעם קאָלעקטיװען אָפּמאַך.

די פליכט צו געבען אורלויבען איז פאָרגעזעהען דורכ'ן געזעץ און אַלע איבערשרייטונגען געגען די פאָרשריפטען פון דאָזיגען געזעץ, דאַרפען איבערגעגעבען װערען דעם אַרבייטס-אינספּעקטאָר, צוצוציהען די שולדיגע צו פעראַנטװאָרטליכקייט.

דער פערבאַנד ערקלעהרט װייטער, אַז ס'איז איהם נישט בעקאַנט קיין פאַלען, װען זיינע מיטגלידער בעזייטיגען פון דער אַרבייט פאַבריקס-דעלעגאַטען פאַר'ן ערפילען זייערע אויפגאַבען.

װאָס שייך דער קאָנפערענץ, װאָס די אַרבייטער פערלאַנגען, האַלט דער פערבאַנד, אַז זי איז אַנ'איבעריגע, צוליב דעם, װאָס דער פערבאַנד שטייט אויפ'ן שטאַנדפּונקט פון אָפּהיטען דעם קאָלעקטיװען אָפּמאַך.

יעדער איינער
פּרובט מזל און קויפט אַ לאָס
אין דער גליקליכער קאָלעקטור פון
I. A. Fajngold, Łódź
Śródmiejska 8, tel. 108-99.

וויכטיגע ענטשיידונגען פון העכסטען געריכט

אַרבייטס-לוין און קראַנקהייטס-רענטע

אַנ'אונטערנעהמער האָט רעכט אַראָפּצוציהען דעם בעטראָף, װאָס אַנ'אַרבייטער בעקומט פון פערזיכערונגס-אַנשטאַלט אין פאַל פון אַ קראַנקהייט נישט נאָר פון אַרבייטס-לוין פאַר דער זעלבער װאָך, נאָר אַפילו אויך פון דער אויסצאָהלונג פאַר די שפּעטערדיגע װאָכען.

װעקסלען.

גראַמאַטישע אָדער אָרטאָגראַפישע פעהלערן אין אַ װעקסעל, מאַכען איהם נאָך נישט פאַר אומגילטיג.

װיבאַלד אין פּראָטעסט איז נישט אָנגעגעבען די מאָטיװען, צוליב װעלכע דער װעקסעל איז נישט געצאָהלט געװאָרען, הייסט דאָס, אַז דער בעלחוב האָט נישט געמאַכט קיין שום דערקלערונגען.

אויב עמיצער האָט געלאָזט אין קורס אַ װעקסעל מיט אַ בלאַנקאָ-זשיראָ, אָהן זיין אונטערשריפט, פערפליכטעט איהם נישט דער װעקסעל-חוב.

פאַבריקס-מאַרקע.

צו אַנולירען אַ פאַבריק-מאַרקע (סחורה-צייכען) איז בערופען אויסשליסליך דער פּאַטענט-אַמט. דאָס געריכט איז בלויז קאָמפּעטענט צו דעצידירען בנוגע אייגענטום-רעכט אויף דער פאַבריק-מאַרקע.

געשטאָרבען דוב פּאַצאַנאָווסקי

נעכטען איז אָנגעקומען די טרויעריגע בשורה, אַז אין חדרה אין ארץ ישראל איז נפטר געװאָרען איינער פון די װעטעראַנען פון דער מזרחי-בעװעגונג אין לאָדז, געװ. גבאי פון שוהל „שערי מזרחי" ביים לאָדזער „מזרחי" ר' דוב-בעריש פּאַצאַנאָווסקי ז"ל.

דער נפטר האָט געהערט צום אַלטען דור משכילים און איז געװען פון די ערשטע, װעלכער האָט זיך געשטעלט אויפ'ן רוף פון הרב מוהליבר זצ"ל, רעמאָלס װען די אַרבייט פאַרן ציוניזם האָט געטראָגען אַ קאָנספּיראַטיװען כאַראַקטער און איז געװען פערבונדען מיט נגישות און רדיפות און זיין גאַנץ לעבען איז געװען דורכגעדרונגען מיט ליבע צו א"י און צו אַלץ, װאָס איז רעליגיעז-נאַציאָנאַל.

פערגאַנגענע װאָך איז ער פּלוצלינג קראַנק געװאָרען און איז דורכ'ן טויט אװעקגעריסען געװאָרען אין עלטער פון 60 יאָהר, אין זיין גליקליכסטער לעבענס-תקופה, איבערלאָזענדיג אַ פרוי מיט 3 קינדער.

עהרע זיין אַנדענקען!

Dr. med. L. Berman
צעגעלניאַנאַ 15, טעל. 149-07
ספּעציעל-אַרצט פאַר מענער - שװעכע-בעהאַנדלונג און סעקסועלע בעראַטונג
נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָװענט.
זונטאָג פון 9—1 פאַרמיטאָג

קלאַנג-קינאָ-טעאַטער
ZACHETA
זגערזשער 26.
היינט און פאָלגענדע טעג!
גרויסער דאָפּעלטער פּראָגראַם:
„מענער אין געפעהרליכען עלטער"
אין די הויפּט-ראָלען:
GINGER ROGERS
און MARY ASTOR
— II —
װינער פּיקאַנטע קאָמעדיע א. נ.
שטורם אין אַ גלאָז װאַסער
אין דער הויפּט-ראָל:
RENATA MüLLER
אָנהויב 4 נאָכמ. שבת און זונטאָג 12 בייטאָג.

גוט מאָרגען

לאָדז דערוואַרימט זיך...

— אי, א פּראָסט!
— אי, ס'בריהט!
— אי, ס'ברעכט די ביינער!
— װיפיל גראַד איז היינט?
— [illegible]

שטעהען יודען קוקען װיפיל גראַד ס'איז, [illegible] איין יוד:

— נו, װיפיל װאָס?..

צוזאַמען מיט'ן פּראָסט, איז געװאָרען [illegible] קעל „אויפלעבונג" אין פערשידענע בראַנזשען [illegible] אויערען-שיצערס, מאַשטש צי װינטער-בייליך [illegible] די גלישען און אויף די לאָדזער טראָטואַרן [illegible] ברעכט מען הענד און פיס. האָט די פּאָגאָדע [illegible] „סעזאָן", אָבער דער הויפּט-סעזאָן מאַכט [illegible] פאַר אונזערע עסקנים, פּרעזעסען און [illegible] פּערזאָרגער, װאָס „זאָרגען" פאַר די אָרימע [illegible] מאַסען — פאַר זיי מאַכט זיך איצט הויך-סעזאָן [illegible] װעט „אַפּעלירען" צום געװיסען פון אונזער [illegible] לאַנטראָפּען". מ'װעט פערעפענטליכען רשימות [illegible] די איידעלע „שפּענדער", װער ס'װעט געבען [illegible] װעט זיין בעשריבען אין ד יגאַזעטן, אַז דער [illegible] יאַקעל בן פּלעקעל, האָט געגעבען אַ זלאָטע [illegible] קיהלען-אַקציע, שפּעטער װעט מען „רעגיסטרירן" [illegible] מ'װעט אַרויסגעבען „טאַלאָנען", ס'װעלען [illegible] „אַגאַנקעס" אויף גאַנצע קילאָמעטערס. די [illegible] כע" װעלען בעקומען זעקלעך... מיסט, ס'איז [illegible] „רוף װ'אינטערעשע"...

יאָ, די לאָדזער עסקנים װעלען אפשר [illegible] דערפאַר האָט אונזער ליבהאַרציגער מאַגיסטראַט [illegible] געטון — צי דערװאַרימען די געפרוירענע [illegible] מאַסען. מיר, לאָדזער, האָבען שוין נישט [illegible] פאַר'ן פּראָסט, דער מאַגיסטראַט האָט שוין [illegible] דערפאַר: אויפ'ן פּלאַץ װאָלנאָשטשי, האָט [illegible] אַװעקגעשטעלט אַ קאָקס-אייװעלע — און מ'װאַרעמט [illegible] זיך!

נו, טאָ װאָס האָבען מיר מורא, װאָס? [illegible] װעט אַ יוד, װאָס װאוינט אין כאָינע פּריין, [illegible] ער זיך אַ װאַרים-אָנגעבען אויף גייער'ס מאַרק [illegible] עמיצער געשװאָלען װערען פון קעלט אין קאַלט, [illegible] ער זיך אַ װאַרים-אָנגעבען אויפ'ן באַלוטער [illegible] פון פּאָלודניאָװאַ 94 װעט מען זיך אָנװאַרימען [illegible] קאָשטשושקי'ן צופיסענס.

אי, ביז צו דער קרעטשמע? װייס איך [illegible] מ'קאָן דאָך נישט יעדען לאָדזער בירגער [illegible] אַ קאָקס-אויװען אין דער קעשענע אַריין.

אַזוי צי אַזוי — לאָדז דערװאַרימט זיך...

אַב-נ[illegible]

אויפן דערנער-וועג

שפּאַנענדער סענסאַציאָנעל-עראָטישער ראָמאַן

(32

אויף יאַבלאָנאָװסקי'ס געזיכט שפּילט זיך אַ גיפטיג שמייכעלע. ער גיט האַסטיג אַ זאָג:

— נו, די אויספאָרשונג איז געענדיגט! אַלץ איז שוין קלאָר...

מען פיהרט לאַפּשינ'ען אַרויס, ער װערט צוריק אָפּגעפיהרט אין תּפיסה. אין עטליכע טעג קומט פאַר זיין פּראָצעס ביי פערמאַכטע טירען און לאַפּשין מיט זיין געליבטער װערען פערמשפּט צום טויט. לאַפּשין װערט דערשאָסען און דער געליבטער זיינער װערט די טויט-שטראָף פערביטען אויף אייביגע תּפיסה.

אין װיען האָט מען דערװייל געװאַרט אויפ'ן שטיקעל בעשריבען פּאַפּיר, כדי צו דערקענען העקאַילאָס האַנדשריפט. ס'איז אַדורך אַ װאָך א צװייטע, אַ דריטע — מ'הערט נישט און מ'זעהט נישט. האַבערדיץ איז זעהר אומגעדולדיג, ער פרעגט אָן עטליכע מאָל רעדל'ען, װאָס ס'הערט זיך. רעדל ענטפערט, אַז מען מוז נאָך האָבען געדולד, אַז דאָס מאַכט זיך נישט אַזוי שנעל װי מ'מיינט און ער פערזיכערט כסדר האַבערדיצ'ן, אַז היינט-מאָרגען קומט שוין אָן דאָס געװינשטע שטיקעל פּאַפּיר...

אָבער איינמאָל קומט רעדל אַריין צו האַבערדיצ'ן אין דער קאַנצעלאַריע און ערקלערט מיט אַ רוהיגער, גלייכגילטיגער שטים:

— הער פּראָקוראָר, ס'איז געשעהען אַנ'אומגליק...

— 36 —

— װאָס פאַר אַנ'אומגליק? — װערט האַבערדיץ אומרוהיג.

— איהר װייסט, הער פּראָקוראָר, מיר האָבען נישט מעהר װאָס צו װאַרטען אויפ'ן שטיקעל פּאַפּיר פונ'ם איבערגעשריבענעם מאָביליזאַציע-פּלאַן.

— פאַרװאָס?

— גאַנץ פּשוט. דער װעמען איך האָב געהייסען אָפּרייסען דאָס שטיקעל פּאַפּיר, לעבט שוין נישט מעהר... — ענטפערט רעדל מיט אַזאַ רוהיגען טאָן, װי ער װאָלט גערעדט װעגען װעטער, אָדער װעגען דעם, װאָס ער האָט היינט געגעסען אויף מיטאָג...

— דאָס איז דאָך שרעקליך!

— נו, געװיס, אָבער װאָס קאָן מען טון? אונזער אַרבייט איז נישט קיין לייכטע. זי פאָדערט אַ סך קרבנות.

— טאָ װאָס װעט איצט זיין?

— װאָס זאָל זיין? — העקאַילאָ'ס פּראָצעס װעט פאָרקומען אָהן דעם דאָזיגען בעװייז. ס'פעהלען נישט קיין בעװייזען געגען איהם.

— אָבער די בעשולדיגונג שטיצט זיך דאָך אויף אַ שװאַכען מאַטעריאַל.

— נאַרישקייטען, הער פּראָקוראָר. העקאַילאָ איז אַ שפּיאָן און ער דאַרף בעקומען די געהעריגע שטראָף, — ענטפערט רעדל, און דערביי גיט ער אַנ'אָנצוהערעניש: — איך װעל שטאַרק אַרויסטרעטען געגען יעדען איינעם, װאָס װעט װעלען ריינװאַשען דעם דאָזיגען שפּיאָן...

האַבערדיץ פערשטעהט די דאָזיגע אָנצוהערעניש און ער פערבייסט די ליפּען. ער װייסט דאָך, אַז רעדל איז היינט אַלמעכטיג, אַז מיט זיין ענטדעקען די דריי שפּיאָנען העקאַילאָ, װיענצקאָװסקי און אַכט, האָט ער שטאַרק נושא-חן געװען ביים קייזער אַליין. פערפאַלען — רעדל װיל דורכאויס, אַז העקאַילאָ זאָל פערמשפּט װערען, װעט עס מוזען געשעהען!

— און װיענצקאָװסקי? איהר האַלט זיך נאָך אַלץ ביי אייער פריהערדיגער מיינונג, אַז ער איז נישט שולדיג?

האַבערדיץ האָט נישט בעמערקט, װי רעדל האָט לייכט אויפגעציטערט.

— װעגען װיענצקאָװסקי'ן איז מיר שװער צו דערגעהן, צי ער האָט טאַקע געהאַט א שייכות צו דער גאַנצער געשיכטע. נאָר אויב דאָס געריכט װעט איהם פערמשפּט'ן — איז פערפאַלען, עס טרעפען זיך אַזעלכע זאַכען...

האַבערדיץ האָט רעדל'ען פערװאונדערט אָנגעקוקט: װי אַזוי רעדט ער, דער דאָזיגער מענש? װאָס זענען דאָס פאַר אַ רייד?

— איך פערשטעה אייך נישט — זאָגט האַבערדיץ — איהר דאַרפט דאָך יאָ װיסען: איז װיענצקאָװסקי שולדיג אָדער נישט?

— איך האָב דאָך אייך שוין געזאָגט. דאָס איז מיר זעהר שװער פעסטצושטעלען... — ענטפערט רעדל.

און װען רעדל פערלאָזט האַבערדיצ'ס קאַנצעלאַריע, ציהט דער מיליטערישער פּראָקוראָר מיט די אַקסלען און רעדט צו זיך: „אסור, אויב איך הויב אָן צו פערשטעהן דעם דאָזיגען מענשען! דאָס איז באמת אַ גרויס רעטעניש — אָט דער יאָזיגער רעדל"...

אין עטליכע װאָכען אַרום איז צום צװייטען מאָל פאָרגעקומען העקאַילאָ'ס פּראָצעס. דאָס מאָל זענען שוין אויף דער בעשולדיגונגס-באַנק געזעסען צוזאַמען מיט איהם װיענצקאָװסקי און אַכט. רעדל האָט מיט אַלע מיטלען געפּרובירט איבערצייגען די ריכטער, אַז העקאַילאָ האָט אויך אַ שייכות צום אַרויס'גנב'ענען דעם מאָביליזאַציע-פּלאַן. דאַגעגען, װעגען װיענצקאָװסקי'ן און אַכט'ן האָט ער אָנגעגנומען אַ גלייכגילטיגע שטעלונג. ער האָט געזוכט צו שאַפען דעם איינדרוק, אַז העקאַילאָ האָט אַריינגעצויגען װיענצקאָװסקי'ן און אַכט'ן, אָבער די לעצטע זענען קיין גרויס פערברעכען נישט בעגאַנגען.

װען רעדל האָט געהערט לייענען דעם אורטייל פון געריכט, האָט ער נערװעז געקנייטשט אין דער האַנט אַ שטיקעל פּאַפּיר. לויט'ן אורטייל זענען העקאַילאָ, אַכט און װיענצקאָװסקי אָנערקענט געװאָרען פאַר שולדיג אין פערנעמען זיך מיט שפּיאָנירען צוגונסטען פון אַ פרעמדער מלוכה, אָבער דאָס געריכט האָט אָפּגעװאָרפען די בעשולדיגונג, אַז העקאַילאָ, אַכט און װיענצקאָװסקי זאָלען האָבען [illegible] װען פערמישט אין דעם סקאַנדאַל מיט'ן [illegible] גנב'ענען דעם מאָביליזאַציע-פּלאַן. „דאָס [illegible] האָט נישט איינגעפונען דערויף קיין שום [illegible] בעװייזען", האָט זיך געזאָגט אין אורטייל.

אַלע דריי בעשולדיגטע האָבען בעקו[illegible] 12 יאָהר תּפיסה. װיענצקאָװסקי גופא [illegible] נישט דערלעבט אַרויסצוגעהן פון תּפיסה [illegible] געשטאָרבען נישט קאָנענדיג אַריבערטראָג[illegible] רע לאַגע אין די אַמאָליגע עסטרייכישע [illegible]

פאַר רעדל'ען איז דער דאָזיגער אורטייל [illegible] װען זיי אַ ביטערע פּיל, װאָס ער האָט [illegible] אַראָפּשלינגען. אויב העקאַילאָ, אַכט און [illegible] קאָװסקי האָבען נישט קיין שייכות צום [illegible] ענען דעם מאָביליזאַציע-פּלאַן, טאָ װער [illegible] צו אַ שייכות? אויב אַזוי, הייסט דאָך עס [illegible] האָט ביז-איצט נישט אויסגעפונען דעם שול[illegible] אויב אַזוי זיצט דאָך נאָך װייטער דער [illegible] אין װיען און אפשר זיצט ער גאָר אין [illegible] שטאַב גופא?...

אַזעלכע טענות האָבען זיך געהערט [illegible] מיליטערישע קרייזען, אָבער רעדל האָט [illegible] אויפצוװייזען, אַז דאָס געריכט האָט געהאַט [illegible] אַז נאָר העקאַילאָ און נישט קיין אַנדער [illegible] דער פאַקטישער שולדיגער אין דעם סקאַנדאַל [illegible] אַרויס'גנב'ענען דעם מאָביליזאַציע-פּלאַן.

— איהר װעט זעהן, מיינע פריינט — רעדל פערזיכערט, — ביי דער אַפּעלאַציע [illegible] דער פּראָקוראָר האָט אָנגעגעבען, װעט [illegible] קלאָר אַרויסװייזען. איך האָב שוין אָנגע[illegible] זאַמלען פאַר דעם צװעק נייע מאַטעריאַל[illegible] דער בעשולדיגונג...

רעדל האָט דורכאויס געפאָדערט [illegible] פּראָקוראָר, אַז ער זאָל אַפּעלירען. דער [illegible] ראָר האָט אַפּעלירט און רעדל האָט זיך [illegible] געפיהלט זיכער און פעסט. ער האָט [illegible] אָנצוװענדען אַלע מיטלען, כדי צו דערגר[illegible] אורטייל איבער העקאַילאָ'ן, אין װעלכען [illegible] פעסטגעשטעלט װערען, אַז העקאַילאָ איז [illegible] דיגער אין אַרויס'גנב'ענען דעם מאָביליזאַציע-פּלאַן.

(פאָרטזעצונג קומט)

טעאטער
,,ראזמאיטאשטשי"
צינעל-גאס 27
דיר. ר. צעלמייסטער.

היינט מיטוואך, 9 אווגט
פייערליכע פרעמיערע
פון יצחק נאזשיק'ס רעוועלאציע-פראגראם
סערטיפיקאטן!
אין 2 טיילען פון נ. יצחקי. מוזיק: מ. ווילענסקי און מ. אולרי.
בעארבייט און ארגאנזשירט: י. שייעוויטש. — פראיעקט און דעקאראציעס: פריץ קליינמאן.
כארעאגראפיע: ז. קרוש. בילעטען צו בעקומען פון 11 ביז 2 און פון 5 נאכמ. ביי דער קאסע.

סצענעס און בילדער:
1. זיסע חלומות.
2. פאר די טויערן פון פאלעסטינא אמט.
3. עקזאמענס פון די עולים...
4. אם לא עכשיו אימתי?
5. אויף דער שיף ,,גאולה".
6. פעלקער - וואנדערונג...
7. מען זוכט ארבייטסהענט.
8. ביים הדר - הכרמל.
9. אין חיפה.
10. אין שפיטאל ,,הדסה".
11. ער פלי די?
12. אין גליל.
13. וואסער! וואסער!
14. עם קלינגט!..
15. סאברעס.
16. ווער וועט בויען דעם גליל?

אויספיהרער לויט א. ב.:
שמואל לאנדוי,
לילי ליליאנא
לעאן ליבגאלד
מרים מאניעלא
העלא מעלאמער
יוליא פלוים
זישע קאץ
לעאן קאסווינער
פסח קירמאן
אייזיק ראטמאן
טוביה ראזענבערג
עווא שטאקפעדער
שמואל שעפטעל
און דיריגענט ישראל שייעוויטש

ראדיא - פראגראם

מיטוואך, ד. 12-טען פעברואר

[illegible] גימנאסטיק, 6.50 פליטען, 7.20 ידיעות, 8 [illegible] פאר שולען, 11.57 ציוט-סיגנאל, 12.03 ידיעות, [illegible] ,,הויז-ביבליאטעק", 12.30 גרויסע פאפערי (פון [illegible] מעלאדיעס), 1.25 הויזווירטשאפט, 1.30 ,,קאר-[illegible] (פליטען), 3.12 לאדזער בערזע, 3.15 עקספארט, [illegible] ווארשעווער בערזע, 3.30 סאלאן-מוזיק (פליטען), [illegible] 4.20 קאנצערט אויף צוויי פארטעפיאנען — [illegible] פון א. ברוסמאן און שמואל כאנעס (וויל-[illegible] ,,דער רויך פון אונזער פראווינץ" — רעפעראט, [illegible] לידער, 5.50 אויסלענדישער הומאר, 6.30 [illegible] פליטען, 6.45 פליטען, 7.20 רעקלאמע-קאנ-[illegible] אקטועלער-רעפארטאזש, 8 אודיציע צום אנ-[illegible] מארשאל יוזעף פילסודסקי, 8.45 אווענט-ידיעות [illegible] ,,שאפונגען פון פרידריך שאפען", 9.35 [illegible] 9.50 שמועס פאר סוחרים, 10 מוזיק. אודיציע, [illegible] 10.40 טאנץ-מוזיק, 11 ידיעות, קאמוני-[illegible]

פוילישע ריזע-ביורא
,,ארביס"
אין לאדז, פעטריקאווער 18
טעל. 249-33 און 249-40. ,,מסווא"

[illegible] קיין פאלעסטינע
אויף פורים, פסח
און לעוואנטישע ירידן
[illegible] הנחות פאר די ה"ה דאקטוירים,
סוחרים און זייערע פאמיליעס:
אויספלוג קיין ווינע ד. 27 פעברואר
אויף 4 און 28 טעג. — פרייז 95 זל.
איינשרייבונגען ביז'ן 21 פעברואר.
אויפ'ן וועג פון צפון:
אויף דער שיף ,,Batory"
[illegible]: בארצעלאנע, קאסאבלאנקא,
ליסאבאן, לאנדאן און גדיניע
[illegible] 21/IV ביז'ן 11/V ד. י. פון 490 זל
[illegible] קיין שפאניען און
מאראקא פון 20/II ביז'ן 9/III
[illegible], בערלין, גענף, סט. מאריץ, ניצצא,
[illegible], פאלמא אויף מאיארק, שטראס-
[illegible], דרעזדען, ווארשא. פרייז 950 זל.
אינדיווידועלע הנחה-פעסער
קיין סאוועט-רוסלאנד און טשעכאסלאוואקיי.
[illegible]: אויספלוגען קיין בערלין.
שיף-קארטען אויף אלע ליניעס.
[illegible] פעסער קיין קראקא און ווארשע.

פון דער פראווינץ

(פון אונזערע קארעספאנדענטען)

קאליש.

שטרענגע רעוויזיעס פון די האנדעלס ביכער.

די טעג האבען קאנטראלערן פון דער לאדזשער
פינאנץ-קאמער דורכגעפיהרט רעוויזיעס און די האנ-
דעלס ביכער פון אלע היגע גרעסערע אונטערנעהמונ-
גען. די רעוויזיע איז געווען א זעהר שטרענגע אזוי אז
אין חוב פאלען זענען די ביכער קוועסטיאנירט גע-
ווארען.

אין צוזאמענהאנג דערמיט איז אויך פראי אי-
בערצוגעבען פאלגענדען כאראקטעריסטישען פאל:
אנ'איינגענטימער פון א היגער גרעסערער אינדוס-
טריע אונטערנעמונג האט אפגעשטעלט די צאהלונ-
גען און איבערגעשריבען די אונטערנעמונג אויף א
פיקטיווען אופן א פאכטער. ער האט די קונץ דורכ-
געפיהרט אזוי ארטיסטיש, אז די מאהנער האבען
איהם נישט מעהר געקאנט טון, ווי נאר שיטען זאלץ
אויפ'ן עק.

איינער פון די געליטענע, א סוחר פון לאדז, פון
וועמען דער דערמאנטער אנזעצער האט אנב אויף א
קאמבינאטארישען אופן ארויסגעקריגען א פעקעל,
האט זיך צופעליג דערוואוסט, אז אין דער איבער-
געטערכטעטער אונטערנעמונג קומט גראד פאר א קאנ-
טראל פון די האנדעלס-ביכער. ער האט בעשלאסען
אויסצונוצען א גינסטיגע געלעגענהייט. מיט'ן ערש-
טען צוג האט ער זיך געלאזט קיין קאליש, מיטנעמענ-
דיג מיט זיך עטליכע פון זיינע קרובים.

אנגעקומען זענען די געסט טאקע אין מאמענט,
ווען די קאנטראלערן האבען אין פאבריקביורא,
וואס געפינט זיך אין זעלבען בנין, ווא ס'וואוינט
דער אנזעצער, רעווידירט די ביכער. דערזעהענדיג
זיי, איז איהם געווארען פינסטער אין די אויגען. די
חברה האבען דעם בעל-דבר גענומען אין א זייט און
איהם איינגערוימט א סוד אין אויער, אז אויב ער
וועט נישט תיכף משלמ'ען דעם שולדיגען חוב, זענען
זיי געצוואונגען גלייך אויסצושיטען די גרייפלעך.

דער קאלישער האט אפילו געפרובט מיט פער-
שידענע שווערענישען און צוזאגענישען דעם מאה-
נער צו פערטשאקען און משלם צו זיין. זיי זענען
אבער נישט געווען קיין יאלדען און אנגעהויבען צו
דערלאנגען לשון מיט העברע טענער, דער אנזעצער
האט פערשטאנען, אז די קולות קאנען דערגיין צו
די קאנטראלערן און דאן וועט זיך זיכער פערקא-
כען א מיאוסע קאשע, האט ער לאנג נישט גע'חכמה'ט
ארויסגענומען פון א בעהעלטניש א קניפעל און אפ-
געשטעקט דעם לאדזער סוחר זיין בעטרעף.

דער דאזיגער ,,קרבן" פון אנזעצער האט אצער
קנאפ וואס געהאלפען — די ביכער זענען סיי ווי
געפסל'ט געווארען.

ל—דא.

זדונסקא-וואליא

ענטיודישונג פון האנדעל.

די קאנפיגוראציע פון דער יודישער עקאנאמיק
האט זיך אונטער דער ווירקונג פון דער געוואלדיגער
ענטיודישונג - אקציע ראדיקאל געענדערט.

צווישען דער קריסטליכער בעפעלקערונג פון
דארף און שטאט טרייבען שוין לאנג די ענדעקישע
דעמאגאגען א ברייטע אגיטאציע פאר איבערוואר-
פען זיך פון אלע אנדערע ווירטשאפטליכע געביטען
אויפ'ן האנדעל, צעפלאזענדיג ליגנעריש די גליקען,
וועלכע מ'קען פון דאזיגען שמאלץ-גרוב ציהען.

הגם נישט אין פערפלאפטער פריץ, רייכער
פויער אדער אנדערער קריסטליכער קאפיטאליסט
האט שוין מקבר געווען זיין געלד אין פערשידענע
פעטע געשעפטען, וועלכע די ענדעקישע אגיטאציע
האט זיי בעוואוינען צו עפענען, דאך האבען זיך
לעצטענס גענומען צום האנדעל מיזענדער קריסטען
און דווקא פון אזעלכע ספערען, וועלכע האבען מיט
האנדעל קיינמאל נישט געהאט און וואלטען נישט
געקאנט האבען סיין נעמיגזאמעס.

אויף די היגע טערגער, פונקט אזוי ווי אויף די
טערגער פון אלע אנדערע שכנות'דיגע שטעט און
שטעטלעך בעזעצען זיך ארום 1 יודישער בעקוויף-
שטעל צעהן קריסטליכע און דער האנדעל ווערט גע-
פיהרט דווקא מיט אזעלכע ארטיקלען, וועלכע זענען
געווען פון דור דורות טיפיש יודישע.

און נישט בלויז אויף די טערגער, נאר אויך אין
רעגולערען האנדעל איזצו בעמערקען די זעלבע
דערשיינונג. קריסטליכע געשעפטען וואקסען, ווי
שוואמען נאך א רעגען, בעת די יודישע קרעמלעך
האלטען זיך כסדר אין איין ליקווידירען אדער ווע-
רען איינגעצערט.

ווען מיר נעמען נאך אין בעטראכט דעם פיזי-
שען און מאראלישען טעראר, וואס א קריסטליכער
קונה הארף אויסשטיין, אויב ער טרעט איבער די
שוועל פון א יודישער פערקויפט-שטעל, קאן מען
שוין פערשטיין, ווי טראגיש ס'איז די לאגע פון יו-
דישען קרעמער און טארג-שטייער אין די יודישע
שטעט און שטעטלעך.

א זד. וואליער

טעאטער, מוזיק און פערוויילונג
(קאמוניקאטען)

היינט — פרעמיערע ,,סערטיפיקאטען"

פאר די צענערטויזענטער לאדזער טעאטער-בעזו-
כער וואס האבען אנגעקוואלען פון ,,תל אביב" וועט
זיכער זיין א יום טוב די פייערליכע פרעמיערע וואס
יצחק נאזשיק האט מיט אזוי פיל פליים אויף היינט
צוגעגרייט.

די נייע פרעמיערע וואס טראגט דעם נאמען
,,סערטיפיקאטען" און וועט געשפילט אויף יודיש
איז געשפילט געווארען אין ארץ ישראל מיט גרויס
ערפאלג אין דארטיגען סאטירישען טעאטער, א. נ.
,,שנית אוחזים בסרטיפיקאט".

אין דער היינטיגער פרעמיערע טרעטען אויף די
גוטבעקאנטע ארטיסטען שמואל לאנדוי, זישע קאץ,
לילי ליליאנא. אייזיק ראטמאן, יוליא פלוים, לעאן
ליבגאלד, עווא שטאקפעדער, לעאן קאסווינער, מא-
ניעלא, מעלאמער און בערמאן.

דריי געזעגנונגס - קאנצערטען פון חיה'לע גראבער

די אויפטריטען פון די בעריהמטע קינסטלערין,
חיה'לע גראבער האבען ארויסגערופען גרויס אויפ-
זעהן ביים היגען טעאטער-עולם, אזוי, אז אויפ'ן
אלגעמיינעם פערלאנג איז דער דירעקציע פון פיל-
הארמאניע געלונגען צו אנגאזשירען די קינסטלערין
אויף נאך דריי קאנצערטען, וואס קומען פאר מארגען
שבת, 4 נאכמיטאג און 8 אווענט.

זונטאג, ,,מסעות בנימין השלישי" אין ראזמאיטאשטשי טעאטער

,,מסעות בנימין השלישי", סאטירע לויט מענ-
דעלע מוכר ספרים ווערט וויטער געשפילט דורך
דער סטודיע מיט ערפאלג.

זונטאג, ד. 16 ד. ח. 6.15 אווענד ווערט גע-
שפילט צום אכטען מאל ,,מסעות בנימין השלישי".

קאנצערט פון האנקא ארדאנובנא אין פילהארמאניע

זונטאג דעם 16טען ה.ח. וועט אין פילהארמא-
ניע אויפטרעטען די בעקאנטע זינגערין האנקא
ארדאנובנא, מיט א גאנץ נייעם פראגראם.

לעצטער אויפטריט פון רוסישען דראמאטישען טעאטער

היינט טרעט אויף די רוסישע דראמאטישע טרופע
צום לעצטען מאל אין פילהארמאניע אין דער שטארק
איינגענומענער סאטירע ,,וויטעם סענק" פון ב.
פראגס, וואס איז אין ווארשא געשפילט געווארען
הדשים נאכאנאנד ביי אויספערקויפטע הייזער.

פון פוילישען טעאטער

אין שטאטישען פוילישען טעאטער ווערט היינט
8.30 אווענד געשפילט ,,ראמאנס" מיט יעלווש
אסטערווא אין דער הויפטראל.

מלאך
דאן-דאמינגא
ראמאן

נאכדרוק אין א טאג - צייטונג, אפילו
טיילווייז — פערבאטען.

[illegible] האט נישט ארויסגעריסען איהר בליק פון איהם
[illegible] איהר גלייך אנגעקוקט מיט א פערגלאצטער
[illegible] זי האט נישט געקענט וויסען צי מיינט ער זי
[illegible]?

[illegible] אבער געזעסען מיט א קאוואליער, געזע-
[illegible] שוין מיט יענעם פון נויט. נישט מען האט
[illegible], נישט מען האט געהייכערט און נישט
[illegible] געפלוידערט, אלע זאכען זענען שוין געווען
[illegible], און אלץ אויסגעפרובט, נאר אזוי ווי
[illegible] אנדערער איז נישט געווען, איז זי געלאט אזוי
[illegible], ארייגעגעזעצט אין א קליין טיכעלע, פאר
[illegible] האט איהר שפיץ פום געטאנצט אויף
[illegible] פאל אונטען טישעל.

[illegible] האט געוואלט אויספרובען צי דער ,,רוסא"
[illegible] אויף אנ'אמת, האט זי קאקעטיש צוגעבוי-
[illegible] קאפ נאהענט צום טישדעק, און קאפויער
[illegible] צו איהם האט זי א קנייטש געטון מיט איר
[illegible], און דאס אויג האט א פינטעל געטון.
[illegible] ער קיין סך נישט געקלערט, זיך אויפגעהוי-
[illegible] צו איהר טישעל, ארומגענומען איהר
[illegible] טאליע און מיט א גבורה וואס האט זיך גע
[illegible] פון איהם, האט ער זיך מיט איהר אוועקגע
[illegible].

[illegible] קאוואליער, מיט וועלכען זי איז געזעסען,
[illegible] א טרייסעל אויף און דאן זיך א ציה אויס
[illegible] אספאלט-פאל און אנגעכאפט דאניען אונ
[illegible], דאניע איז אומגעפאלען מיטשלע-
[illegible] דאס מיידעל.

[illegible] געווארען א טומעל, דאניע האט זיך מיט
[illegible] אנגעהאלטען אן דעם מיידעלס טאליע,

מען זאל איהם נישט אפטשעפען פון איהר, און מיט
דער אנדערער האט ער דערווייל געמאכט ,,שטופ-
לעך" אריינשפארענדיג מיט די קנאפען פינגערלעך פון
זיינע פינגער גלייך דעם צווייטען אונטער דער גאמ-
בע, אז דאס בלוט פון יענעמס ציין האט זיך געגאסען
איבער זיינע פויסטען.

די מהומה האט זיך ארויפגעהויבען איבער דעם
געדעקטען דאך, פון ווינטערויבען צווייגען און אפ-
געהילכט איבערן געסעל.

פון צווייטען ,,הויז" איז מען געקומען צו לויי-
פען, דער פאליציי מאן פון דרויסען האט זיך דורכ-
געטראגען דורך דער צונויפגעשפאהטער מאסע מיט
אנ'אנטפלויזטען שווערד, די ,,מאדאם" פון הויז
האט זיך פון ערגעץ אפגעזוכט און איהר גאמבע האט
געציטערט בעזונדער און איהרע ציין האבען געצי-
טערט בעזונדער, זי האט זיך געבראכען די הענט און
זיך געשטעלט ביי דער ארויסגאנג - טיר, היטענדיג
אז קיינער פון די ,,געסט" זאל זיך נישט ארויסכאפען
דערווייל אומבעצאהלט.

פון די פערמאכטע צימערלעך האבען זיך דער-
ווייל געעפענט דורך די לופט - לאדענס. שווארצע,
געלע און בלאנדע קעפלעך האבען זיך ארויסגע -
שפארט, און ווען דער פאליציימאן האט ענדליך צע-
ריסען דעם קנויל פון די ביידע שלעגער, האט זיך
ערשט אנגעהויבען צו צעפלאקערען דער צארן פאר
גערעכטיגקייט. בלויז די מיידלעך האבען דאמינגאן
געגעבען גערעכט, פון די מענער האבען אלע געהאל-
טען מיט יענעם קאוואליער, וואס איז בעליידיגט
געווארען: אין דער צייט, וואס יענער איז געזעסען
מיט א דאמע, האט דער ,,רוסא" נישט געהאט קיין

רעכט זי אוועקצונעהמען.

דאמינגא איז געווען פערשולדיגט, ער האט עס
געפיהלט. ער איז אבער געווען צופרידען דערפון,
וואס דאס פערביטערטקייט, וואס האט געגריזשעט
ווי זשאווער זיינע געדערים א גאנצען אווענט, איז
אויף א רגע אוועק. אבער איצט האט דאס פריהער-
דיגע עפעניש זיך צוריקגעקעהרט מיט דער גאנצער
הארבקייט.

ער איז ארויס פון ,,פראנסעס" און געוואלט
אריין אין צווייטען הויז פון דעם זעלבען געסעל,
צום הויז, וואס האט געהאט א שילדעל מיט אנ'אויפ-
שריפט: ,,פענסיאן א בעללא סאפיא". אבער אין
יענעם הויז האט מען איהם נישט אריינגעלאזט —
אי דער שווארצער שווייצער, אי דער ווייסער פא-
ליציאנט.

דאס צווייטע הויז איז געווען פאר די ,,בעסערע"
מענשען, אי פון ריא נעגרא, אי פאר די ,,וויאזשאנ-
טען". וואס זענען דארט אפגעלעגען גאנצע נעכט.

דאס צווייטע הויז האט אפיציעל געגאלטען פאר
א ריהיפ, פאר א פריוואטען קלוב.

מיט צייטען צוריק האט דאס ,,הויז פון דער
שיינער סאפיא" געהאט א שם אין דער געגענט.

א קליינער קאבארעט, געשמאקפול און בעקוועם
איינגעארדענט. מאטש דער דרויסען איז געווען אפ-
געריסען און פערלאזען, האבען אבער אינעווייניג
פון די הויכע ווענט ארונטערגעקוקט געמעלען פון ליבע
סצענעס. דאמען אין קאראלינעס האבען שטיל גע-
שמייכעלט צו דעם פערנויגען זיך פון זייערע קא-
וואליערען.

אמאל האט מען אין דעם ,,הויז" טישט גערעדט
ביי די טירען קיין מיידעלשע פאטאגראפיעס.

די ,,צימערלעך" זענען געווען ערגעץ אין א
זייט, דורך א דורכגאנג פון א שמאלען הויף, און
יעדעס מיידעל, וואס האט ,,פערבראכט" אין דעם
קאבארעט, האט זיך דארט געהאט איהר ,,פריווא-
טע" וואוינונג.

היינט, זינט מאדאם עספעראנסא גונסאלעס דע
פעריערא פון מאהריד האט דארט אין שכנות גע-
עפענט איהר ,,פענסיאן פראנסעס", איז העד פרעס-
טיזש פון בעללא סאפיעס הויז אזוי שטארק געפאל-
לען, אז די חשוב'ע בירגער פון ריא-נעגרע מוניצי-
פאליטעט האבען אויפגעהערט דארט צו קומען, ווייל
ניגטענס איז מען נישט געקומען אין חברותא.

האט די מאדאם סאפיא געמוזט זיך ,,ארמפלא-
צען" אויף עטליכע שטופען. מען האט געעפענט די
טירען אביסעל פרייער אין גאס אריין, אפילו פאר
מאטראסען, וועלכע זענען דורכגעפאהרען דעם פארט
(וואס איז פיר שעה רייזע פון דעם שטעטעל).

די מיידלעך, וועלכע האבען ,,אונטערגעהאלטען"
די געסט מיט טרינקען און מיט טאנצען, האב-
בען געמוזט אריבערציהען זייערע פריוואטע צי-
מערען נעהנטער צום אלגעמיינעם סאלאן. די סא-
ביטארע קאמיסיע ביי דער מוניציפאליטעט האט שוין
דאס גענומען אונטער איהר אויפזיכט; לעגאליזירט
די מיידלעך דערמיט, וואס זיי האבען געמוזט אויפ-
הענגען זייערע בילדער ביי די טירען.

פאר דעם ,,הויז" פון דער מאדאם סאפיא האט
עם געהייסען א געוואלדיגע ירידה. די מיידלעך
האבען זיך אבער נישט גענומען צום הארצען. זיי
זענען ווי פריהער געווען טרוקען, הימלעך און
געלאכט טעמפ, אהן עבאס.

דאך איז נאך פערבליבען ביי זיי דאס פריהער-
דיגע ,,האלטען" זיך: זיי זענען נישט ארויסגעגאנגען
אין שטעטעל אריין, ווי די מיידלעך פון ,,פראנסעס"
מיט בלויזע קעפ, זיי האבען תמיד געטראגען שיינע
היטעלעך, פון לעצטען פאסאן, און א סך געגעבען
צו לייזען פאר זוירענס אין דער קאזא אלעמאן, ביי
דאניעס באלעבאטים.

דאניע האט זיך געפיהלט אזוי צעטרענט פון
דעם, וואס דער פאליציאנט און דער שווארצער מאל-
פע-קאפ האבען איהם נישט אריינגעלאזען צו בעללא
סאפיא, אז ער האט פערגעסען אין דעם זשאווער,
וואס האט איהם א גאנציע צייט געגעסען. ער האט
זיך געפיהלט מאדנע גוט און עפעס קאמפסלוסטיג.
די פערביטערניש פון זיין נשמה האט זיך געשפארט
אין די מוסקלען פון די ארעמס און די פינגער האבען
געשוואלט אליין, וואס דאס אויג זעהט, פערניכטען,
צעריבען, (פארטזעצונג קומט)

די פערפאלגונגען פון די פאליאקען אין ליטע

די אָפיציעלע טענה פון די ליטווינער און זייער בעציהונג צו דער פוילישער מינדערהייט איז די פעסט שטעלונג, אז אין ליטע איז פאקטיש נישט פאראן קיין פוילישע מינדערהייט, נאר ס'איז פאראן א געוויסער פראצענט פערפוילישטע ליטווינער, וועלכע בעציען די פוילישע קולטור און „מ'ווייסט נישט פאר וואס" זיי האלטען זיך פאר פאליאקען.

אין אזא גייסט האט די ליטווישע מאכט געוואלט ערציהען די פוילישע געזעלשאפט אין ליטע, איצט פיהרען די ליטווינער א טאקטיק פון אויסוואָרצלען דעם נאציאנאליזם פון די פאליאקען.

ס'איז א פערשטענדליכע זאך אז דער קאמף מיט דער פוילישקייט איז אמשטארקסטען געפיהרט געוואָרען אויפן אפשניט פון שול-וועזען. די ליטווינער ווילען צושלאגען דאס פוילישע פאלקס-שול וועזען, כדי צו האמעווען דעם צופלוס פון פוילישע קינדער אין די גימנאזיעס, וועלכע וועלען זיך איינציגווייז מוזען פערמאכען. די דאזיגע טענדענץ ווערט שוין א-דורכגעפיהרט אויפן גאנצען שול-פראָנט.

די ליטווינער בעקעמפען אויך דאס פריוואטע שול-וועזען, ס'איז ארויסגעגעבען געוואָרען א ספעציעל געזעץ לויט וועלכע קינדער קענען זיך לערנען צוזאמען נאר פון נאהענטע קרובים. דאס הייסט א ברודער און שוועסטער. צו דעם דארף מען נאך צוגעבען, אז א פריוואטער פוילישער לעהרער אויף דער פראווינץ ווערט שיקאנירט סיי דורך דער ליטווישער בעפעלקערונג, סיי דורך דער פאליציי, ס'ווערען אויך טעראָריזירט די עלטערען פון די קינדער וואו עס וואוינט דער לעהרער.

נישט בעסער איז דער גורל פון דער יוגענד, וועלכע ענדיגט די גימנאזיעס, דער בלויזער פאקט פון בעזיצען א פוילישע מאטורא איז גענוג אז מ'זאל נישט אנגענומען ווערען אויף מעדיצין אדער אויפן פעדאגאגישען אינסטיטוט, אויף יורי ווערען אנגענומען פאליאקען אבער לויט די פארשריפטען איז די אדוואקאטור געשלאסען פאר פאליאקען, וועלכע קענען אויך נישט בעקומען קיין רעגירונגס אדער זעלבסטפערוואלטונגס פאסטען.

אויף אנ'ענגליכען אופן ווערט אויך אונטערדריקט דאס לעבען פון די פוילישע ארגאניזאציעס. מען טאָלערירט די צענטראלע ארגאניזאציעס אין קאָוונא, ס'ווערען אבער אויף אנ'אונגערהערטען אופן שיקאנירט די אפטיילונגען אויף דער פראווינץ. די טעטיגע מיטגלידער ווערען טעראריזירט, צוליב דעם האט מען מורא צו געהערען צו די פוילישע ארגאניזאציעס.

די ליטווישע מאכט האט אויך ארויסגעגעבען א ניי געזעץ וועגען די ביבליאטעקען, לויט וועלכען יעדער ביבליאטעקאר מוז בעשטעטיגט ווערען דורך דער מאכט. ארבייטער פון די מלוכה פאבריקען וועלכע געהערען צו פוילישע ארגאניזאציעס פערלירען די ארבייט.

דאס איז נאר א קליינער טייל פון די פערפאלגונגען געגען די פאליאקען אין ליטע, צי קען מען דאס פערגלייכען מיטן גורל פון די ליטווינער אין פוילען? ביי אונז בעניסען די ליטווינער פון פולער רעכט און בעזיצען איינענע שולען אחן בעגרענצונגען.

פוילען האט דאס רעכט צו פאדערען אז איהרע בירגער אין ליטע זאלען בעהאנדעלט ווערען אזוי ווי די ליטווינער אין פוילען.

פון דער לאָדזער בערזע

באנק פאלסקי — — — —	[illegible]
3-פראצ. בוד.	[illegible]
4 „ דאלארוּבקא —	[illegible]
7 „ סטאבּיליזאציע (אמ.)	[illegible]
5 „ ווארשאווער ש.-ב.	1934
5 „ לאָדזער	[illegible]
ענגלישער פונט — — —	[illegible]
דאלאר אפיצ. — 5.23.50 נישט-אפיציעל	[illegible]
גאלד-דאלאר — — —	[illegible]
גאלד-רובל — — — —	[illegible]
דייטשער מארק — — —	[illegible]
פראנק שווייצארישע — —	[illegible]

מעלדונג

אכטונג! ענגלישע קראפט-וועבער[ei]... איינציגע ענגלישע קראפט-וועבער קוואליפ... 4 שמאלע שטילען. ספעציעל קארירע-ארבייט... אויך איינציגע זייד-וועבער קענען זיך מעלד[ען] „ארט" אדער אין טעקסטיל-פעראיין.

„DAWID GOLDER" „שווארצע אויגען"

הײנט פרעמיערע! דער אונפערגעסליכער

Simone Simon און די רייצענדע Harry Bauer

W. Turżański אין ווערק פון

אנהויב אין געוו. טעג 4.30 נאכמיטאג, שבת און זונטאג — 12 א זייגער בייטאג.

קלאנג-קינא

CAPITOL

זאוואדזקא 16

סליינע אנאנסען
1 זלאטי
אנאנס ביז 3 ...

פרייע פאסטען

ס'ווערט געזוכט א קוואליפ[יצירטע] נייערין אויף 4 נאדעל-מאשין „פלאט..." ביטע זיך צו ווענדען שריפטליך ... ניסקא 39, וו. 50.

Potrzebna wysnówaczka do [...]owni haftów od zaraz oraz [...]arka z maszyną. 11. Listo[padа] 16, Herc.

לאקאלען

א גרויס 2-פענסטערדיג ציממ[ער] ... פעררינגען, עווענטועל פאר א ... נארוטאָוויטשא 23, וו. 33, ... 2. איינגאנג, 3. שטאק.

נאכט - לאגער! ערשטקלאס[יגע] מאָדערן איינגעריכטעט פאר א 1.25 ... איינצעלנע צימער נור 1.50 זל. ... לאָדז, קילינסקיעגא 41, וו. 39.

פערשידענעס

אכטונג! דער ניי-רעמאנ[טירטער] ענגלישער זאל (וואָולטשאנ[סקא]...) מיט א שענעם מענער-זאל מיט א ... היגיענישער כשר'ער קיך, מיט די ... געשירען און טיש-בעשטעק ווער[ט] געגעבען אויף חתונות נאר פאר ... אלעס 1-סטער מאי 2. קומט און ... צייגט אייך!

צוליב אבריזע איבערצוגעבן ... לאנגיעהריג איינגעפיהרטער ... אין צענטרום. צו ערפאהרען אין ...

א דייטשער פלים האט ... א פאס אויף פאלודניאווע-גאס ... נאמען יאקוב וואלף פייבושעק ... געגעבען דורכ'ן פוילישען קאנסול... בערלין. דער עהרליכער פינדער ... געבעטען רחמנות צו האבען און ... ברענגען מאסארסקא 22 אדער אין ... פון דער צייטונג.

צוליב אבריזע איבערצוגעבן ... שענק און א רעסטאראציע אין ... צענטרום. אפערטען אין אדמיניסט[ראציע] אונטער „O. K."

שויז ערשינען!

„פאלשע חרפה"

צווייטער באנד

פון ד"ר מעד. ה. רוזשאנער.

16 טיילען, צוו. אנד.:
ווי אזוי שטעקט מען זיך אן מיט סיפיליס;
די וואסערמאן-רעאקציע;
צי קאן סיפיליס פולשטענדיג אויסגעהיילט ווערען?
סיפיליס און חתונה-האבען;
די פערזענליכע פערהיטונג פון געשל. קראנקה.
צו בעקומען ביי אלע צייטונגס-פערקויפער. פרייז 1 זל.

ארויס פון דרוק:

רמב"ם אין יודיש

געקליבענע שריפטען — איבערגעזעצט פון פסח האפלאן

אינהאלט: 1) הקדמה פונ'ם איבערזעצער, 2) רמב"מס הקדמה צום „יד החזקה", 3) רמב"מס הקדמה צום פרק „חלק", 4) דער פערטער פרק פון די „שמונה פרקים", 5) דער אכטער פרק פון די „שמונה פרקים", 6) „הלכות דעות" (עטיק און היגיענע), 7) מאמר „קידוש השם", 8) רמב"מס „בריף צו ר' חסדאי", 9) רמב"מס בריף צו זיין זון אברהם, 10) רמב"מס בריף צו די חכמי מרשיליא, 11) רמב"מס בריף צו ר' פנחס בן משולם, 12) רמב"מס בריף צו זיין תלמיד ר' יוסף עקנין, 13) צו שמואל איבן תיבון, 14) רמב"מס פיר בריף, 15) רמב"ם אויף דער עלטער, 16) די פאלעמיק וועגען רמב"ם, 17) ביאגראפישע נאטיץ.

פרייז בראשירט: 2.50 זל.

ביאליסטאק, „אונזער לעבען", קילינסקי-גאס 23.
מ'קען אויך אויסשרייבען דורך דער פאכט: קאנטא פ.ק.א. 140.010

וויכטיג פאר ברוך-קראנקע

(רופטורען) זאווי פון פערקרימונגען פון רוקען-ביין (הויקערס) פאראליזשען, ביין-שווינדזוכט, פלאטפיס און פערשידענע אנדערע פערקריפלונגען-ליידענדע

פאר פערשידענע ארט רופטורען פערעלטערטע און די געפערליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער. ספעציעלע ארטאפעדישע הייל-באנדאזשען לויט מיין מעטאדע היילען און בעזייטיגען ראדיקאל יעדען איינציגען ברוך.

ביי מאגען און קישקע - זענקונג ספעציעלע אינדיווידועל צוגעפאסטע לייב-הייל-באנדאזשען.
פאר הויקערס ספעציעלע גארסעטען און גלייכהאלטערס.
געגען ביין-שווינדזוכט ספעציעלע ארטאפעדישע אפאראטען פון אלע סיסטעמען.
געגען שמערצענדע פלאטפיס ספעציעלע ארטאפעדישע איינלאגען לויט גיפס-מאדעלען.
געגען קרומע אדערן ספעציעלע גומי-שטרימף לויט מאס.

קינסטליכע הענד און פיס

ספעציעלע הייל-ארטאפעדישע אנשטאלט

ספעצ. ארטאפעד

א. פעטריקעוויטש, לאדז

9 פיראמאוויטשא 9, טעל. 177-09 (פריהער אלגינסקא)

אכטונג! קראנקע מוזען זעלבסט ערשיינען.
טויזענטער דאנקזאגונגען קענען בעוויזען ווערען.

וויכטיג פאר לאדז און פראווינץ!

קאמיסיאנס-לאגער

פון פערשידענע מארגן

מעבעל

נייע און גענוצטע, ווי אויך היגיענישע מאטראצען, מאטראצען, קאזעטקעס, אין דער פיינסטער אויספיהרונג, בעקומט איהר צו די ביליגסטע פרייזען נור ביי

א. ווייצמאן,

שענקיעוויטשא 6, טעל. 191-00.

בעמ.: איך קויף אויך פערשידענע גענוצטע מעבעל, דיוואנעס, ניי-מאשינען, שרייב-מאשינען, פעלצען א.ז.וו.

א דרוק-מאשין

(א צילינדער)

63 אויף 95

אין גוטען צושטאנד

פרייזווירדיג צו פערקויפען

אפערטען אין אדמיניסטר. פון דער צייטונג אונטער „P. W."

Dr. W. Łagunowski

specjalista
chorób wenerycznych,
seksualnych i skórnych
(Gabinet Roentgeno- i światło-leczniczy)
PIOTRKOWSKA 70 tel. 181-83
Przyjmuje: od 8.30 do 10.30 rano, od 1-ej do 2.30 pp. i od 6 do 8.30 wiecz
w niedzielę i święta od 10—1

Dr. med. Niewiażski

ספעציאליסט פאר טריפער, סיפילים און הויט - קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער - שוואכע

בדזשעליא 5, טעל. 159-40
פראנט, 1טער שטאק
נעהמט אן פון 8-11 און פון 5-9 אווענט
זונטאג און יום טוב פון 9-1 נאכמיטאג.
ספעציעלער ווארטע - זאל פאר פרויען

DR. MED.

H. KRAUSKOPF

אקושעריע און פרויען- קראנקהייטען
זגערזשער 15, טעל. 113-47
נעהמט אן פון 8.30 ביז 10 אינדערפריה
און פון 4 ביז 8 אין אווענד.

PIERWSZE PRYWATNE

Pogotowie Lekarskie

(1-טע פריוואטע גיכע הילף)

זשעלאנא 6 טעל. 12-333
(Legjonów 6)

טעטיג אהן איבעררייס בייטאג און ביינאכט.
גיכע ערצטליכע הילף אין אלע ספעציאליטעטען.

ד"ר העללער

ספעצ. פאר הויט און וועניעריש[ע] קראנקהייטען און מענער - שוואכע

8 טראוגוטא 8, טעל. 179-89

נעמט אן פון 8-11 און פון 4-8 אווענט,
זונטאג פון 10-2 מיטאג.
פאר פרויען - א ספעציעלער ווארטע-זאל

Dr. med.

M. GLAZER

ספעציאליסט פאר הויט-
און ווענערישע קראנקהייטען

ZACHODNIA 64, tel. 185-49.

נעהמט אן פון 8.30 ביז 9.30 פריה,
פון 12 ביז 2 נאכמ. און פון 7.30
ביז 8.30 אווענד.

לעטשניצע

פאר ווענעריש-קראנקע

מענער - שוואכע און הויט-קראנקהייטען

פון דאקטוירים ספעציאליסטען

פיעטריקאווער 45

טעטיג פון 9 פריה ביז 9 אווענד.
פרויען און קינדער נעמט אן א פרוי-דאקטאר פון 11-1 און פון 5-7 אווענד.
א בעראטונג 3 זל.

Dr. med. **M. TAUBENHAUS**

ספעציאליסט

פאר אקושעריע און פרויען- קראנקהייטען
פערהיטונג געגען שוואנגערשאפט
זגערזשער 11, טעלעפאן 246-09.
נעהמט אן פון 4—8 אווענד.

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער-שורה
[illegible]

[Wydawc]a wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 26.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman